Budapest, 1900. Ötödik évfolyam. 265. szám. Csütörtök, szeptember 27.

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal: József-körut 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF. Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR. Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

„Nem megyünk mi innen el!"

Budapest, szeptember 26.

(K.) Ha agrárius körökből a mi cimünkre azt az üzenetet küldik, hogy „nem fogunk félreállani": az agráriusok szives engedelmével olybá veszszük, mint amikor mulató emberek azt kezdik énekelni: „nem, nem, nem — nem megyünk mi innen el!" . . . Nem mondta ugyanis senki sem nekik, hogy menjenek el. Ha csak a saját lelkiismeretük nem. És mi sem mondtuk az agráriusoknak, hogy álljanak félre, de talán a lelkiismeretük mondja nekik, hogy ne tulozzanak, nehogy a másik tábort is tulzásokra kényszeritsék. Amit mi az agráriusok és merkantilisták viszálykodásáról mondottunk: az közös szöveggel két cimre volt feladva. Mindkét tábornak. S a foglalatja röviden annyi, hogy éppen elegendő, ha a viszálykodók egyikét nézzük, mert ennek mozdulataiból a fizika törvényei szerint meg fogjuk itélni a másik mozdulatait is. Amit az agráriusok csinálnak, azt csinálják a merkantilisták is. Azt *kell* csinalniok. Mert amekkorát lendül az inga az egyik irányban, akkorát kell lendülnie a másik irányban is. S ameddig tuloz az agrárius tábor, odáig megy tulzásában a merkantilisták tábora is. Nem mondtuk tehát, hogy az egyik tábor álljon meg, vagy álljon félre, hanem mondtuk, hogy meg fog állani mind a kettő, mert törvény, hogy az ingának is van nyugvó pontja. Meg fog állani mind a kettő. S amit mi mondottunk, kivánság formájában felhangzott legutóbb két helyen is. Nagyváradon és Jászberényben. Talán a nagyváradi invitáció inkább szólt az agráriusoknak s talán a jászberényi inkább appellált a kereskedőkre: de ez körülbelől mellékes. Mert sem az agráriusok, sem a kereskedők nem engedhetnek a felszólitásnak külön-külön. A fizika törvényei szerint, melyek itt is döntők, ők csak egyszerre kezdhetik a pihenést s legfölebb azt lehet kivánni, hogy ez a nemzet egészének érdekében mielőbb következzék be. Mig azonban az agráriusok azt mondják, hogy ők nem állnak félre: százat egy ellen, hogy a kereskedők is ezt fogják mondani. Nem mondhatnak egyebet.

De akármilyen harciasan hangozzék az üzenetben, hogy „nem fogunk félreállani" — illő tisztelettel utalunk rá, hogy józanabb hang is van az üzenetben. Mert ha most már megengedik az agráriusok, hogy talán kissé elvetették a sulykot és meglehet, hogy védelmi mozdulataik nem voltak elég pallérozottak, minek következtében olyanokat is sérthettek, akiknek megsértésére ok nem volt: ugy e vallomásukban már érezhető a miskolci konciliáns hang hatása. Amennyire mérséklődött Miskolcon az inga lengése, lám lassudott az ellenkező irányban is. És lassudott a fizika törvénye szerint, nem is egészen az agráriusok egyoldalu elhatározásából. De mindegy. Teljes dicséret a tisztes vallomásért és meg vagyunk róla győződve, hogy ezt a vallomást az ellenkező táborból követni fogja a testvérvallomás. A merkantilisták is el fogják ismerni, hogy sérthettek olyanokat is, akiknek megsértésére ok nem volt. Vallomás igy szüli a vallomásokat s ha már egyszer benne leszünk a vallomásokban, rendbe is jövünk valahogy. S azért zokon ne vegyék az agráriusok, ha üzenetükből nem a harcias szót kapjuk el, hanem azt a félig öntudatlan, félig tudatos megjegyzést, melyből az első vigasztaló vallomást olvassuk ki. Nekünk az a lő.

Persze a vallomás körül van még terem-tettézve egy csomó keserü váddal. Az áll ugyanis az agrárius üzenetben, hogy nekünk fáj a „föld arisztokráciája". Nem, urak! Megvizsgáltuk magunkat és jó lélekkel merjük állitani, hogy nem fáj nekünk a föld arisztokráciája. Sőt nem fáj az arisztokrácia földje sem. Ellenben szeretjük a magyar földet, minden legkisebb göröngyét s ha fáj nekünk valami, ugy legfölebb az bánt, hogy ebből a magyar földből kevéske jut a magyar népnek. Abban a különös hitben élünk, hogy a magyar föld politikájának tengelye nem a sok latifundium, hanem a kis ember. Azért mi ennek a kis embernek az érdekeit szeretjük védelmezni. És védelmezzük is. *A született arisztokráciával és a plutokráciával szemben egyaránt.* Oh, hogy ki kell fejeznünk aggodalmunkat, mely azt sugja nekünk, hogy amikor majd a progressziv adónál védelmezni akarjuk a kis embert: egy táborban kell majd magunkkal szemben látnunk a halálos ellenségeket: az arisztokráciát és a plutokráciát! Igen, tartunk tőle, hogy ők akkor — bocsánat a plebejus szóért — egy malomban fognak őrölni s mi kénytelenek leszünk ad oculos demonstrálni, hogy egyformán ellenségnek veszünk arisztokratát és plutokratát, ha ők ellenségei a kis embernek. De hogy nekünk a föld arisztokráciája fájna? Oh nem. És a kereskedelemnek se fáj. És az se okos beszéd, hogy mi az agráriusok és merkantilisták viszálykodását az arisztokrácia és demokrácia ősi vetélkedésére akarjuk visszavezetni. Higyjék el a tisztelt agrárius urak, hogy a mikor ugy kialkuszszák a maguk kis és nagy érdekeit, ők is eléggé kalmárok. És higyjék el a tisztelt merkantilisták, hogy amikor harc közben annyit kopogtatnak a régi jussukon, ők is eléggé gőgös arisztokraták. Azért nem is látunk mi ebben a viszálykodásban se arisztokratákat, se demokratákat, hanem látunk makacs magyarokat, akik nem hagyják a jussokat, ha

TARCA.

Nyomor és kultura.

— A *Budapesti Napló* eredeti tárcája. —

Irta: *Feszl Géza.*

Azokra nézve, akik London, Páris, Berlin vagy más nagyvárosok kincsekkel szegélyezett utcáin éhen halnak, azokra nézve egészen közömbös az a kérdés, hogy sorsuk osztályosainak létszáma századokkal ezelőtt nagyobb volt-e avagy kisebb, mint manapság?! Azok, kik az ezerforintos karkötők, melltűk és falvakat érő rubintos nyakékek és diadémok kirakatai előtt alattomosan, nehogy a rend őrei leleljék őket, alamizsnáért könyörögnek, azok nyomoruságuk enyhitésére nem találnak üditő balzsamot abban a gondolatban, hogy „mindig igy volt e világi élet" — és hogy az éhségtől való reszketés és vonaglás sokkal régebbi jelensége a földnek, mint a kultura és a haladás.

Azoknak tehát, akiket a táplálék hiánya sorvaszt és emészt és lázit és kinoz, azoknak hiába akarnók bebizonyitani, hogy századokkal és évezrekkel ezelőtt szintén voltak olyan teremtményei e földnek, akiket megölt az éhség. Ezekre nézve nem rejt magában vigasztalást az a tudat, hogy a helyzet tragikumának nyomorultjai mindig nagy számban lézengtek ezen a földtekén mindaddig, mig a fizikum erőforrásának végleges elapadása következtében kénytelenek voltak fölcserélni a napnak mosolygó sugarát és az élet-ingernek zajos vibrációit a halál napfénymentes birodalmának örökös némaságával és — igénytelenségével.

Nekünk azonban, akiknek a nagy nyomorral szemben *szemlélő* szerep jutott, akik a mult és jelen pauperizmusának méreteiből rendesen csak annyiban vezetünk le szomoru konzekvenciákat, amennyiben a fölidézett rémképek rendesen bántó reflexiókat ébresztenek élvezetektől elgyöngült idegrendszerünkben, — nekünk nem lehet közömbös az a kérdés, hogy a nagy tömegek nyomoruságának fokmérője hajdanta állott-e avagy manapság áll-e magasabb nivón. Ennyi igazolással csak tartozunk — magunknak! Nekünk, akik a tömeges koplalásoknak fokmérőjével a kulturális haladás fokmérőjét hasonlitjuk össze, nekünk éppen ugy érdekes, mint kivánatos tudni, hogy kortársaink avagy elődeink között voltak-e vagy vannak-e nagyobb számmal képviselve az éhenhalásnak kandidátusai?

Nem akarjuk meglopni a gazdagságot és nem akarjuk önzésének jogokkal körülbástyázott várlakából kicsalogatni a részvétet. Különben is mi a részvét? Olyan vékony dongáju levente, aki csak könnyezni és szavalni tud, harcolni és cselekedni nem. Az összes emberi érzések közül éppen a részvétnek jutott legkevesebb az akarat energiájából és a cselekvőképesség potenciájából.

Ha a számitó okosság nem helyezte volna a hiuságnak védnöksége alá a részvétet, emennek egymagában alig-alig volna faktuma, alkotása, létezésének reális tanujele. Éppen ezért nem a részvét, hanem a társadalmi érdek szemüvegén keresztül akarjuk vizsgálni a nyomort, ezt a fenyegető rémet . . .

Mi a nyomor? Talán a kultura gyermeke? Nem igaz! Nem a gyermeke a mi kulturánknak a nyomor, hanem — a szülőanyja.

Legrégibb hagyományaink is mesélnek a tömeges nyomorról. A történelem elsárgult lapjai is megemlékeznek az éhezők sokaságáról. A mult és régmult idő fennmaradt emlékeinek összes töredékeiből nem csupán a kiontott emberi vér piroslik felénk, hanem az éhezők nyögése is kihallatszik. Ha a vércsöppek összege tenger, ugy a sóhajok összesége orkán és ez az orkán azóta üvölt, amióta elevenné lett a föld. Történelem előtti időkbe mutat vissza a következtető képesség. Nem igaz tehát, amit a szocialisták oly gyakran, de elferditve hangoztatnak, hogy a modern kultura szülte azt a nagy nyomoruságot, amelyet pauperizmusnak nevezünk. Az egészből csak annyi az igazság, hogy a szükség és ennek szuperlativusa a nyomor szülték és szülik a kulturát, a kultura pedig alakjában megmódositotta, formáiban elváltoztatta és méreteiben eltorzitotta az ő szülőanyját — vagyis a nyomort.

A tömeges szegénység formái megváltoztak és meg is kellett változniok egyszerüen azért, mert az emberiség együttélésének összes tényezői szintén metamorfózisokon mentek keresztül. Más képe van az emberiség közös életének ma, mint volt századokkal ezelőtt. A kultura megszüntette a távolságokat és egymás közelébe hozta azt, amit régente a forgalmi eszközök hiányossága messzeségekben lekötve tartott. A földnek összes adományait mozgósitotta a gőzerő. Amit a nagytermészet háztartása az egész emberiség számára életjáradékul és tápdij gyanánt évről-évre kiutalványoz, azt a gőzerő manapság ezerféle irányban decentralizálja. A jólétnek nem előföltétele többé a közvetlen közelben ringó kalászos mező. Kopár vidékek terméketlen sikjain is tanyát üthet a duslakodó bőség. Viszont az acélos buzának hazájában is otthonossá válhatik a nélkülözés. A kultura, mely mindig kozmopolitikus irányban fejleszt, az emberiség közös hazájává avatta az egész földtekét. A nagy nemzetközi csereforgalomban gurul manapság a pénz, az értékmérő — és ugyanigy gurul vaggonok kerekein, vagy siklik a tenger hullámain a földnek minden éltető adománya: az érték, a tápszer, az élelmicikk. Ezt a gurulást a kinálat és kereslet szabályozza és a nagy csereforgalomnak ez a fizikai törvénye megóvja az emberiséget attól a csapástól, hogy általánossá legyen a nyomor mindenütt, ahol az anyaföld nem váltotta be azt, amit igért. A kultura véd- és dacszövetséget létesitett a földterületek termelő

Lapunk mai száma tizenhat oldal.

mindjárt csak egy fülemile füttyéről van is szó. Nem kell itt specializálni! Egyik olyan, mint a másik — és mind a kettő respektálni való. Mert magyar.

A végire hagytuk azt a szentimentális sóhajtást, hogy az őstermelő gazdának a fővárosi életben nincs hatásos szerepe. Jó isten, ennek a fővárosi életnek talán nem is legutolsó tényezője a parlament és ebben sincs eléggé hatásos szerepe az őstermelő gazdának? Hát kinek? Ha kiveszszük Frey Ferencet, aki kereskedő létére agrárius és kiveszszük Weisz Bertholdot, aki merkantilista létére nagybirtokos: vajjon gazdák parlamentje-e inkább a magyar törvényhozás vagy kereskedőké? Kiknek van ott hatásosabb szerepe: a gazdáknak vagy a kereskedőknek? Hát egy kissé komikus ez a szentimentális sóhajtás. És aztán ott van a nemzeti kaszinó, amelybe jóformán be se juthat más, mint őstermelő gazda. Annak sincs hatásos szerepe a fővárosi életben? Csak talán nem akarják az agráriusok azt mondani, hogy a nemzeti kaszinó jelentősége kisebb, mint a lipótvárosi kaszinóé. Hogy iniciativában, sulyban, befolyásban a nemzeti kaszinó mögötte kullog a lipótvárosinak! S minderről a szentimentális sóhajtás közben megfeledkeznek, csak azért, mert Budapesten van a — *börze is*. Hát ez az! Mert a börzén nincsen hatásos szerepe az őstermelő gazdának, tehát egyáltalán nincsen szerepe. A börze: minden, s ami kivüle van, az semmi — ezt az itéletet éppen az agráriusok hangoztatják ezuttal egy hamis és szentimentális sóhajtás kedvéért. Valóban, a börze plakatirozhatná csarnokaiban ezt az itéletet, melyet az ellensége mond róla.

De hát ezek csak szavak, amikkel a lényeg körül van teremtettézve. A lényeg pedig az a vallomás, hogy talán el is vetették a sulykot. S mikor az agráriusok szerencsésen eljutottak idáig, kár volna a szavakba kapaszkodni. Hiszen mi nem a surlódási, hanem *az érintkezési pontokat* keressük szivesebben. És talán nemcsak mi. Talán a nemzet is...

BELFÖLD.

A miniszterelnök köszönete. Gróf *Apponyi* Albert jászberényi beszámolója után a jászberényiek üdvözlő táviratot küldtek *Széll* Kálmán miniszterelnöknek. A táviratra a *miniszterelnök* a következő választ küldte Jászberénybe *Koncsek* István ügyvédnek, a párt elnökének:

Szives megemlékezésüket és üdvözletüket őszinte örömmel és mély hálával fogadtam. Ezt az örömöt és hálát fokozza az a melegség, amely szavaikból hozzám szól. A szabadelvű párt őszinte ragaszkodása és bizalma adhat egyedül erőt, hogy a programmomban lefektetett elvek szerint teljesithessem a szabadelvű párt és a kormány vezetésével járó nehéz feladatokat; ezt a bizalmat hozza az önök üdvözlete, amiért ujból fogadják köszönetemet. Budapest, 1900. szeptember 24.

Széll Kálmán, s. k.

Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter a következő táviratban köszönte meg a jászberényiek üdvözletét:

Ngs. *Koncsek* István ügyvéd urnak, Jászberény. A jászberényi kerület tisztelt választópolgárainak szives üdvözletét őszinte köszönettel és örömmel vettem. Budapesten, 1900. szeptember 25.

Darányi Ignác, s. k.

Némely körökben feltünőnek tartják a miniszterelnök válaszának terjedelmét és meleg hangját, egybevetvén azzal a felelettel, amelyben a miniszterelnök a nagyváradiak üdvözletét köszönte meg. Hát mi a górcső alá tett jászberényi válaszban semmi meglepőt nem fedeztünk föl. Az Apponyi választóinak küldött köszönet csak éppen akkora feltünést okozhat, mint a mekkorát keltett a nagyváradi üdvözlő telegramm szárazsága és rövidsége.

Egyházkerületi közgyülés. Mint eperjesi levelezőnk táviratozza, a tiszai ágostai evangelikus egyházkerület ma tartotta ott az ősi kollégium disztermében évi közgyülését. A megnyitó beszédet *Szentiványi* Árpád mondotta lelkesitve az egyházi őrállókat, hogy kivált e nehéz időkben fokozott éberséggel és buzgalommal teljesitsék feladatukat. Nagy figyelemmel hallgatták meg *Zelenka* Pál püspök évi jelentését is és elhatározta a közgyülés, hogy hódoló feliratot intéz a hetvenéves királyhoz és feliratilag köszönetet mond a kultuszminiszternek a kongrua-kérvények méltányos elintézéséért. Inditványozni fogja a közgyülés az egyetemes közgyülésen, hogy a magyar hereszténység megalapitásának kilencszázados emléke a századvéggel együtt a folyó év utolsó estéjén hálaadó istentisztelettel ünnepeltessék. Örömmel vette tudomásul a közgyülés, hogy a német császár megköszönte a püspöknek a német trónörökös nagykorusitása alkalmából küldött üdvözletét, végül elhatározta, hogy a dunántuli egyházkerületet az uj felügyelőválasztás alkalmából üdvözölni fogja. Miután mindezeket elhatározták, *Zelenka* Pál püspök, hivatkozással a folytonos munka következtében érzett fáradalmakra, utalt arra az eshetőségre, hogy a *munkatérről lelép*. E kijelentése rendkivül meleg ovációkban nyilatkozott meg a szeretett és ragaszkodás a püspök iránt. A közgyülés az érzelmeit *Meskó* László tolmácsolta, mire felemelkedett az egész közgyülés és percekig éljenezte a püspököt, s megbatottan mondott köszönetet az ovációért kijelentvén, hogy azt 10 éves püspöki müködésének jubileuma gyanánt szivébe vési. Délben egy órakor nagy banket volt számos lelkes felköszöntővel.

Beszámoló. Dr. *Hajdu* József, a kun-szent-mártoni választókerület szabadelvüpárti képviselője e hó 23-án Tisza-Kürthön és Tisza-Inokán választói előtt nagy tetszéssel fogadott beszámoló beszédet tartott. A választók nevében *Szük* Károly ev. ref. lelkész és *Rácz* Kajos földbirtokos mondott köszönetet a képviselőnek megjelenéseért, biztositva őt a lakosság szeretetéről és ragaszkodásáról.

A sah Budapesten.

— A *Budapesti Napló* tudósitójától. —

Budapest, szeptember 26.

Muzaffer ed Din sah, királyunk keleti vendége ma délelőtt nem mozdult ki a Hungária szállóbeli lakásáról. Háromnegyed nyolc órakor kelt fel s megint egy csésze tea volt a reggelije, amelyhez egy fürt szőlőt, császár-körtét és piskótát evett.

Délelőtt tiz órakor *Széll* Kálmán miniszterelnök járt nála. Magyar diszöltözetben jött, mellén a tegnap kapott rendjellel. A miniszterelnök már tegnap este a szabadelvü klubban is ezzel a nagyértékü medaillonnal jelent meg. A klubból ugyanis egyenesen az Opera előadására ment s ez alkalommal természetesen viselnie kellett a sahtól kapott kitüntetést is. A klubban általános csodálkozás tárgya volt ez a valóban fejedelmi ajándék. Majdnem tenyérnyi nagyságu, gyémántokkal és brilliántokkal gazdagon kirakott keretben a sah arcképe látható. A gyémántok közt mogyoró nagyságuak is vannak. A miniszterelnök mellét diszitő rendjelek egészen elhalványultak e gyönyörü medaillon mellett, amelynek értékét legalább is huszezer koronára taksálták a klub szakértői. A miniszterelnök mai tisztelgése alkalmával ezt a kitüntetést köszönte meg az uralkodónak.

Délelőtt fogadta a sah *Vámbéry* Armint is, majd *Berchtold* Miklós grófot fogadta, aki sok éven át müködött a perzsa hadseregben, mint a lovasság oktatótisztje. *Berchtold* gróf fényes diszmagyarban jelent meg a kihallgatáson.

A látogatók ivére ma báró *Fejérváry* Géza honvédelmi miniszter, herceg *Lobkovitz* hadtestparancsnok, *Jablánczy*, *Gaudernack*, *Czibulka*, *Durmann* altábornagyok, *Lufty* bey, török főkonzul, *Steininger* altábornagy, *Rakovszky* István az állami számvevőszék elnöke, gróf *Keglevich* intendáns, *Lukács* László pénzügyminiszter, *Csörgeő* Gyula államtitkár, *Riffault* francia főkon-

---

és fogyasztóképessége között. És ez a kölcsönösség országok és földrészek népeit óvja meg attól a pauperizmustól, mely régente különösen a termővidékeket sujtotta, valahányszor a hét sovány esztendő közül egy vagy több bekövetkezett. Ez a véd- és dacszövetség a kultura folyománya és ezáltal a kultura az emberek százezreit mentette meg a végelpusztulástól.

A pauperizmus megszünt régi alakjában pusztitani, de ujabb formákba öltözött. Nem egész földterületeken tüzi ki rongyos lobogóját a nyomor, hanem egyes társadalmi rétegeken gyakorolja emberpusztitó uralmát. Geográfiai vonalak helyett demográfiai vonalak jelzik a pauperizmus otthonát. A pauperizmus ugyanazon a procedurán ment át, mint a föld adományainak, a viktuáliáknak nagy áruforgalma. A kultura a pauperizmust is decentralizálta, szétszórta mindenüvé. Gazdag és szegény országok népei közt majdnem egyformán pusztit a szórványos nyomor. De legkevésbé szórványos ott, ahol a föld értékeinek decentralizálása közben ellentétes mozzanatok vagyis összpontositások jöttek létre — a nagyvárosokban.

A földhözragadt nyomor sehol se mutat fel annyi vérfagyasztó képet, mint ott, ahol kincsekké halmozódnak népek és nemzetek szorgalmának gyümölcsei — Londonban. Az angol munkás nyomorog, mikor munkája van és az éhhalállal viaskodik, mikor munkája nincs. Atlag hetvenezerre tehető a munkanélküliek londoni gárdája. Ezek azok, akik akaratlanul, pusztán az exisztálásuk által siralmas minimumra szoritják le a munkában állók napibérét. Viszont a munkában állók koplaló képessége juttatja diadalhoz — a nemzetközi versenyekben — az angol ipart. Ugyanigy koplalják meg Szilézia és Morvaország munkásai is a posztóipar terén kiérdemelt arany medáliákat. Vannak gyárak, ahol rossz anyagból is jól ereszt a fonál. Egy ötleten fordul meg az egész. Meleggé kell tenni a rossz anyagot, heviteni. Fölhevitik tehát a műhely levegőjét 38 egész 40 fokra — és ebben az atmoszférában dolgozik azután a morva munkás napestig. Atlagos keresete hetenként 4 forint 20 krajcár, föltéve, hogy a munkás nőtelen. Ez ugyanis a kedvezőbb bérmennyiség, mely azonban a nőtlenséggel nem tervszerüen, csupán okszerüen fog össze. A munkaeredmény állapitja meg a bérkülönbözetet nős és nőtlen férfimunkás között. A nőtlen csupán magára költ, mig a nős családjával osztozik a keresetén. Ez, aki amannál is rosszabbul táplálkozik, természetesen csekélyebb erőkifejtésre képes, s ennek azután egészen logikus folyománya, hogy heti bérének átlaga csak 3 forint 70 krajcár. — Vajjon mennyivel élhetnek a sziléziaiaknál jobban Körmöcbánya környékén a bányamunkások, akik éjjel két órakor kelnek föl, megteszik az egy órai gyaloglutat falujoktói a bányáig, négy órakor ereszkednek le a föld gyomrába, egykor térnek vissza a szabad levegőre s indulnak haza — és e kilenc órai földalatti munkáért kiérdemelnek hetenként két-három, néha négy forintot, nem ritkán egy forint husz—harminc krajcárt? És mennyivel élnek meg jobban, illetőleg hogyan és miképpen élnek meg azok a budapesti munkások, akiknek létszáma, a legutóbbi kimutatás szerint, immár meghaladja az ötezeret és akiknek a közvetitő intézet munkát nyujtani képtelen? Erre a kérdésre a hajléktalanok menhelyei, a rendőrségi razziák, a Duna hullámai és a fenyitő hatóságok okmánytárai adják meg a választ rettenetes változatossággal.

*

Hauptmann Gerhart A takácsok cimü darabjának szinrehozatala, ez az irodalmi esemény, az aktualitások közé emeli a nyomorkérdést.

A modern társadalmi rend barátait nem a darab egyik jelenetére, csupán annak hatására figyelmeztetjük. Az első három felvonásban bontakozik előttünk a takácsok nyomora, a negyedikben berontanak az éhezők a gyáros fényes termeibe és zuznak, pusztitanak és darabokra törnek mindent. És a rombolásból kiáradó forradalmi hangulat magával ragadja a közönséget, de nem ám csak ott fönn a karzaton, hanem a földszinten is. Mit jelent a tömeg pszikológiájának ez a megnyilatkozása, ha nem azt, hogy a rombolás vágya sokkal erősebb, mert általánosabb vonása az emberi léleknek, mint az alkotó képesség?! És ha ezt az általános erőt szendergéséből mégis csak fölébreszti egyszer a nyomor, mi lesz akkor? Nem-e fogja akkor megölni az anya a saját gyermekét — vagyis nem fogja-e akkor a szükség és a szükségnek szuperlativusa a nyomor: gyökerestül elpusztitani ugyanazt a kulturát, amelyet fokozatosan megteremtett?...

*

Van-e fölségesebb gondolatvilág, mint az, melyet a maga nagyszabásu humánus céljainak keresése közben egy-egy vallás megteremt?... Minden egyes imaház egy-egy egész. Nem csak azt fedezi, amit kupolája beborit. Szedjük elő a legnagyobbnak, a Szent Péter temploma gazdagságának inventáriumát: imponáló hatást gyakorol a belépőre hatalmas pilléreivel és 148 márvány oszlopával. Négy óriási pilléren nyugszik a hatalmas kupola, melynek átmérője 42 méter. A kupola alatt meredezik a tabernákulum, alatta Szent Péter sirja világit, melynek párkányzatán éjjel-nappal 89 lámpa ég. Szent Péter bronzszobra, Pius, Sixtus, Kelemen és Gergely pápák kőszobrai, kőből faragott, vászonra festett, falakra vésett remekei a müvészet mestereinek, csoportosulnak a sir és az oltár körül. És mind e pompa, disz, fény, müvészet, gazdagság, erő, hatalom és kegyelet, ami itt végig rezeg ugy a hivők, mint a hitetlenek lelkén — legalább terv és teória szerint — egyszerüen csak kellékei, eszközei, szolgálói annak, ami a templom lényegét alkotja: az oltárnak. De még az oltár is egyszerüen csak talapzata az oltári szentségnek, mely a lényegot tartalmazza. És mi az, amit mindennél magasztosabb lényeg gyanánt az oltári szentség kerete magába zár? — A kenyér!

Mert aki kenyeret kér és kenyeret oszt: mind a kettő imádkozik.

zul, *Pietry* francia alkonzul, báró *Rosner* Ervin főispán, *Tallián* Béla, a képviselőház alelnöke iratkoztak fel.

(Látogatás a fegyvergyárban.)

Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter a miniszterelnök révén felhivta a sah figyelmét a magyar fegyvergyárra. A sah azonban *Muchaira* szerdár főhadsegédet küldötte ki képviseletében a gyártelepre.

A vendéget *Szterényi* József, *Vértessy* Kálmán miniszteri tanácsosok, *Kronenholz* alezredes elnök és *Weisz* Manfréd kalauzolták a munkatermekben s a gyártelep helyiségeiben, amelyeknek berendezése és fölszerelése nagyon meglepte a látogatót.

Muchaira szerdár örömmel jegyezte meg több helyen, hogy mennyi szépet mondhat el majd urának erről a kiváló fegyvergyárról.

(Bevásárlások.)

Muzaffer ed Din ő felsége ma hosszu időt töltött *Szterényi* József miniszteri tanácsos társaságában.

Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter ugyanis kieszközelte, hogy a sahnak ma délelőtt legkiválóbb házi-ipari cikkeink közül nehányat bemutathassanak.

Szterényi József a fegyvergyárból két csinosan kidolgozott 1895. évi mintáju *Mannlicher*-karabélyt vitt ajándékba, egyet a sahnak, egyet a nagyvezirnek s a látogatás alkalmával rögtön át is nyujtotta a fegyvert az uralkodónak.

A sah nagyon örvendett s az ablaknak fordulva a Dunapartra célzott s a ravaszt elcsattantotta. Meg volt lepetve, hogy a fegyver nem durrant.

— Hát nincs megtöltve? — kérdezte Szterényi tanácsost, aki sietett fölvilágositani, hogy a patronok külön táskában vannak.

Ezután megnézte a sok szép varrottast és egyéb holmikat. A sah nem győzte dicsérni a rendkivül sikerült kézimunkákat s a bemutatásra fölvitt holmit ugyszólván az utolsó darabig megvásárolta.

(A villásreggeli.)

A perzsa felség egész délelőtt el volt foglalva s alaposan megéhezett. Tizenkét óra után elfogyasztotta szobájában a villásreggelit, a melynek menüje ez:

Consommé Imperial
Selle et gigot d'agneau petits pois et pommes soufflées
Faisans de Boheme a la broche
Salade francaise
Compôte variée
Roulade de pommes á la Hongroise
Fromages
Fruits assorties
Melons
Café noir.

A sah menükártyáján egy csárdásjelenet látható, amit sokáig nézegetett Muzaffer ed Din. A perzsa méltóságok a földszinti étteremben ebédeltek *Vámbéry* Árminnal.

(A Rudas-fürdőben.)

A perzsa sah kiséretének legelőkelőbb tagja, *Sadrazam Emin* szultán nagyvezir ma több perzsa főur társaságában Budára kocsizott és megtekintette a főváros egyik nevezetességét, a Rudas-fürdőt, amelynek oszlopcsarnokos körfürdőjét tudvalevőleg *Ali* budai basa épittette. A perzsa uraknak igen tetszett a keleties szép fürdő s a legtöbb követte a nagyvezir példáját, aki a Rudasban hamarosan megfürdött. Az előkelő látogatókat különben dr. *Sass* István igazgató fogadta és kalauzolta a fürdőben.

(A Hungária előtt.)

Már délután két órakor sürü embertömeg lepte el a Hungária-szálló környékét az ujságoknak arra a hirére, hogy a sah délután 3 órakor ellátogat a Margitszigetre. A sah fél egy órától fél 3-ig aludt s mikor felébredt, tudatták vele, hogy *József* Ágost főherceg, akivel a Margitszigetre megy, már elindult budavári palotájából. A főherceg udvari fogata 3/43 órakor robogott a szálló elé. A főherceg katonásan köszönt a reá várakozó uraknak és fölment a sah lakosztályába. E közben egy másik négyüléses udvari kocsi állott elő, a sétakocsizás céljaira. *József Ágost* főherceg negyedóráig tartózkodott a sahnál. Pontban három órakor jelezték, hogy a sah elhagyta szalonját. *József Ágost* és báró *Bechtolsheim* kiséretében haladt le a lépcsőn. A sah egyszerü egyenruhát viselt. Kabátját csupán aranyos vállrojtok diszitették. Elefántcsontmarkolatu sima bőrtokba bujtatott kardját aranyozott keskeny mellövön viselte. Amint sah és kisérete az előcsarnokba ért, rendkivül izgatott jelenet játszódott le. A szálló irodájának ajtaja mellől egy szalónruhás fiatal ember lépett hirtelen a sah elé kezében *kótafüzetet* szorongatva. A sah visszahökkent. Ebben a szempillanatban *József Ágost* főherceg ugrott a fiatal ember elé és öklével visszataszitotta.

— *Was will er?!* förmedt rá a főherceg izgatottan.

Az illetőnek azonban nem volt ideje, hogy válaszolhasson. A detektivek hamarosan lefogták és a csarnok jobb folyosójára kisérték. A sah most lassan folytatta utját a főbejáró előtt várakozó kocsi felé. A fiatal ember időközben igazolta magát. *Iványi zeneszerzőnek* mondotta magát és azt vallotta, hogy legujabb szerzeményét akarta a sahnak átnyujtani. Erre szabadon bocsájtották. Az udvari fogatban a sah mellett balról *József Ágost* főherceg foglalt helyet. Atellenben tőle báró *Bechtolsheim*, e mellett pedig a sahval szemben a tolmács. A kocsisor megindult. A menetet öt lovasrendőr nyitotta meg, utánuk *Rudnay* Béla főkapitány kocsija. Azután a sah, akinek fogata mögött nyolc lovasrendőr lovagolt. Ezek nyomában a kiséret tagjainak kocsijai robogtak tova. A Gizella-teret, Deák-utcát és a Váci-körutat, amerre a sah elhaladt, tengernyi néptömeg lepte el. A Váci-körutról a Lipót-körutra hajtattak és a Margit-hidon át a Margit-szigetre, ahol *Széll* Kálmán miniszterelnök csatlakozott hozzájuk.

(A sah a Margitszigeten.)

Ünnepi pompában fogadta a gyönyörü sziget a ritka vendéget. A hidtól lefelé és az uj kávéház felé vezető fedett folyosó közepén katonazenekar helyezkedett el. A kávéházban és vendéglőben elegáns asszonyok, cilinderes urak várták a keleti fejedelmet. A nagy közönség csak gyér számmal jelentkezett; ugy látszik, megunta a sok megrendszabályoztatást, amelyben a rendőrség részesiti. Gyalogos rendőrök csapatonként vonulnak végig a kies sziget sétautjain, amelyekre aranysárga levelek meg vadgesztenyék hullanak.

— A sah bizonyára megrezzen, ha e lombok alatt végigkocsikázik, mondja egy az Andrássy-utról ide rándult ismert szépség a barátnőjének, akik mindaketten kis virágcsokrot szoritanak a kezükben és olyan helyet választanak a sétauton, ahol nemcsak ők láthatják meg pompásan a felségek felségét, hanem ez is — őket.

Biciklis rendőrök gurulnak végig körüskörül a szigeten, ami a télelmetes apparátussal dolgozó budapesti rendőrségnek bizonyos nagyvilági jelleget ad. Rudnay főkapitány hozta magával a párisi kiállitás tanulmányának eredményeképpen.

(Párisban egy biciklis rendőr csipte meg hátulról azt a bolondos anarkistát, aki csupa tréfából agyon akarta lőni a saht.) Furcsa, hogy a biciklire csupa sovány embert osztottak be, amikor a sovány fizetésnek dacára annyi kövér rendőrnek alkalmat adhattak volna egy kis soványitó kurára, és még furcsább, néhány vasparipán nyargaló detektiv fekete szalonkabátban üzi hivatalból a testedező sportot. Holott észrevétlenül, mint gyanutlan turistáknak kellene a kocsisorok közt végig surranniok.

Bocsánat, hogy ily kisszerüségnek látszó dologgal annyira foglalkozom, de láttam a perzsa sahot Párisban a merénylet előtt és a merénylet után.

A merénylet előtt diskrétül őrizték a perzsa sahot, akinek életét egy kerékpáros rendőr őrizte meg. A merénylet után nagyobb biztosság kedvéért a kocsiját sürün vették körül a garde municipale lovas emberei, vagy huszan — harmincan.

Ez volt az egész. Sem utcákat nem zártak el, sem százezreket nem akadályoztak egyéni szabadságukban, sem a sahot nem ijesztették azzal a sok télelmetes óvórendszabálylyal.

Az idő pompás mesésen kellemes, és alig vettük észre, hogy gyalogséta közben a sziget közepére, József főherceg egyszerü kastélyához jutottunk.

A kastély előtt a kis parkban diszes sátort állitottak föl s ott egy fehér asztal, rajta néhány csésze. A sátortól jobbra a szabad ég alatt hosszu, fehérre teritett asztal, és csinnal öltözött frakkos pincérek sokasága. A sátor előtt Balogh Károly, a jóizlésü cigányprimás, aki sorra megkér minden ujságirót, hogy ne felejtsék el a nevét, és hogy a perzsa himnuszt fogja játszani, ha a sah arra hajt.

Három óra után néhány perccel udvari fogat áll meg a kastély jobb oldalán, a fogadalmi templomnak romjainál. *Klotild* főhercegnő érkezett meg a bájos üde Erzsébet főhercegkisasszonynyal, *Szirmay* Sarolta grófnő kiséretében.

— Vajjon a sziget fenséges házi asszonya fogadni fogja-e a perzsa sahot? — veti föl a kérdést a sok kiváncsi ember közt a legkiváncsibb.

Klotild főhercegnő leányával a kastély belsejébe vonult és néhány perc mulva egyik nyitott ablaknál ültek le, szerényen visszahuzódva a kiváncsiak szeme elől és jelezve ezzel, hogy a keleti fejedelmet ők is csak látni óhajtják.

Erzsébet főhercegnő angol szalmakalapot és szürke őszi ruhát viselt, a mellén fehér betéttel, Klotild főhercegnő fehér szegélylyel diszitett fekete ruhát és kalapot. Kiséretükhez csatlakozott *Libits* Adolf udvari tanácsos a Margitsziget uj korszakának a megteremtője és *Unterauer* Ferenc udvari titkár.

Most egyszerre mozgás támad a kastély jobb oldalán a séta-uton. Két biciklis rendőr szélsebességgel siklik előre, a felső sziget felé.

Most négy lovasrendőr üget el előttünk, néhány perc mulva ujra lovasrendőrök kettős sorokban. Pompásan ülik meg lovukat, remekül válogatott legények. (A sahnak Budapesten a lovasrendőrök tetszettek legjobban.)

Még egy kocsi, amelyben *Rudnay* főkapitány ült szerény polgári frakkban, *Tallián* huszárőrnagygyal.

Most pedig udvari négyüléses udvari Daumont fogaton a perzsa sah, mellette balra József Ágost főherceg dragonyos kapitányi egyenruhában. A közönség itt a sétautakon láthatta meg legjobban a perzsa sahot, mert kocsija csak lépésben haladhatott előre. Szép, nagy és mély tüzü szemével barátságosan és minden félelem nélkül köszönt vissza az éljenző sokaságnak. Ha kifáradt kissé, ugy szünetet tartott a köszöntésben, de csakhamar ujra bólintott egyre-másra tipikus fejével. Követte *Széll* Kálmán miniszterelnök és titkárja, majd a perzsa kiséret, utána gróf Apponyi udvarnagy és gróf Keglevich István. A perzsa sah olyan benyomást tett reám, mintha vagy nagyon rosszul megfigyelték, vagy pedig nagyon megváltozott volna. Mint minden keleti ember, ugy ő sem vet sulyt a nemzetközi udvariasság külső formáira. De hogy olyan nagyon közönyös volna, nem látszott meg rajta. Nagyon kiváncsian nézte a szép asszonyok mesés sokaságát és élvezettel szürcsölte az ózondus levegőt.

Beszélgetés közben azt mondotta József Ágost főhercegnek, hogy *egész európai körutján ilyen szép és kellemes kiránduló helyet nem látott.*

— Ha Perzsiában volna a Margitsziget, — ugymond — állandóan ott laknám.

A perzsa sah kocsija a fürdőépület előtt megállott amely néhai Ybl müépitésznek remekmüve. A fejedelmek fejedelme szeme gyönyörködöti azon a bársonyos, tükörsima pázsiton, amely a fürdőépület előtt elterül, aztán vizet kért. A fürdőszolga, abban a hiszemben, hogy a perzsa sah szomjas, négy pohár vizet hozott, de csakhamar törülközőért futott, amint látta, hogy a sah az arcát mossa.

A menet ujra megindult és a felső-szigetnél megfordulva, az átellenes séta-uton hajtott vissza a kastély felé.

A kastély előtt egy heti ujságnak szemes fotografusa ezalatt gyorsan megleste a sátrat és az ablaknál ülő főhercegnőket, akik gyorsan visszahuzódtak, de már késő volt.

— Ki fog-e szállani a sah, be fog-e lépni a sátorba?

— Vesebaja van. Nehezére esik a járás, mondta valaki a sah környezetéből.

Csakugyan. A sah kocsija egy pillanatig megállott a sátor előtt. József Ágost főherceg megkinálta frissitővel, de a sah nem kért belőle.

A diszhintó ujra megindult. Most József Ágost főherceg megpillantja édesanyját az ablaknál és felköszön.

A perzsa sah nem is sejtette, hogy házi gazdájának édesanyja ült ott az ablaknál.

Klotild főhercegnő most nagyon büszke fiának a megtisztelő szerepére, mivel ez az első eset, hogy a magyar székesfővárosban a királyt helyettesiti.

József Ágost főherceg pedig nagy tapintatossággal végzi éppoly fárasztó, mint nehéz misszióját, amelyet még az a körülmény is sulyosbit, hogy a sah nagyon gyengén beszél franciául, ugy, hogy csak tolmács utján érintkeznek többnyire. A sah nagyon megkedvelte fiatal főherceget, akiben a Kelet alapos ismerőjét becsüli leginkább. Amint a menet eltünt a kastély környéke elől és Balogh Károly cigányai a perzsa himnuszt abba hagyva, a Rákóczy-indulóba csaptak át, a közönség a sátorhoz meg a teritett asztalhoz futott. *Hohlfeld* Lajos, a Margitsziget ügybuzgó felügyelője rendőrök után nézett, akik a perzsa sahval együtt egyszerre eltüntek. Nem is volt rájuk semmi szükség. A közönség körülállotta az asztalokat és kiváncsian nézte, hogy mi volt teritve a sah számára. Nyers uborkaszeleteken kivül narancsital, citromital, mandolatej, szóval egy felséges perzsa menü, olyan tehe-

EDLACH gyógyintézet Alsó-Ausztria, 15 percnyire Payerbachtól. Reichenau. Tulajdonos: Dr. Konried. Gyönyörü, napos, széltől óvott fekvésben, 600 m. mag. a tenger szine felett. Teljes vizgyógymód. — Intézet gyógytorna számára. — Összes diéta-kurák. — Legnagyobb kényelem. — Rendkivül enyhe őszi klima. — Vill. világitás. — Egész éven át nyitva. — Edlachi városközi telefon 2. sz. Prospektussal és értesitéssel szolgál az igazgatóság.

ráni five o' clock-féle, tea, sütemények, szivarka Kaps a Margitsziget vendéglőse, frakkban személyesen akarta kiszolgálni a sahot, most pedig udvariasan a körülálló hölgyeket kinálta meg a sok mandolatejjel.

A cigányok cseppet sm bánták, hogy a sah nem állott meg. Oda telepedtek a kastély elé, ahol szerenádét játszottak a főhercegnőknek, és hurták a régi és uj lassukat, amig az alkony be nem állott.

A lovas rendőrök, a biciklik akkor már rég eltüntek a kavicsos utakról, ahova nemrég még a sziget gazdái is csak gyalog lábbal jutottak. A kerekek vágását mihamar elsimitják a sziget gondos ápolói, de megmarad emlékül a mai látogatásnak az a hely, ahol a perzsa sah Muzaffer ed Din margitszigeti kénes vizzel a képét mosta.

s. ö.

*

Egy óra hosszat kocsikázott a sah a szigeten és negyed öt órakor tért vissza *József Ágost* főherceg társaságában lakására. A főherceg elbucsuzott vendégétől, mire a sah lakosztályába vonult vissza. *József Ágost* főherceg még néhány percig beszélgetett *Széll* Kálmán miniszterelnökkel, azután elhajtatott a szállóból. *Széll* Kálmán miniszterelnök erre fölkereste *Neriman* kánt és rövid ideig tartózkodott nála. A sah utjáról visszatérve, ismét lepihent.

(Ebéd a Parkklubban.)

Ma este 6 órakor 71 teritékü diszebéd volt a sah tiszteletére a Parkklub helyiségeiben. Ez alkalommal *József Ágost* főherceg látta vendégül a sahot és kiséretét. A Parkklub egyébként is fényes helyiségei ma valósággal keleti pompában ragyogtak. Maga az ebédlőterem csillogó fehér teritékeivel, dus virágbokrétáival és nappali világosságot szóró villanylámpáival elragadó képet nyujtott.

A sah az ebédlő teremben *József Ágost* főherceggel jelent meg; a sah az asztalfőn foglalt helyet, balján ismét üresen állott egy hely; ezután *József Ágost* főherceg következett. A főherceg és a sah ő felsége között *Mohandessol Mamalek* tolmács állva teljesitette a tolmácsi szolgálatot. A főhercegtől balra ültek: *Emine Sultan Sadrazam* nagyvezér, *Széll* Kálmán miniszterelnök és *Neriman kan* rendkivüli követ; a sah ő felségétől jobbra *Lobkowitz* herceg hadtestparancsnok és *Hakimol Molk* udvari miniszter. Az ebéden jelen voltak teljes névsora a következő:

Muzaffer ed Din perzsa sah ő felsége, *József Ágost* főherceg ő felsége, *Movossagol Molk*, *Mossudigol Molk*, *Emire Hazrate* kamarások, *Hakimol Molk* udvari miniszter *Emine Sultan Sadrazam* birodalmi kancellár, *Mafaklaniod Dovleh* főhadsegéd, *Mochirol Molk* kabinetfőnök, *Neriman kán* rendkivüli követ és meghatalmazott miniszter *Nasserol Molk* miniszter, *Serdare Coll* marsall, *Arfaed Dovleh* herceg rendkivüli követ és meghatalmazott miniszter, *Zéhired Dovleh* szertartási miniszter, *Movassugned Dovleh* főkamarás, *Vézire Homayon* miniszter, *Béhadere Djengre* emirmarsall, *Serdare Mokaeranie* főhadsegéd, *Naperos Saltaneh* kamarás, *Vékiled Dovleh* ő felsége titkára, *Nádimos Soltan* kamarás, *Seni-es-Saltaneh* kamarás, dr. *Adesek*, dr. *Khalil* kán, dr. *Ibrahim* kán udvari orvosok, *Mohamed Ali* kán hadsegéd. *Mirza Ali* kán, a kabinet alfőnöke. *Mirza Seid*. *Hosszin* kán, *Nassarol Mammalek*, *Nassale Khakan*, *Nassare Homayon*, *Khazonos Soltan* és *Ibrahim* kán udvari kamarások, gróf *Monteforte* szertartásmester, dr. *Dolla Gana*, surányi *Back* főkonzul, báró *Bechtolsheim* lovassági tábornok, *Eperjessy* teheráni követ, báró *Giezl* ezredes, *Kronholz* alezredes, *Tallián* őrnagy, *Sanchez* de la *Cezda* hajóhadnagy, *Pekotsch*, a konzuli akadémia tanára, *Széll* Kálmán miniszterelnök, *Fejérvary* Géza, *Lukács* László, *Wlassics* Gyula, *Plósz* Sándor, *Hegedüs* Sándor, *Cseh* Ervin miniszterek, gr. *Andrássy* Aladár, *Beniczky* főispán, *Márkus* József főpolgármester, *Halmos* János polgármester, *Rudnay* Béla főkapitány gr. *Keglevich* István intendáns, gróf *Szápáry* Pál, *Vámbéry* Armin tanár, *Lobkovitz* herceg hadtestparancsnok, *Czibulka*, *Durmann*, *Jablánczy*, *Steinger*, *Gaudernak* és *Lahner* altábornagyok, gr. *Zichy* Jenő, gr. *Apponyi* Lajos udvarnagy, *Sauer* és gr. *Szápáry* századosok és *Freund* főkonzul. *Perczel* Dezső, a képviselőház elnöke, kimentette távolmaradását.

Az ebéd alatt *Berkes* Béla zenekara játszotta a következő darabokat:

1. Onverture de l'opéra „Faust" (Gounod.)
2. Valse sur des motifs de l'operette „The Belle of New York" (Monckton et Caryll.)
3. Potpourri sur des motifs de l'operette „Landstreicher" (Ziehrer.)
4. Airs hongrois.
5. Polka dédiée à Sa Majesté le Schah, — Schah polka — (Lichtenstein.)
6. Air (Kutschera.)
7. Valse „Fanny" (Balog.)
8. Polka française „Bella Bocca" (Waldteufel.)
9. Valse (Rosas.)
10. Polka-mazur „Zarevna" (Ganne.)

Az ebéd közepe táján felemelkedett *József Ágost* főherceg és felköszöntötte Perzsia uralkodóját, mire a *sah* válaszolt, a királyra és József Ágost főhercegre üritvén poharát. Hangsulyozta azonkivül, hogy menynyire el van ragadtatva a Magyarországon látottaktól. Az ebéd végeztével a szomszédos szalónba s onnan a fényesen kivilágitott terraszra vonult a társaság szivarozni. Ezalatt a sah a szalónban elhelyezett *Telefon Hirmondó* kagylóin át a tiszteletére rendezett hangversenyt hallgatta meg. *Hegedüs* Sándor kereskedelemügyi miniszter éppen a kellő pillanatban adta a fejedelem kezébe a kagylókat, amelyeken át tisztán volt hallható a hangverseny müsora.

A hangverseny négy számból állott. Elsőnek dr. *Kunos* Ignác jeles orientalistánk üdvözölte a sahot perzsa nyelven, azután *Küry* Klára énekelt el kedvesen három magyar dalt Tarnay Alajos zongorakisérete mellett a „Lehullott a cseresznyefa virága", „Hejehuja hetye-petye" és Petőfi „Tiz pár csókot egy végből" cimü költeményének szövegére irt csárdást. Utána *Diósyné-Handel* Berta, az Operaház müvésznője énekelt szintén egy magyar nótát, a „Két lánya volt a falunak . . ." kezdetüt, végül F. *Pewny* Irén, a magyar klasszikus zene kitünő interpretálója énekelte el Erkel Hunyady László jából a *Lagrange* áriát. A hangverseny alatt, amelyet a sah és az ebéden volt notabilitások élénk figyelemmel hallgattak, Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszter magyarázatokkal szolgált a sahnak, aki a hangverseny végeztével megelégedésének adott kifejezést a nyujtott müélvezetért.

A miniszter az egyes énekszámoknál átadta a sahnak az illető müvésznő arcképét. A sah az arcképeket megtartotta és eltette.

Ezután az alsó termekbe vonult a társaság és a klub nagyszámu hölgy- és férfitagjai közé elvegyülve időzött még egy darabig, nagy gyönyörüséggel szemlélve és ennek több izben is adva kifejezést — a Park-Klub fényes berendezését és bútorait. A sah beirta nevét a klub vendégkönyvébe is és gróf Szápáry Pál igazgatónak megelégedését nyilvánitotta. Nyirák Lajos, a Park-Klub titkára, a nap- és oroszlánrendet kapta a sah látogatása alkalmából.

A Park-Klubból a sah és kisérete az Operába hajtattak.

(A rendjeleső.)

A perzsa sah a magyar miniszterelnökség utján a következő rendjeleket adományozta: A nap- és oroszlánrend első osztályát *Fejérváry* Géza honvédelmi miniszter, *Darányi* Ignác földmivelési, *Hegedüs* Sándor kereskedelemügyi, *Lukács* László pénzügyi, *Plósz* Sándor igazságügyi, *Wlassics* Gyula vallás- és közoktatási, *Cseh* Ervin horvát, *Széchenyi* Imre ő felsége személye körüli miniszterek és *Tarkovics* József államtitkár kapták. A nap- és oroszlán-tend második osztályát kapták: dr. *Romy* Béla, dr. *Fascho-Moys* Sándor, dr. *Bezerédy* Viktor, dr. *Sélley* Sándor, dr. *Szterényi* József, *Lakatos* Aladár, *Mándy* Lajos miniszteri tanácsosok, *Vértessy* Kálmán osztálytanácsos, *Molnár* Viktor, dr. *Hummel* Szaniszló, dr. *Töry* Gusztáv, *Gyulányi* Lajos, *Popovics* Sándor, *Balogh* Vilmos, *Tormay* Béla miniszteri tanácsosok, *Papp* Elek, *Horváth* Elemér miniszteri osztálytanácsosok, *Márkus* József főpolgármester, továbbá *Kornfeld* Zsigmond a Hitelbank vezérigazgatója, *Marx* János államvasuti igazgató és dr. *Hampl* József muzeumi őr.

A nap- és oroszlán-rend harmadik osztályát kapták: dr. *Hazay* István miniszteri titkár, *Huszár* Adolf segédhivatali igazgató, *Décsey* Lajos máv. üzletvezető, dr. *Lers* Vilmos miniszteri titkár, *Daróczy* Lajos állomásfőnök, *Szász* Károly miniszteri titkár, *Epperlein* Oszkár fegyvergyári igazgató, dr. *Hegedüs* Kálmán, *Györy* Loránd miniszteri titkárok, továbbá *Halmos* János Budapest polgármestere, *Mészáros* Imre az Opera igazgatója, *Ybl* Lajos várkapitány, *Maszák* Aladár miniszteri és udvari titkár, *Jellinek* Henrik a közuti vasuttársaság vezérigazgatója és *Pásztély* István miniszteri titkár.

A nap- és oroszlán-rend negyedik osztályát kapták: dr. *Hollán* Sándor segédtitkár, dr. *Rényi* József fogalmazó és *Alszeghy* Kálmán az Opera főrendezője.

A rendőrség azon tisztviselői közül, akik a perzsa sah körül szolgálatot teljesitettek, a következők kaptak kitüntetéseket: *Rudnay* Béla főkapitány és *Pekáry* József főkapitányhelyettes a nap- és oroszlánrend II. osztályát, báró *Splényi* Ödön, *Máltás* Hugó, *Urs* Nándor, *Zeilig* Alajos rendőrtanácsosok, továbbá *Ruttner* kapitány detektivfőnök, *Bornemisza* Boldizsár főparancsnok, *Lickl* Géza főfelügyelő a III. osztályu nap- és oroszlánrendet; *Kalassa* Géza, *Beniczky* Tamás felügyelők, dr. *Vaday* László, *Geguss* Dániel, dr. *Marinovics* Jenő fogalmazók és *Jeszenszky* Gellért detektivfelügyelő a IV. osztályu nap- és oroszlánrendet, azonkivül számos detektiv, altiszt és rendőr arany- és ezüstérmet.

A rendőrség kitüntetéseit közvetlenül Rudnay Béla főkapitányhoz, a hadsereg tagjainak kitüntetését pedig közvetlenül Lobkowitz Rudolf herceg hadtestparancsnokhoz küldötték.

A Hungária-szálló igazgatójának *Burger* Károlynak a nap- és oroszlánrend harmadik osztályát, *Ádám* Jenő helyettes igazgatónak ugyane rend negyedik osztályát adományozta.

Loebenstein Henrik lovag, az udvari szertartási osztály igazgatója egy rendkivül értékes perzsa szőnyeget kapott ajándékba a sahtól.

Dr. *Sturm* Albert, a *Budapesti Tudósító* szerkesztője is kapott perzsa rendjelet, még pedig a nap- és oroszlánrend tiszti jelvényét.

Radics Béla pedig, aki tegnap este az ebédnél muzsikált, aranyérmet kapott. A szálló személyzete között 500 forintot osztatott ki a sah.

A perzsa sah az osztrák miniszereknek is adományozott rendjeleket, amelyeket ma posta utján küldöttek fel Bécsbe. A felség személye körüli miniszteriumban dr. belvárdi *Révy* Ferenc osztálytanácsosnak és *Wocher* Miklós osztálytanácsosnak a naprend II. osztályát, *Csáky* György Napoleon gróf segédtitkárnak pedig ugyane rend III. osztályát adományozta.

*

A sah holnap d. e. 11 órakor utazik el a nyugati pályaudvarról. A bucsuzás éppen olyan ünnepélyes lesz, mint aminő az érkező sah üdvözlése volt. A kormány valamennyi tagja, az összes méltóságok és általában mindazok a személyiségek, akik a fogadtatásnál jelenvoltak, ott lesznek az elutazás alkalmával is; ugy szintén megjelenik a diszszázad is. A diszkiséret, élén báró *Bechtolsheim* lovassági tábornokkal, Zimonyig utazik a perzsa uralkodóval és ott vesz tőle bucsut.

Belgrád, szeptember 26.

Az a különvonat, melyet a *szultán* a perzsa sah elé küldött, ma délután ide érkezett. A sah ideérkezése után ezen a vonaton azonnal folytatja utját Konstantinápoly felé. Konstantinápolyból visszatérőben a sah, mint *Sándor* király vendége, Belgrádban is megállapodik.

KÜLFÖLD.

Krüger, a veszedelmes. A *Times* mai száma a délafrikai eseményekről irja egyik vezércikkét. A city-lap azt a reményét fejezi ki, hogy az angol kormány lépéseket fog tenni, hogy *megakadályozza, hogy Krüger állami pénzt, vagy állami iratokat magával vigyen.* Mert ha Németalföld elismeri *Krügert* a transvaali köztársaság fejének, akkor éppugy, mint Portugália, nem szabad megengednie, hogy *Krüger* állami pénzt vagy irományokat vigyen magával. Ha *Krüger* mint magánszemély utazik, akkor nincs semmi joga idegen pénzt és nem az ő tulajdonát képező dolgot magával vinnie. Anglia határozottan *megköveteli Portugáliától és Németalföldtől, hogy Krügert ebben megakadályozzák.* És hogy minden incidens elkerültessék, legcélszerübb lenne, ha a portugál hatóságok minden államtulajdont, ami transvaali menekültek kezében van, *lefoglalnának* mindaddig, mig az a kérdés, hogy ki a jogos tulajdonosa, eldöntve nincs.

A *Times* e sorai az angol kormány aggodalmának visszhangja. Ugy látszik, valami furcsa titkot rejteget a gyarmatügyi minisztérium. Ma hire jött, hogy *Krüger olyan iratokat vitt magával, amelyek erősen kompromittálják Chamberlaint.* S ha igy áll a dolog, akkor valószinü, hogy angol hajók elfogják azt a hollandi hadihajót, amely *Krügert* Európába viszi. Az az irat oly becses, hogy megér egy angol-hollandi konfliktust is.

A csatatérről alig érkezik már hir. Az angol táviró drót hallgat. Kerülő után azt táviratozzák Lourenço-Marquezből, hogy *Botha* és *Viljoen* boer hadvezérek több nagy ágyu szétrombolása után a Limpopo-hegységbe vonultak vissza. Csak néhány külföldi szakasz pártolt el tőlük és portugál területre menekült. *Botha*, *Viljoen*, *Steyn*, *Dewet* és *Delarey* el vannak határozva, hogy *12 ezer emberükkel* együtt a végsőkig küzdenek.

Lourenco-Marquez, szeptember 26.

Polecarew és *Hamilton* tábornokok 3000 emberrel Komatipoort mellett állanak. Ma reggel *Kitchener* tábornok is odaérkezik Hektorspruitból. Azt hiszik, hogy Lourenco-Marquez és Johannesburg között holnap ismét megindul a vasuti forgalom.

Laurenco-Marquez, szeptember 26.

A Herzog birodalmi postagőzös sok utassal innen elindult. Az utasok közt főleg hollandok, németek és boerok vannak, köztük *Alpfen* transvaali főpostamester, *Grobler* külügyi helyettes államtitkár és *Malherbe* főkincstárnok. A hajó sok aranyat is szállit rudakban. Krüger még a kormányzó lakásán van.

Hága, szeptember 26.

A *Gelderland* hadihajó valószinüleg pénteken indul Adenből Lourenco-Marquezbe, hogy *Krügert* Európába vigye. Krüger fogja meghatározni, hogy a hajó hová menjen.

Szájpadlás nélküli fogak. Fölöslegessé teszik az inylemez használatát. A szájból kivenni nem kell, nem is lehet. Számos elismerő levél. Jótállás.

Wellner Gyula specialista a szájpadlás nélküli müfogak készitésében VI. kerület, Andrássy-út 38. szám.

A khinai háboru.

Budapest, september 26.

Minden jel arra mutat, hogy a német javaslat nem született szerencsés csillagzat alatt. Először is felbőszitette a már egyezkedésre hajló khinai udvart, amely annál nagyobb bizalommal készül a háborura, mert bizonyosra veszi, hogy a hatalmak össze fognak veszni. Másodszor pedig veszedelmes módon megbontotta a hatalmak egyetértését. Szinte bizonyosra vehető már, hogy a hármasszövetség hatalmain kivül egyik hatalom sem fog feltétlenül csatlakozni a Bülow-féle köriratban foglalt javaslathoz. Azt a meglepő hirt, amelyet Amerikából jelentenek, hogy Anglia nem hajlandó a német javaslathoz hozzájárulni, megcáfolják ugyan; de az a föltétlen csatlakozás, amelyre a német javaslatnak mulhatatlanul szüksége volna, hogy hathatós lehessen, nem lesz meg. Az egyik hatalomnak a javaslat egyik része, a másik hatalomnak a másik része ellen van kifogása; a válaszok késnek — ami már magában véve is aggodalmas jel — és mindez csak felbátoritja Khinát a csökönyös ellenállásra. A *Times* a föntebb emlitett amerikai hirrel szemben megjegyzi, hogy Angliát meglepné és megrenditené az, ha az angol kormány melegen nem támogatná a német javaslatot. A city-lap szerint egyenesen elképzelhetetlen, hogy éppen az angol kormány vonakodnék egy ilyen okos és igazságos javaslathoz hozzájárulni.

(A német körirat és a hatalmak.)

London, szeptember 26.

Az angol kormány még nem küldte el válaszát a német körjegyzékre. *Salisbury* és *Hatzfeld* német nagykövet csak tegnap érkeztek Londonba és már ma sokáig tanácskoztak a *külügyi hivatalban. Salisbury* álláspontja a *Times* szerint a következő:

Salisbury nem mer hozzájárulni oly tárgyalás meginditásához, amelynek következményeiről még nincsen tisztában. *Salisbury* két részre osztja a német körjegyzéket; az első csak Németországnak azt az elvi nézetét tartalmazza, hogy a béketárgyalás meginditása előtt a főbünösök kiszolgáltatását kell követelni; a második rész pedig azt a gyakorlati inditványt foglalja magában, hogy a követeket szólitsák föl, hogy nevezzék meg a bünösöket. Oroszország és Japán nem járult hozzá az első részhez; Amerika ugy látszik nem vette észre, hogy a körlevél két részre oszlik. *Anglia mind a két részhez hozzá fog járulni.*

London, szeptember 26.

Az *angol válasz* szimpatikus és lekötelező hangon járul a német javaslathoz s csak azt jegyzi meg, hogy a német javaslat teknikai kivitele elé nagy nehézségek fognak gördülni.

London, szeptember 26.

A Reuter-ügynökség jelenti New Yorkból 25-éről: Itt a következő londoni táviratot teszik közzé: A gróf *Hatzfeld* német nagykövet és *Salisbury* közt ma folyt beszélgetés alkalmával az utóbbi majdnem ugyanazokkal a kifejezésekkel, melyeket az amerikai válasz használ, kijelentette, hogy *nem hajlandó a német jegyzékben foglalt javaslathoz hozzájárulni.*

Berlin, szeptember 26.

Az itteni politikai körök azt hiszik, hogy *Bülow* jegyzékének csak tökéletlen sikere van, mivel Oroszország és Franciaország csak ahhoz járultak hozzá, hogy a pekingi követeket szólitsák föl a főbünösök megnevezésére, mig ezek kiszolgáltatását nem akarják közösen követelni.

Berlin, szeptember 26.

Politikai körökben elismerik, hogy a *német körjegyzék sikere nem teljes*, mert Oroszország és Franciaország csak ahhoz járultak hozzá, hogy pekingi követeiket a bünösök kinyomozására fogják fölszólitani, a bünösök kiadására vonatkozó inditványhoz azonban nem járultak hozzá.

A *National Zeitung* reméli, hogy az európai diplomaták nem fogják egyenetlenségek által magukat a barbár khinaiaknak kiszolgáltatni. Mindazáltal fennáll az a veszély, hogy az ellenség a diplomaták egyenetlenségét a maga hasznára fogja fölhasználni.

London, szeptember 26.

Megbizható részről jelentik, hogy Angliának *Bülow* köriratára adandó válasza, melyet ma vagy holnap küldenek meg Berlinbe, elvileg elfogadja Németország álláspontját, mely szerint a mozgalom vezetőit meg kell büntetni. Az angol válasz azonban kifejezést ad egyuttal Anglia ama nézetének, hogy ez a béketárgyalásokat nem fogja hátráltatni.

Azokat a sanghali táviratokat, melyek szerint *Waldersee* ultimátumot küldött Khinának, Anglia részéről hivatalosan dementálják. Khinai koholmánynak tartják, melynek az a célja, hogy Németország ellen a többi hatalmaknál bizalmatlanságot keltsen.

Berlin, szeptember 25.

Mint jól értesült körökben hire jár, Angolország válasza gróf Bülow körjegyzékére még nem érkezett meg. Ennélfogva a *német javaslat visszautasításáról nem lehet szó.*

(A béketárgyalások.)

London, szeptember 26.

A *Times* jelenti Pekingből e hó 10-éről: Az oroszok azt a szándékukat fejezték ki, hogy a télen át 2500 embert hagynak Pekingben. A khinai udvar még Sanszi tartomány északi határán van s ott várja be a pekingi dolgok fejlődését. A *Li-Hung-Csang* által ajánlott meghatalmazottak közül, akik a hatalmakkal a tárgyalást folytatnák, a hatalmak elfogadták a nankingi és vucsangi alkirályokat; *Junglut*, kinek csapatai első sorban támadták meg a követségeket, visszautasitották.

Washington, szeptember 26.

Hivatalosan jelentik, hogy *Chaffee* tábornok rendeletet kapott, hogy a béketárgyalás alatt egy ezred gyalogság, négy osztály lovasság és egy könnyü üteg *Chaffee* parancsnoksága alatt mint a követség őrsége Pekingben maradjon, a többi csapatot azonnal Manilába küldjék.

(Khina készülődik.)

Brüsszel, szeptember 26.

A khinai helyzet *ujra nagyon aggasztó kezd lenni* s már most egészen bizonyos, hogy *az özvegy császárné nagy téli hadjáratra készül.* Az özvegy császárné nagyon *megerősitteti* az uj fővárost, Sziángfut.

London, szeptember 26.

A *Standard* jelenti Sanghaiból 24-ikéről: A régens-császárné nevében *Tuán* herceg *titkos ediktumot bocsátott ki*, amelyben közli az egész birodalom főbb hatóságaival, hogy a császári udvar elhatározta, hogy *a háborut az idegen hatalmak ellen minden áron folytatja.* Az ediktum minden hivatalnokot, aki a mandsukat nem támogatja, azzal fenyeget, hogy *mint árulót lefejezik, családját kiirtják és őseinek sirjait elpusztitják.*

Pétervár, szeptember 26.

A londoni lapoknak ama közlése következtében, hogy *Tuan* herceget a cungli-jamen elnökévé nevezték ki, a *Novoje-Vremja* szerkesztősége az itteni khinai követséghez fordult, amely ezt a jelentést *valószinütlennek* mondta, mert Tuan herceg eltávolitása a béketárgyalások megkezdésének egyik főfeltétele. A követség különben egy idő óta nem kap közvetlen rendeleteket a császártól, aki Szinganfuban van és a kormánynyal Li-Hung-Csang utján érintkezik.

(Fosztogatások.)

Páris, szeptember 26.

A Havas-ügynökség jelenti Kantonból: A fosztogatások és gyujtogatások a misszióban egyre tartanak. Kvantungban a hittéritőknek sikerült elmenekülni, de 3000 keresztény hajléktalan.

(Francia memorandum.)

Páris, szeptember 26.

Mint a *Matin* jelenti, *Delcassé* külügyminiszter a hatalmakhoz *memorandumszerü köriratot* intézett, melyben a Khinával való béketárgyalásra nézve a következő főpontokat állitja föl:

Az erődök lerombolása a szerződéses kikötőkben, a sztratégiai pontok megszállása a kivánt garanciák teljesitéséig, a vétkesek megbüntetési módjának megállapitása és a Khinával való fegyver- és lőszerkereskedelem eltiltása.

(Cáfolatok.)

Berlin, szeptember 26.

Amerikából és Londonból több hamis hir került forgalomba. *Valóttan* az a hir, hogy *Salisbury* Németország köriratára elutasitóan válaszolt, sőt a valóság ellenkezőleg az, hogy *Salisbury* az angol kormány válaszára *megfontolási időt kért.* A válasz csak néhány nap mulva érkezik Berlinbe. Időközben *Bülowot* értesiteni fogják arról, hogy az angol kabinet lényegében magáévá teszi ugyan Németország jegyzékét, de *keresztülvitelére nézve módositásokkal* óhajt előállani. *(?) Otrombaság* az a hir is, melyet a *Morning Post*nak *Sanghai*ból jelentenek. E hir szerint *Waldersee* nemsokára ultimátumot fog Khinának átnyujtani, sőt a háborut is megüzeni. Hamis egy olasz lapnak az a hire is, hogy Németország az olasz kontingens fölemelését kivánja. Nem csinálnak azonban itt titkot abból, hogy a *helyzet rosszabbá változott*, mióta Amerika szecessziója a khinaiak ellentállási erejét növelte.

HIREK.

Budapest, szeptember 26.

— **BUDAPESTI NAPLÓ. Szeptember 30-án uj előfizetés nyilik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztassanak a megujitásról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.**

— **Kihallgatás.** Ő felsége ma Bécsben külön kihallgatáson fogadta grófi *Nigra* olasz nagykövetet, aki átnyujtotta megujitott megbizó levelét. Báró *Calice* konstantinápolyi osztrák-magyar nagykövet szintén külön kihallgatáson volt ma ő felségénél.

— **Beteg főherceg.** *Bécsből* jelentik, hogy *Károly Ferdinánd* főherceg néhány nap óta, mióta a galiciai hadgyakorlatokról visszaérkezett, betegeskedik. Ennek dacára ezrede élén jelen volt a sah fogadtatásánál és az udvari ebéden is résztvett. Pénteken azonban oly erős láztünetek mutatkoztak a főhercegen, hogy a további ünnepályekről távol kellett maradnia. A betegséget a galiciai hadgyakorlatokon szerezte, ahol a fárasztó gyakorlatokból épp ugy kivette a maga részét, mint tiszttársai. A főherceg állapota különben nem sulyos és néhány nap mulva valószinüleg teljesen visszanyeri egészségét.

— **Gróf Lónyayék utazása.** *Frankfurt*-ból táviratozzák, hogy gróf *Lónyay* Elemér feleségével tegnap Angliából odaérkezett s a hesszeni nagyhercegi pár látogatására Wolfsgartenbe utazott.

— **A szent kapu bezárása.** Ünnepre készül a Vatikán most, hogy a jubiláris szent év a vége felé közeledik. Ez az ünnep épp ugy fog lefolyni a Szent Péter-templomban, mint ahogy a megnyitása történt. A szent kapu befalazásához szükséges téglák mintáját már el is készitették és a napokban be is mutatták a pápának. Minden egyes tégla aranyfüsttel befuttatva és egyik oldalán a pápa cimere, a másikon pedig a szent év dátuma belepréselve. A most megnyitott szent kapu téglái még 1825-ből valók, mert a mostani pápa előtt XII. Leo volt az utolsó, aki megünnepelte a szent évet.

— **A remegő szultán.** Az ijedt embert könnyü becsapni. Ebből az axiomából indulhatott ki az a spanyol szédelgő, aki Barcelonából sürgönyt menesztett a padisahhoz Konstantinápolyba, melyben arra figyelmezteti a nagyurat, hogy Brescinek több elvtársa Konstantinápolyba hajózott, hogy a szultánt megöljék. A sürgöny feladója azt is hozzáteszi ehhez a hiréhez, hogy ha 4500 frank utiköltséget küld neki a szultán, legott elutazik Konstantinápolyba s felfedezi a merénylet tervezet. A hatalmas császár legott kiutalványoztatta a madridi török követ által az utiköltséget s még 20 ezer frankot igért az ismeretlen felfedezőnek, aki az utiköltséget zsebre tette s aztán elutazott, de senki sem tudja, hogy hova.

— **Az abruzzói herceg expediciója.** *Krisztániá*ból jelentik, hogy az odavaló biróság előtt kihallgattak két olaszt, köztük dr. *Cavallit* az abruzzói herceg expedicsiójának eltünt tagjai ügyében. A kihallgatottak kijelentették, hogy az eltünt *Querini*, *Ollier* és *Stocken*, épp ugy, mint más külön expediciók el voltak látva instrumentumokkal, fegyverekkel, lövőszerrel és tiznapi eleséggel a maguk és tiz kutyájuk számára. Április 92-én három norvéget segitőexpedició gyanánt küldtek ki, de a nélkül, hogy nyomra akadtak volna, május 10-én visszatértek. Ujabb segitőexpediciót nem küldenek. Dr. *Cavalli* azt hiszi, hogy az eltüntek szerencsétlenül jártak és céltalannak tartja a további vizsgálatot. A hazautazás előtt mindennemü készleteket hagytak hátra arra az esetre, ha az eltüntek visszatérnének. Ugyanez történt a Ferenc József-föld déli csucsán is.

— **Lelkészválasztás.** *Gergely* Antal református lelkészt, a *Keresztény Hiradó* szerkesztőjét s a gyüjtőfogház ref. vallásoktatóját a mezőturi gyülekezet nagy lelkesedéssel lelkészévé választotta.

— **Elitélt konzul.** *Hamburgból* táviratozzák, hogy az ottani törvényszék *15 havi börtönre itélte Haurilt Leo amerikai alkonzult*, amiért két amerikai nőt egy örökségi ügyben 23.500 márkával megcsalt.

— **A Margit-szigeti posta megszüntetése.** A fürdő évad tartamára megnyitott „Budapest-Szent-Margitsziget" cimü posta- és távirdahivatalt e hó 30-án megszüntetik. A fürdőtelep a mig a hajóközlekedés fennáll, további intézkedésig a Budapest 3. sz. posta- és távirdahivatal kézbesitési körébe fog tartozni.

— **De Wet tábornok él.** Nincsen a világnak hírlapja, amely el ne parentálta volna *De Wet* tábornokot, a hős boer vezért. Angol táviratok világgá vitték a hirt, hogy a hős guerilla-tábornok elesett egy ütközetben s nyomban e hirre az a legenda járta be az ujságokat, hogy *De Wet* tulajdonképpen nem is *De Wet* volt, hanem *Parnell*, az ir vezér, az angolok félelmetes ellenfele, aki ime vélt halottaiból föltámadt s most kegyetlenül üti-veri az angolokat. Hát nem *Parnell* támadt fel vélt halottaiból, hanem az igazi *De Wet*. Ezt a *Daily Mail* pretóriai levelezőjének szeptember 23-iki távirata hozza hirül s azt is elmondja részletesen, merre járt és mit cselekedett *De Wet* állitólagos halála után. A *Daily Mail* tudósitója szerint *De Wet* most az egyetlen valóságos akadálya Dél-Afrika pacifikációjának. Jelenleg is Oranjeban kalandozik, ahol legutóbb, szeptember 19-én megkisérlette a vasutvonal szétrombolását. A *Daily Mail* tudósitója beszélt egy potchestroomi lakossal, aki elmondotta, hogy az elpusztithatatlan boer tábornok három hete Oránjeba menet Potchestroomba tért be. Csak nyolc ember volt kiséretében. A hollandus polgárok ujjongva fogadták és többek közt lefényképezték. *De Wet* azt mondta, örvend, hogy ily kitünő afrikander-szellemre talált Potchestroomban. Másnap reggel a törvényszéki épület előtt beszédet mondott. Fölszólitotta a polgárokat, hogy ne csüggedjenek és a felét se higyjék el annak, amit a boerok veszteségéről hiresztelnek. Ő és társai nem hagyják abba a harcot akkor sem, ha tizen maradnának fegyverben. Egyébként, ugymond, mostanság senkiben sem lehet bizni. Ő a saját kabátjában sem bizik. A semlegességi esküről azt mondta, hogy a transvaali kormány rendelete a polgárokat fölmenti annak felelősége alul, hogy saját maguk jelentkezzenek az angol hatóságok előtt az eskü letételére; nyugodtan megvárhatják, a mig értük jönnek. Nagyon dicsérte Louis *Botha* hadvezéri tehetségét és kiemelte sikereit. *De Wet* tábornok az nap délután visszalovagolt csapatához, mely hir szerint kétszáz ember.

— **Albert professzor halála.** *Bécs*ből táviratozzák nekünk, hogy *Albert* Ede, a bécsi egyetem hirneves sebésztanára, az urakháza tagja, a csehországi Senftenbergben az éjjel meghalt, ugyanabban a városban, ahol 59 évvel ezelőtt született. Már négy év óta betegeskedett, s egy izben féléven át szabadságon volt, de azóta javult állapota és most szivszélhüdés oltotta ki életét. A bécsi orvosegyetemet nagy veszteség érte elhunytával, mert épp oly kitünő tudós, mint kiváló tanár volt, akinek előadásai miatt sok külföldi ifju látogatta a bécsi egyetemet. Az elhunyt tudós életrajzát a következőkben adjuk:

Albert Ede 1841. január 10-ikén Senftenbergben született. Gimnáziumi tanulmányait befejezvén 1861-ben a bécsi orvosi egyetemre iratkozott be, ahol Stricker és Dumreicher voltak tanárai, 1867-ben promoveálták és 1869-től négy éven át asszisztense volt Dumreicher-nek. 1877-ben magántanárrá és a rákövetkező évben az insbrucki egyetem rendkivüli tanárává nevezték ki. 1881-ben a bécsi egyetem sebészeti tanszékére hivták meg, még pedig a tanári kar kisebbségének véleménye alapján. Sürün is emlegették akkor, hogy az uj tanár *Taaffe* miniszterelnök fiainak nevelője volt. Cseh anyanyelve dacára kitünően beszélt és irt németül, sőt több modern cseh költőt ismertetett meg a németekkel és német nyelven is irt költeményeket. A bécsi társaságokaan nagyon kedvelték előkelő szelleme és humora miatt. A tudományos irodalomban számos munkával örökitette meg nevét, amelyek közt a legbecsesebb a sebészetről és mütéttanról irt hatalmas könyve. 1895-ben az urakháza tagjává nevezték ki, arra a helyre, amely *Billroth* halálával üresen állott. Mint buzgó cseh hazafi a jobboldali csoporthoz csatlakozott, de mindenkor őszintén küzdött a nyelvkérdés megoldása mellett. 1880-ban a cseh orvosok prágai kongresszusán figyelmeztette a cseheket, hogy a német egyetemek mintájára szervezzék uj egyetemüket, mert, mint mondta, el kell ismerni, hogy a németek voltak a csehek tanitói és hogy a cseh is, mint a többi szláv nép német szellemből táplálkozott, de azért lelkükre kötötte, hogy maradjanak meg szlávoknak.

Albert professzor néhány hét előtt még részt vett a párisi orvoskongresszuson is és onnan nejével augusztus második felében hazament senftenbergi birtokára. Néhány nap mulva vissza kellett volna térnie Bécsbe, hogy megkezdje előadásait. Özvegyén kivül egy fia gyászolja elhunytát, aki a tanári pályára készül és jelenleg külföldön utazgat.

— **A reklámhősök.** Egy olasz lap bizonyitgatja azt, hogy az ujabb idők anarkhista merénylői mindannyian sokat törődtek a reklámmal s kelleténél többet foglalkoztak avval, hogy ugyan mit fognak irni róluk az ujságok. *Ravachol* a fogságban másról alig kérdezősködött, mint a lapok véleményéről s mindennap megkérdezte:

— Mit irnak rólam az ujságok?

Henry büszkélkedett a munkájával s igy szólt:

— Ugy-e adtam egy kis dolgot a sajtónak?

*Caserio*nak is ez volt az első kérdése: Sokat irnak rólam a lapok? *Luccheni* is egyre az ujságokra volt kiváncsi, végül pedig *Bresci* olyan *tettet* jelent be, melylyel az egész világ sajtója fog foglalkozni.

— **Légi vasut a la Manche-csatornán.** A *New York Herald* egy olyan légi vasut leirását közli, melylyel egy *negyedóra* alatt át lehet kelni a Dower és Calais közti csatornán. A terven gróf *Pieri* már évek óta dolgozott, mig végre annyira tökéletesitette, hogy a nyilvánosság elé hozhatta. A New York Herald igy irja le a légi vasutat:

A csatorna mindkét oldalán egy-egy hatalmas vasszerkezet emelkedik, melyeken a csatorna felett áthaladó két acélsodrony van kifeszitve. Ezek az acéllemezsodronyok a kocsik sinei, azonkivül az egyik sodrony villamos vezeték gyanánt is szolgál. A kocsikban egy elektromotor van elhelyezve, mely a kocsit egy negyed óra alatt átröpiti az egyik partról a másikra. Nehogy a kocsi és a benne levő személyek vagy áruk sulya akadályozza a gyorsaságot, mindegyik kocsi fedeléhez egy léggömb van erősitve, melynek fölfelé törekvő ereje ellensulyozza a kocsi sulyát. Természetesen a kocsi ugy van a sodronytaligán megerősitve, hogy a léggömb le nem ránthatja róla.

Ötven ilyen léggömbös kocsi közlekedése van tervbe véve, melyek mindegyike aluminiumból és parafából van készitve, hogy az esetben, ha szerencsétlenség történnék, fennmaradjon a vizen. A felszállás a kocsikba szintén léghajó utján történik.

— **A nagykövet fizetése.** Néhány hét óta Törökországnak nincs követe Madridban. Eddig *Izzet* basa viselte ott ezt a méltóságot, ő azonban beadta lemondását. Még pedig azért, mert hónapokon át nem küldték meg neki a fizetését s a nagykövet kénytelen volt a saját vagyonából élni, amig az meg nem csappant. Hiába irt, táviratozott, küldözött szárazon és vizen futárokat: a gázsi nem jött meg. Most végre válaszolt neki a porta s megirta, hogy csak legyen türelemmel, legközelebb folyósitják a fizetését. De a nagykövet hajthatatlan maradt s perrel fenyegetőzött. Az ilyenfajta kinos incidens nem először éri a portát. Tavaly a berlini követ nem tudott a pénzéhez jutni, a párisi pedig ráfizetett a hivatalára egy egész vagyont.

— **Az angolok és az uralkodók.** Az angol folyóiratokat ujabban szörnyen érdekli az uralkodók véleménye. Megkérdik őket, hogy milyen italt szeretnek legjobban, mi tartanak a legnagyobb boldogságnak s kit irigyelnek. Most ujabban azt kérdezték meg, hogy mit tartanak az uralkodók az angolokról. *Carmen* Sylva a románok költő királynője igy felelt:

Ha angolt látok, rögtön aranyra és bankjegyekre gondolok. Igazán nem tudom, hogy mi, szegény emberek, ezekben a távoli országokban mit csinálnánk John Bull s az ő tele erszénye nélkül. Ha angolt látunk, mindig hajlandók vagyunk gunyosan felkiáltani: „Ahá, megint egy angol. Sok pénz, de kevés érzelem.“ Nagyon helyes, de vajjon nem lenne-e jobb reánk nézve, ha kevesebb érzelmünk, de több pénzünk lenne? Nem titkoljuk, hogy a közönséges angol utazót megvetjük, de azért pislogunk a sovereigns-jeire.

Az orosz cár az angolok jellemzésére egy történetet mond el:

Pár évvel ezelőtt, mikor még nem voltam cár, egy ideig Olaszországnak egy nyugodt városában éltem. Váratlanul vendégeim érkeztek, néhány angol rontott reám. Főszakácsommal valami megbeszélni valóm volt s tudattam vele a küszöbön álló látogatásokat is. A főszakács egészen el volt ragadtatva s mosolyogva távozott. Az ebédet fölhordták s tartalma ebben az egy szóban volt összefoglalható: *beef!* Hideg beef, meleg beef, roastbeef, párolt beef, vagdalt beef, egyszóval beef minden elképzelhető módon, beef az egész vonalon. Mikor e különös menü miatt a szakácsot kérdőre vontam, megjegyzé:

De, császári fenség, az angolok szeretik az ökörhust. Szerencsém volt egy angol lordnál lenni alkalmazásban s ő napjában háromszor mondá:

— Szakács, el ezzel a moutonnal, adj nekem beefet.

Az egyiptomi kedivének, aki csak nemrégiben járt Angliában, még frissek az impressziói. Most elmondja, hogy a legnagyobb hatást az angol rendőrök és angol hölgyek tették.

— Ha — igy mondja a kedive — az önök rettenetes nagy rendőreit látom, akkor menekülni szeretnék Angliából. De ha az önök gyönyörü asszonyait látom, akkor Angliában szeretnék maradni.

— **Sztrájkoló munkások tüntetése.** Nagy ribillió volt ma este 7 óra tájban a Rózsa-utcában, a Riegler-féle papirgyár előtt. A gyár munkásainak egy része tudvalevőleg már hetek óta sztrájkol s ezek a sztrájkoló munkások ma este csapatostul odamentek a gyár elé, hogy a még munkában levő embereket, mikor kijönnek a gyárból, inzultálják. Csakugyan hatalmas kőzápor fogadta a gyárból kivonuló munkásokat. A gyár vezetősége a rendőrséghez telefonozott segitségért s egy szakasz rendőr sietett a tüntető munkások megfékezésére. A rendőrség hamarosan szétoszlatta a munkásokat. Letartóztatás nem történt.

— **Művészeti boncolási előadások.** A művészeti boncolástani előadások e hó 28-ikán, pénteken este ½7 órakor kezdődnek az anatomiai intézet II. emeleti tantermében (IX., Tüzoltó-utca 58.)

— **Kitüntetett városok.** Egyike a legkülönösebb francia ötleteknek az az ajánlat, amelylyel *André* francia hadügyminiszter a minap a köztársaság elnöke elé lépett. Nem kisebb dologról szól ez az ajánlat, mint arról, hogy a kiállitás alkalmából két francia város megkapja — *a becsületrendet.* Az egyik város természetesen Páris, a másik pedig *Bazeilles* városa. A becsületrendet ezek a városok ugy kapnák meg, hogy a köztársaság megadná nekik a jogot arra, hogy a becsületrend keresztjét belerajzoltassák a cimerükbe. Mind a két város azért kapná ezl a kitüntetést, mert a német-francia háboruban hősiesen viselkedett. A hadügyminiszter azt irja a furcsa intézkedés megokolásában, hogy ha rendjeleket aggatnak az ezredek zászlóira, miért ne adhassanak kitüntetést két olyan városnak, amelynek polgárai szomoru időkben gyönyörü példáját adták a hazafiságnak és a férfierénynek. A dolog különben Franciaországban már nem uj. I. Napoleon 1815-ben három várost tüntetett ki: Chalon-sur-Saône, Tournus és Saint-Jean-de-Losne várost. III. Napoleon 1864-ben kitüntette Roanne várost, mert az 1815-ben hősiesen védte magát. A becsületrend sem uj dolog. A német-francia háboru óta már öt város kapta meg ezt a kitüntetést. A lapok egyhangulag dicsérik André elhatározását, s bizonyos, hogy mind a két város megkapja a dekorációt...

— **Nagy vasuti szerencsétlenség.** A párisi Montparnasse vasuti állomáson tegnap délelőtt nagy szerencsétlenség történt. A Rennesből érkező gyorsvonatot nem tudták megállitani, mire a vonat óriási erővel a perron falának robogott. Tizenhét utas sebesült meg, részben sulyosan. A Gare de Montparnasse már több izben volt hasonló szerencsétlenség szinhelye. Tegnap több száz ember várakozott a Rennesből érkező vonatra. Amidőn a vonat közeledett, feltünést keltett, hogy gyorsaságát alig lassitotta. A következő pillanatban rettenetes vészkiáltás hallatszott. A mozdony a perronfalba ütközött, mire robbanásszerü dördülés hallatszott. A perronfal nem tudott az óriási erőnek ellentállni és a vasoszlopai összetörtek. A mozdony kisiklott a vágányból, de ennek dacára tovább haladt és nagy pusztitást vitt véghez a perronon. A kocsikban borzasztó jelenetek játszódtak le. A nagy rázkódás folytán az utasok hanyattvágódtak. Többen, akik éppen az ablakból néztek ki, életveszélyes sérüléseket szenvedtek. A vizsgálat alkalmával a vonatvezető azt állitotta, hogy a fék felmondta a szolgálatot, mire ő ellengőzt adott ugyan, de a szerencsétlenséget már nem tudta megakadályozni.

— **Házasság.** Dr. *Wohl* Aladár nógrádi nagybirtokos eljegyezte Bécsben *Rappaport* Hedvig kisasszonyt.

Gottlieb Béla eljegyezte *Kolban* Zsigmond leányát Biankát Budapesten.

Dr. *Zachár* Kálmán aszódi ügyvéd e hó 24-én vezette oltárhoz Pomázon *Feley* Ilonkát.

— **Keresztelő a hajón.** Az *Augusta Viktoria* német hajó földélzetén nagy mosolyogva jelentette egy teugerész a kapitánynak:

— Kapitány ur! A hajón ujszülött van.

A kapitány azonnal fölkereste azt az orosz asszonyságot, aki az örvendetes eseménynek oka volt, udvariasan fölajánlotta a keresztapaságot s nagy ünnepélyességek közt tartották meg a keresztelőt. Az ujszülött gyermek Plymouth és Cherbourg közt pillantotta meg a napvilágot. Anyja orosz asszony, apja pedig magyar polgárjogát elveszitett ember s igy némileg kérdéses, hogy az ujszülött milyen nemzet gyermeke.

— **Letartóztatott ujságkiadó.** *Bécs*ből telefonozza tudósitónk, hogy az odavaló rendőrség ma *Müller* Lajos pápai születésü lapszerkesztőt, a két havonkint megjelenő *Internationale Reisezeitung* szerkesztőjét és kiadóját kaució-szédelgések miatt letartóztatta.

— **Az ellopott Széchenyi-szobor.** Megirtuk, hogy Bécsben megtalálták a Svábhegyről ellopott Széchenyi-szobrot és hogy Bécsben elfogtak egy Weinberger Fülöp nevü embert, aki a bécsi északi pályaudvarra érkezett szobrot ki akarta váltani. Bécsből ma azt jelentik, hogy az elfogott embernek nacionáléjáról tett vallomása tökéletesen megegyezik a rendőrségi feketekönyv adataival. Azt mondja, hogy e hónap 14-én száz koronáért vette Budapesten a szobrot egy suhanctól, akit közelebbről nem ismert. Bécsben a szobrot el akarta adni, ezért küldte el saját cimére és maga utána utazott. Weinbergert, aki hirhedt orgazda, átadták a törvényszéknek.

— **A perzsa sah párisi merénylője.** *Párisból* táviratozzák: *Salson* ügyében, aki a perzsa sah ellen merényletet akart elkövetni, már befejezték a vizsgálatot és a végtárgyalást *október közepén* fogják megtartani. Minthogy az orvosok egyhangu véleménye szerint Salson teljesen ép elméjü, *előre megfontolt gyilkossági kisérlet* miatt helyezték vád alá.

— **Öngyilkos magánzó.** Ma délután öt óra tájban a külső soroksári-uton a helyi érdekü vasut elgázolt egy 40 év körüli intelligens kinézésü embert. A szerencsétlent a vonat kerekei annyira összetörték, hogy azonnal meghalt. A zsebében talált iratokból

megállapitották, hogy *Deutsch* Ferenc erzsébetfalvai magánzó az illető. Leveleket is találtak nála, amelyekből nyilvánvaló, hogy öngyilkossági szándékkal maga feküdt a sinekre. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték.

— **Óriási jutalom egy táskáért.** *San-Franciskóból* jelentik a következőket: Augusztus 7-én a *Corona* nevü gőzhajó horgonyzott a san-franciskói kikötőben, melynek fedélzetén sok ládán és bőröndön kivül egy egyszerü kézi táska is volt, mely nyomtalanul eltünt. A tolvajnak bizonyosan nagyon jó orra volt, mert az egyszerü táska oly dolgokat tartalmazott, melyek értéke valamennyi láda és bőrönd tartalmának értékét felülmulta. Többek közt volt benne egy félhold borsónagyságu gyémántokkal kirakva, hat sor gyémánttal ékitett karperec, sok gyémánt melltü, igazgyöngysorok stb. A táska tartalmának értékéről fogalmat alkothatunk magunknak abból, hogy *a becsületes megtaláló vagy nyomra vezető megjutalmazására 250.000 rubel van kitüzve.* A hallatlan dij azonban még nem vezetett a vakmerő tolvajok nyomára.

— **Osztálysorsjáték.** Az osztálysorsjáték mai huzásán *ötezer koronát* nyert a 40954 számu sorsjegy, *kétezer koronát* 36405 12674 79158 97747 78973 45373 8669 16098 33974 2567 40434 61027 39339 9329 88527 84746 43951 7714 88508 59590 95078 65560 80720 17163 71506 85950 44198 68802, *ezer koronát* 65967 41827 21993 52270 68020 49086 74199 84124 58197 45330 6694 10271 68486 24969 2228 75367 59443 62689 74043 18356 26042 26952 96692 64444 84756 49567 29157 56946 37374 11222 83630 4548 8738 11582 54540 35285 62243 25334 65721 69055 40138 31911 96227 99533 59624 36746 31687 27355 62646 32173 78220 15166 7620 25931 98831, *ötszáz koronát* 21109 15857 10492 75166 68304 96388 83086 7881 2067 52860 85020 24449 91745 48363 72738 97063 17627 76271 45173 95458 92840 59717 91856 85544 73209 95559 17863 57674 55232 98421 44062 15668 54737 89464 36359 63530 58085 65991 11840 37192 87648 84030 71394 57725 23675 64024 27861 98755 66522 12996 69307 32693 15573 98613 40388.

Ajánljuk az osztálysorsjegy-vásárlóknak *Lukács* Vilmos bankházát. (Budapest, V., Fürdő-utca 10. szám.)

— **A sah egyenruhái.** A perzsa sahnál ma délelőtt félóránál tovább időzött *Blum* Sándor, váci-utcai egyenruha-szállitó, akinél nagymennyiségü ruhát rendelt meg ugy a saját, mint hadserege részére. A bemutatott minták a sahnak és kiséretének annyira megtetszettek, hogy több izben kérdezték, hogy azok tényleg magyar gyármányok-e. Holnap délelőtt tiz órára a sah Blum Sándort ismét magához rendelte.

— **A perzsa nagyvezér látogatásai.** Ma délelőtt a Muzaffer ed Din perzsa sah kiséretében lévő nagyvezér meglátogatta *Glasner* Miksa cs. és kir. udvari szállitó sütődéjét, ahol megkóstolta a süteményeket és azokról dicsérőleg nyilatkozott. Innen a Calderoni céghez látogatott el, ahol feltünt keki a *National Cash. Register Company Limited* fizető szekrénye. Megkérdezte, hogy hol van a cég gyára és aztán megtekintette a Király-utca 54-ik szám alatt levő gyári helyiséget. Ott apróra megmagyarázták neki a fizető szekrények készitésének módját, amire a nagyvezér megköszönte a kalauzolást és legnagyobb megelégedésének adott kifejezést a látottak felett.

— **Az Éden-szinház előadásai** a Somossy-mulatóban, amelyek oly nagy érdeklődésnek örvendettek, még csak e hó végéig tartanak. Minthogy a délutáni előadásokat is oly tömegesen látogatták, hogy a Somossy-mulató nagy helyiségének az utolsó helye is elkelt, az igazgatóság csütörtökön délután ½4 órakor még egy családi és gyermek-előadást fog rendezni. Ez előadás müsorára, mely a kis világ kivánságait méltatja, felhivjuk a családok figyelmét.

(x) **Egyéves önkéntesek** egyenruhát és felszereléseket legelegánsabban és a legolcsóbban beszerezhetik *Tiller* Mór és Társa cs. és kir. udvari szállitóknál Budapesten. Árjegyzéket ingyen küldünk.

(x) **Kérjünk mindenütt Emke-gyujtót!**

A betegségek bódéi.

— *Jelenet.* —

A párisi kiállitáson egy vállalkozó berendezett egy mozgó padlóval ellátott bódét, amelyben egy frank lefizetése mellett minden látogató *megkapja a tengeri betegséget.*

A vállalkozó: A tengeri betegség bódéja kitünően megy. Különösen a vidékieknek imponál. Bejönnek, lefizetik az egy frankot, megkapják a mozgó padlón a tengeri betegséget és távoznak.

Hü embere: Mindig mondtam, hogy ez jó üzlet lesz.

A vállalkozó: No de nálam nem is csapnak be senkit. Reális üzlet: ez a jelszavam. Aki tiz perc alatt nem kapja meg a tengeri betegséget, az visszakapja a frankot . . .

Hü embere: Ez igy is illik. De nincsenek uj tervei?

A vállalkozó: Hogyne volnának.

Hü embere: Mondjon vagy tizet-huszat.

A vállalkozó: A jövő héten már megnyilik a tátha-csarnok. A legjelesebb épitészek tervezték. Mondhatom, hogy az egész kontinensen nincs ilyen cugos helyiség. Ötven centimeot kell fizetni s aki oda öt percre bemegy, az — esküszöm önnek — náthásan jön ki!

Hü embere: Ez remek. Más nincs?

A vállalkozó: Dehogy nincs. Hát a másik épület semmi? Ez bronchitisra van berendezve, s büszkén mondhatom, hogy e nemben páratlan. Még nem tudom, hogy fogom elnevezni. Vagy hökhurut-gunyhó lesz a neve, vagy tüdő-bodega . . .

Hü embere: Ez az utóbbi szebb.

A vállalkozó: Az hiszem, e mellett fogok dönteni. A harmadik vállalatomnak már van neve: gyomorintézetnek hivják.

Hü embere: Itt mit kap az ember?

A vállalkozó: Gyomorhurutot, vagy a legrosszabb esetben egy kis gyomorelrontást. Ez tulajdonképpen vendéglő. Aki egyszer itt megebédel, az kampec.

Hü embere: Ez gyönyörü!

A vállalkozó: És a pénztárnál mindjárt kombinált jegyeket is kapni, amelyek egyszeri látogatásra és Karlsbadba való utazásra jogositanak.

Hü embere: Oda és vissza?

A vállalkozó: Nem. Csak oda. *(Egy könnyet morzsol szét.)* Aki egyszer ott volt, az nem jön többé vissza . . .

— o. —

A bajuszkötő dicsősége.

Sok főfájást okoz mostanában az illetékes hatóságoknak a bajuszkötő problémája. Már az is eléggé érdekes, hogy a bajuszkötő hatóságok elé került, de még érdekesebbé teszi a nevezetes ügyet az a körülmény, hogy eddig három fórum nem tudott benne dönteni.

Ugyanis egyik budapesti szabadalmazott bajuszkötő készitő panaszt emelt, hogy egyes borbély-üzlet tulajdonosok maguk készitik a bajuszkötőt, holott erre iparengedélyük nincs.

A panaszt az elsőfoku iparhatóság felterjesztette a tanácshoz, hogy annak véleményét kérje ki minthogy maga az elsőfoku iparhatóság nincsen tisztában azzal, vajjon a borbély-üzlet tulajdonosok jogosultak-e a borbély- és fodrász-ipar üzése alapján a bajuszkötő előállitására, vagy külön iparjegyet kötelesek maguknak szerezni?

A tanács nem döntött, irányadó helyen azonban az a vélemény, hogy végérvényesen dönteni a kereskedelmi miniszter hivatott s igy valószinü, hogy a tanács a miniszterhez fog felirni a bajuszkötő ügyében.

Igy mondja ezt el kellő komolysággal egy könyomatos, amely ezzel föltárta a bajuszkötővillongások sivár lapjait.

Es megindul majd a nagy harc a bajuszosok és bajusztalanok táborában a férfiasság kis toalettcikke körül. S a különböző fórumok, ahol még megfordul majd a bajuszkötő ügye, bizonyára a szerint kedveznek majd a bajuszkötő-iparnak, amint tagjai egy-egy kackiás bajusznak tulajdonosai, avagy nem.

Ennek alapján igy képzelünk el egy ilyen bajuszkötő-tárgyalást.

AHOL BAJUSZOSOK VANNAK TÖBBSÉGBEN:

Első bizottsági tag (harcsa bajuszu): Tisztelt bizottság: Én ugyan — amint látni méltóztatik — nem nagy gondot forditok . . .

Második bizottsági tag (Vilmos császár bajuszszal): Pedig nem ártana . . .

Első bizottsági tag: Kerülni óhajtottam a személyeskedést, de . . .

Elnök (lelógó, khinai bajuszszal): Tessék a tárgynál maradni!

Első bizottsági tag: Hiszen bajusz van a szőnyegen!

Több bizottsági tag: Nem kell sütővas, éljen a bajuszkötő!

Elnök: Ezek után kimondom a határozatot, amely szabaddá teszi a bajuszkötőt s amelyet szabadon készithet bárki, akinek szüksége van rá. De leginkább a fodrászok, akiknek legtöbbször van rá szükségük.

(Gyülés után az előszobában tolongó fodrászok berontanak és az összes bizottsági tagok bajuszát ellenkezésük dacára felkötik.)

AHOL BAJUSZTALANOK VANNAK TÖBBSÉGBEN:

Első bizottsági tag (német származásu, budai háziur): Tisztelt bizottság! Ez a bajuszkötő-ügy nekünk nem kell; se testünknek, se lelkünknek . . .

Második bizottsági tag: (sokáig élt Angliában). Le kell vágatni minden bajuszt!

Harmadik bizottsági tag (nyugalmazott szinész): Ceterum censeo, hogy a bajuszkötőt el kell törölni!

Elnök: (szintén bajusztalan.) Miután valamennyien ugy találjuk, hogy a bajuszkötő fölösleges, kár az időt tovább vesztegetni.

Mindannyian: Éljen az elnök!

Elnök: Kimondom tehát a határozatot, hogy bajuszkötőt csak az készithet, akinek iparengedélye van erre.

(Gyülés után a berohanó fodrászok álbajuszokat ragasztanak a bizottsági tagok ajkaira s azokat bajuszkötőkkel felkötik.)

FŐVÁROS.

(*) **A tanács a borhamisitás ellen.** A közeledő szüret alkalmából a székesfőváros tanácsa figyelmezteti a szőllősgazdákat a mesterséges borok készitése és forgalomba hozása tilalmazásáról szóló törvényre. E szerint tilos a mustba vagy a törkölyborba vizet keverni, még ha a vevő kivánná is. Tilos továbbá a természetes bort törkölyborral vagy gyümölcsborral összeházasitani. Aki bármelyik tilalom ellen vét, 600 korona birsággal és két hónapig terjedő fogsággal sujtható.

(*) **Zajtalan görredőnyök.** Tekintettel arra, hogy az üzlethelyiségek ajtóinak és kirakatainak elzárására szolgáló vasfüggönyök lebocsátása rendszerint nagy robajjal szokott történni, s kampós ruddal való lehuzásuk a járókelőkre nemcsak kellemetlen, hanem egyenesen veszedelmes: a tanács a zajtalan görredőnyök kötelező alkalmazása dolgában szabályrendeletet dolgozott ki, amelyet holnap terjeszt a közgyülés elé. E szabályrendelet kimondja, hogy a székesfőváros területén a boltoknak és kirakatoknak lezárásához csakis oly külön hajtószerkezettel biró görredőnyök használhatók, melyeknél a bezárás és felnyitás zaj nélkül történik. Lehuzó ruddal e redőnyöket kezelni nem szabad. A szabályrendelet életbeléptekor már meglevő és lehuzó ruddal kezelt görredőnyök három év alatt zajtalanokká alakitandók. A rendőrség ugyan azt óhajtotta, hogy az átalakitásra az üzlettulajdonosok már égy év alatt köteleztessenek, de a tanács — tekintettel az ipar- és kereskedelem terén mutatkozó sulyos megélhetési viszonyokra. — ehhez nem járult hozzá. A szabályrendelet különben a felsőbb jóváhagyás után 30 nap mulva lép életbe.

SZINHÁZ, ZENE.

** **Operaház.** Akik ma este az *Operaházba* törekedtek, csak ugy juthattak keresztül a sürü rendőri kordonon, ha jegyüket elő tudták mutatni. Sokan azok közül, akik jó pénzért a pénztárnál még vettek volna jegyet, csalódottan tértek vissza haza. Mert hát a perzsa sah ismét bejelentette látogatását az *Operaházban*, ahol tegnap este olyan jól érezte magát; azért már megint a sürü rendőri kordon! A perzsa sah Budapesten tulajdonképpen nem is látott egyebet a rendőrségnél, amely felelősége érzetében fokozott buzgalommal védte a merényletek eshetősége ellen, — és *Muzaffer ed Din* bizonyára azt regéli majd *Teheránban Budapestről*, hogy ez olyan város, ahol csak rendőrség lakik. Mielőtt a müsorra kitüzött *Aida* előadását megkezdték, a közönség nagy álmélkodására a lámpák előtt megjelent *Alszeghy* Kálmán főrendező fekete frakkban és igy szólt:

Tisztelt közönség! Az *Aida* cimü opera második és harmadik fölvonása közt a *Zulejka* cimü ballet egy felvonása *megy.*

Akkor már a közönség soraiban is tudták, hogy a sah in sah kérésére szurnak bele az operába egy oda nem illő balletot. A nézőtér nem mutatta a tegnapi est zsufolt képét és *Aida* első felvonásának jelenetei meglehetős figyelmetlenség közepette játszódtak le a fényesen kivilágitott házban; mindenki az exotikus vendég érkezését leste!

A második fölvonás folyamán hirtelen mozgolódás támadt, több üres páholyban előkelőségek jelentek meg, akikről tudták, hogy a sah kiséretükben látogatta meg a Park-klubbot. A jobboldali első emeleti első páholyában föltünt *Széll* Kalmán miniszterelnök, akinek frakkján számos rendjel ragyogott, vele szemben báró *Fejérváry* honvédelmi miniszter tábornoki egyenruhában, *Wlassics* kultuszminiszter nejével, *Csek* Ervin, számos katonai előkelőség, gróf *Apponyi* Lajos udvarnagy, *Löwenstein* udvari tanácsos stb. És ugyanebben a pillanatban a baloldali inkognitó páholyban megjelent *Muzaffer ed Din*, a perzsa sah, *József Ágost* főherceggel, a király képviselőjével. Kiséretükben volt a szolgálattételre berendelt *Bechtolsheim* tábornok és a nagyvezir, továbbá a tolmács. Szemközt a jobboldali inkognitó páholyban ült *Klotild* főhercegasszony leányával *Erzsébet* főhercegnővel és *Szirmay* Sarolta grófnő udvarhölgy. A sah figyelmesen meglátcsövezte *József Ágost* főherceg édes anyját és nővérét, de mihelyt látta, hogy észrevették, gyorsan másfelé irányitotta tekintetét. A sah ma jókedvü volt és sokszor intett mosolygva a nagy udvari páholyban ülő kisérete felé. Élvezettel hallgatta végig *Aida* második fölvonását és még nagyobb örömmel nézte *Zulejka* utolsó fölvonását, amely után kiséretével elhagyta az Operaházat.

Aida mai előadásában két vendég vett részt. *Rogers* kisasszony *Amneris* szerepében igen jól festett, de gyönge organuma tagadhatatlanul nemes timbrejével együtt elveszett a szenvedélyes olasz zene viharában. *Dippel*, aki mint *Rhadames*, nemes izléssel énekelt és okos elegánciával játszott, szintén nem volt a helyén *Verdi* dalmüvében, amelyben a hang nemes érce nélkül nem érvényesülhetni.

** **Elhalasztott főpróba.** A *Nemzeti Színház* legközelebbi ujdonságának, *Gabányi* Árpád *Emberevő* cimü vigjátékának főpróbáját, a szerző gyöngélkedése miatt, aki darabjának egyik főszerepét maga játszsza, pénteken délelőtt tiz és fél órájára halasztották. A csütörtöki főpróbára kiadott belépő jegyek érvényesek maradnak a pénteki nyilvános főpróbára. A darab bemutatója pénteken este lesz.

** **A perzsa sah Mahlernek.** A perzsa sah, mint *bécsi* ujságok irják, *Mahler* Gusztávnak, az udvari opera igazgatójának, a nap- és oroszlánrend harmadosztályu kitüntetését ajándékozta.

** **A Vigszinház és A takácsok.** *A takácsok* betiltására vonatkozólag a tegnapi lapokban olyan hirek jelentek meg, amelyek a való tényállás félremagyarázására adhatnak alkalmat. Ezek szerint ugyanis *A takácsok* szerzője az ügyészségnél és a biróságnál lépéseket tétetett a végből, hogy a darab vigszinházi előadását beultsák, mert az igazgatóság a darab előadási jogát nem szerezte meg. A hatóságok a darab eladását közvetitő berlini *szinházi ügynöknek* — nem a szerzőnek, — emlitett kérését elutasitották ugyan, azonban a *Vigszinház* igazgatósága, mindenképpen korrekt eljárásának igazolásául kötelességének tartja a közvéleményt tájékoztatni a következőkben: A német darabokért miután Németországgal a szellemi tulajdon védelmére nézve mindeddig szerződés kötve nincs, jogdij egyáltalán nem jár. Ennek dacára a *Vigszinház* igazgatósága az irói tulajdon iránti tiszteletből eddig a német darabokért önként százalékos dijat ajánlott fel s ezt megtette *A takácsok*nál is, azonban a berlini ügynök tulzott és különben is méltánytalan követeléseivel megállapodás létrejöttét lehetetlenné tette.

*

A takácsok előadása iránt a közönség legszélesebb köreiben állandóan nagy érdeklődés mutatkozik. A közönség és a sajtó által egyaránt elismert müvészi előadásban bemutatott hatalmas dráma megrenditő hatással van a közönségre, mely esténként zajos tapsokkal ad elismerésének kifejezést.

** **Városligeti Szinkör.** *Sötér* Izabella operaénekesnő, a *Magyar Szinház* tagja ma este a Városligeti Szinkör szinpadán nagy sikert aratott *Szulamit*ban gyönyörü hangjával és választékos énekmodorával. A kisasszonynak, aki több virágkosarat is kapott, minden egyes énekszámát meg kellett ujráznia és a közönség az egész estén alig fogyott ki a tapsolásból. *Sötér* Izabella ebben a szerepben már a *Magyar Szinház* szinpadán is nagy sikert aratott.

** **Az Országos Szinész-Egyesületből.** Az Országos Szinész-Egyesület rendes havi tanácsülését október 2-án kellett volna megtartani. Miután ezen a napon fizetik ki a negyedévi nyugdijakat, a tanácsülést október 11-én tartják meg. Erre a tanácsülésre *Balla* Kálmán és *Bács* Károly vidéki tanácsosokat hivták be.

** **Cumberland előadásai.** *Cumberland* Odrap, az ismert gondolatolvasó, 29-ikén és 30-ikán, szombaton és vasárnap este előadást tart a Terézvárosi Kaszinó disztermében. Az előadások 8 órakor kezdődnek.

** **Gyermekhangverseny a Telefon Hirmondóban.** Ma, csütörtök délután 5 órakor, mint minden héten rendesen, gyermekhangversenyt rendez a kicsinyeknek a Telefon Hirmondó. A hangversenyen közreműködnek: *Abonyi* Gyula, *Dajka* Balázs, *Gyöngyi* Izsó urak, *Körösi* Gizella és *Pugin* Leóna urnők. A hangversenyt *Zörgő* bácsi rendezi, aki gyermekmeséivel mindig vig perceket szerez kis hallgatóinak. Este a Telefon Hirmondó közvetiteni fogja a magy. kir. Operabázban szinrekerülő *Bohémek* opera előadását, majd annak végeztével a rendes esti felolvasás következik, s azután még 11 óráig katona- és cigányzene lesz hallható a kagylókon keresztül.

Csillag Teréz bucsuzása.

Budapest, szeptember 26.

Csillag Teréz asszony, ma még a Nemzeti Szinház kitünő müvésznője, a következő levelet intézte hozzánk:

Tisztelt Szerkesztő ur!

Becses lapja közölte annak idején, hogy a *Nagymamá*ban fogok elbucsuzni a *Nemzeti Szinházt*ól és most kénytelen vagyok önt arra kérni, sziveskedjék nyilvánosságra hozni, hogy sohasem volt szándékomban nyilvánosan bucsuzni és a holnapi *Nagymama* előadáson nem én fogom *Mártha* szerepét játszani.

Nem léphetek fel, mivel gyengélkedő vagyok és nem érzek magamban erőt arra, hogy kitegyem magamat a bucsujátékkal járó nagy és fájdalmas izgalomnak.

Dr. *Boyta* szinházi orvos ur egyenesen megtiltotta nekem a fellépést.

En már a szerződésem felbontása alkalmából, ujabban pedig elmult pénteken közöltem *Beöthy* igazgató urral, hogy nem akarok, mert nem tudok nyilvánosan bucsuzni.

Most hétfőn ugyanezt hivatalosan bejelentettem *Tóth* Imre főrendező urnak. Miután ennek dacára nem cáfolták meg a bucsufellépésemről szóló hivatalos közleményt, ujból megkérettem az igazgatót, betegségi bizonyitvány kiséretében, hogy tudassa idejekorán a fellépés elmaradását.

A kérésemet azonban eddig nem teljesitette az igazgatóság. Meglehet, a *Nemzeti Szinházra* nézve nem nagy fontosságu dolog, rám nézve azonban igen fontos, hogy megbizhatatlan hirbe ne keveredjem azon jóakaróim előtt, akik a kedvemért esetleg eljöttek volna a szinházba.

Ezért kénytelen vagyok magam tudatni a t. szerkesztő urral, hogy nem játszom, mert nem tudok játszani.

Megragadom egyszersmind az alkalmat, hogy a *Nemzeti Szinház* közönségének és kedves pályatársaimnak, kik jóindulatuknak annyi jelével halmoztak már el, ez uton mondjak Isten hozzádot.

Kiváló tisztelettel

Csillag Teréz.

Csillag Teréz asszony levelével egyidejüleg érkezett hozzánk a *Nemzeti Szinház* igazgatójának kommünikéje, amely jelenti, hogy a ragyogó tehetségü müvésznő bucsu-fellépése elmarad.

Most már tehát mind a két részről tudjuk, hogy a közönségnek nem lesz alkalma elbucsuzni *Csillag* Teréz asszonytól, akinek távozásával a Nemzeti Szinház müsorát is, közönségét is pótolhatatlan veszteség éri. Es valamint a lelki finomság jellemezte a kiváló müvésznő müvészetét, éppen ugy életének ebben a fontos pillanatában is ez a csudálatos ösztön vezérli lépteit. Halkan, feltünés nélkül suhan ki a szobából, amelynek melegséget adott, — és azok, akik bent maradtak, keserü fájdalommal és szerető visszaemlékezéssel nézik a nesztelenül bezárult ajtót. A hangos, hosszas bucsuzás fájt volna, igaz. Neki is. Nekünk is. Igy pedig, mialatt szomoruan nézünk a becsapódott ajtóra, vigasztal az a tudat, hogy hiszen találkozót adott nekünk az eltünt vándor. Es pedig munkálkodása uj szinterén.

Az elmult napoknak pedig majd akad krónikása e lapok hasábjain is, valamint hogy akad hüséges hirnöke a jövendőknek. Mi csak gyöngéd és kegyeletes érzésekkel nyulhatunk e pillanatban a müvésznőnek és az asszonynak érzésvilágához, amelyben rezignáció és reménység egymást kergeti. Nevezetes fordulóján fényes pályájának, amelyen neki sok édes öröm és sok könny jutott részeül és nekünk mind ez örömből és mind e könnyből csak mosoly, napsugár és gyönyörüség, — köszöntjük az édes szavu asszonyt hódolattal müvészete, csodálattal nemes tartása és várakozással felhőtlen dicsősége iránt az uj szinpadon, amelynek erejét, zsenijet, becsvágyát és rajongását szenteli.

Amit az erdő mesél.

— *A Népszinház bemutatója.* —

Budapest, szeptember 26.

Géczy István, a *Gyimesi vadvirág* szerzője, amilyen váratlanul és szerencsésen merült fel a magyar népszinmü-irodalomban, minden darabjával, amelyet azóta megirt — kisérte légyen szinpadi szerencse, vagy sem — egyet kétségtelenül bebizonyitott. Bebizonyitotta, hogy a leghivatottabb népszinmü-szerzők egyike.

Géczy Istvánnal, ha darabot ir, a siker kérdése igazán csak azon fordul meg, nem hirtelenkedi-e el a tárgya megválasztását s enged-e időt magának arra, hogy belyemélyedve a tárgyába, ugy épitse meg a darabját, hogy a szinpadi hatásokat, amelyek témájában rejtőznek, a dráma ökonomiájának megfelelően, szétoszsza és semmit siető kézzel el ne nagyoljon benne.

Mert tehetség dolgában, ismételjük, az erősebb lélekzetű emberek közé tartozik, amit bebizonyitott *Az anyaföld* cimü (zárjel közt megjegyezzük: jobb sorsra érdemes!) legutolsó darabjával is.

A *Népszinházban* ma este legujabb népszinművét láttuk, amelynek cime: *Amit az erdő mesél.* Ha jól veszszük, egyszerü szerelmi történet az, amit az erdő mesél. Egy öreg vadorzó leánya beleszeret az uj erdőfelügyelőbe s ez viszont ő belé s a szerelmes pár egymásé is lehetne, ha nem férköznék a fiatalok közé, mint sötét akadály, a — mult. Tizenhat esztendővel annak előtte a vadorzó rajtakapta a feleségét a fiatal erdőmester édes apjával és megölte. Nem adhatja hát oda leányát a fiának.

A darab gerincéig, vagyis a második felvonás közepe tájáig azt hittük, hogy *Géczy* István uj népszinművének ebből a sötét multból sarjadozik ki a drámai magja. Az igazi dráma azonban ekkor egészen más magból pattan ki.

Az erdész vadorzáson éri az öreget. Megfenyegeti, hogy börtönbe juttatja, ha nem adja neki a leányát. Az öreg ellentáll, de amikor az erdész otthagyja tépelődésében az öreg vadorzót, ez Dóka Jancsihoz, egy fiatal vadorzótársához fordul, hogy lőjjön utána az erdésznek. De ez is csak a lánya kezéért akarja megtenni. Ekkor ő fenyegeti azzal, hogy börtönre juttatja és erre Dóka Jancsi, félig akarva, félig nem akarva, agyonlövi az öreget.

A második felvonásnak ebben az utolsó részében erős drámai élet lüktet; itt ráismerünk a *Gyimesi vadvirág* és *Az anyaföld* szerzőjének erős fogásu kezére. A darabnak ez a része olyan, amiről azt mondtuk fentebb, hogy *Géczy* Istvánnál csak a dráma megépitésétől függ minden. Uj népszinművének másfél felvonásán vezet végig bennünket, amig darabját az igazi drámai akció érdekességére emeli. Addig pedig elcsalogat bennünket mindenféle kedves, epizódikus fogásokkal.

Itt azonban meg kell állnunk néhány rövid szóra. Ezekben a *Géczy*-féle „epizódikus fogások"-ban azonban — ha a darab egységének a rovására mennek is, — olyan megkapóan jellemző rajzát kapjuk a magyar népéletnek, hogy ezek kedvéért, *Petőfivel* szólva, „elfelejtünk csapot-papot" és egészen odaadjék magunkat ezeknek az igazi néphumorral teljtett alakoknak az élvezésére: Ficzere Tamás biró, Fürje Tóbiás, Busa János olyan alakok, amelyek a maguk genreszerüségükben a *Tóth* Ede és *Csepreghy* epizódalakjaira emlékeztetnek.

Géczy István uj népszinművében a népjellemző mellékdolgok (mint például az ifju Ficzere mulatós jelenete) egyáltalában becsesebbek, mint a darab drámai lényege, amelynek amugy is mindig előre sejtjük a végét. Igy azt is, ami a harmadik felvonásra marad, hogy az öreg vadorzó halálával most már egygyé lesz a fiatal pár.

Géczy István legujabb produktumát jól fogadta a közönség. Drámai részei, ahol igazán drámaiak, egészen lekötötték; vidám, epizodikus dolgait pedig igazi gyönyörüséggel élvezte.

Az est érdeklődésének a középpontjában, természetesen, *Blaha* Lujza állott; ez a nagy müvésznő, aki maga a megtestesült magyar népszinmü, tele igézetes dallal, tüzről pattant jókedvvel, amikor vidámnak kell lennie és bánatos magyar szomorusággal, mikor a szerző igy szabja meg neki. Boldog az a szinpad, amelyen ez a nagy asszony nótázik és játszik és boldog az, aki hallja és látja!

Csupa tőről metszett, klasszikus magyar figura a darabban *Németh* Ficzere Tamása, az ő ravasz paraszt-humorával. *Ujvári* Fürge Tóbiása és *Horváth* Busa Jánosa. *Szabó* Antal játszotta az öreg vadorzót, az ő tipikusan magyaros stilusával, amely ezt az érdemes müvészt jellemzi. *Kiss* Mihály erőteljes alakot formált az erdészből és *Szerdahelyi* Dókus Jancsit adta nagy egyszerüséggel s a mellett drámai erővel.

Külön emlitjük meg *Vidort* (Ficzere Ignác) és *Gazsi* Mariskát (Zsuzsika). Igazi élvezet volt ma este nézni ezt a kettőt. *Vidor* zamatos müvészegyéniségének egész ragyogó humorával árasztotta el a szinpadot s egészen méltó partnere volt *Gazsi* Mariska, akinél kedvesebb, bájosabb parasztleányzót alig lehet elképzelni, mint a milyen ma este volt bokorugrós szoknyájában.

Géczy uj népszinművéhez *Mocsáry* Imre irta a nótákat s ezek közt több olyat, amely utat fog találni a nép ajkára.

A közönség kedvezően fogadta a darabot. Sokszor hivta a szerzőt, a szereplőket s ezek élén *Blaha* Lujzát, aki szép virágokat kapott ma este.

(M—s.)

Khina.

— *Az Uránia szinház premièrje.* —

Budapest, szeptember 26.

Szokatlanul meleg hangulat közepette, diszes és előkelő közönség előtt tartotta bevonulását *Weiss* Róbert szinpompás darabja a kerepesi-uti tudományos szinházban. Nagy és nehéz vállalkozás, a legtökéletesebb kivitelben, vonult el szemeink előtt, feltárva annak a bizarr, rikitó és csodálatos országnak a bensőségeit, amely felé az öt világrész feszült érdeklődése fordul. Mi, szegény, röghöz kötött emberek, akik számára csak a fantázia ecsete festheti le a *far east* meseszerü tájait, megvalósult álmok képei gyanánt látjuk feltárulni mindazt, ahova sohasem juttat el a valóság! Peking színes, zajos, rikitó világát a honkongi kikötőnek dzsunkokkal teli tengersikját, a kulit és a mandarint, és azt a leirhatatlan kék, sárga és piros eget, mely mindezek fölé reáborul. Van-e ember, akit ifjui láza ne vonzott csak egyszer is Khina felé? Tengereken tulra, ahol minden: a föld, az emberek, virágok és szinek egészen más, mint a mi sablonos, megunt környezetünk! Van-e ember, akit el nem fogott az a nagy, leküzdhetetlen vándorlási vágy, mely a Jules Verne fantáziája révén a mi husz éves lelkünket áthatotta... és amely lassan, az életért folyó küzdelemben, elszunnyadt, szétfoszlott — örök szemrehányásképpen későbbi éveinkben? Van-e csak egy is, aki az idők multával, melankóliával teli vágyódással ne gondolna vissza olykor annak a husz éves szivnek kalandokkal teli álmaira? Khina... a tenger... háboru... és szerelem. — — — Egy egész ifjuság története!

*

Ennek az ifjuságnak a lelkét érzem az Uránia darabjának minden sorából előcsillámlani. Minden sorából, mert azok minden egyeséhez az ifju szerző egy-egy emléke füződik. Csodásnál csodásabb emlékek ezek, amelyek hol bohémszerüen vidámak, hol szomoruan tanulságosak: aminő az élet maga. Még pedig milyen életé! Távol, messze idegenbe kivetve, ahol mérföldeken át európai embert sem látni: minden nap talányszerü, veszélyes, sejtelmekkel teli; minden kilométernyi előhaladás egy-egy győzelem!

Kevesen vannak ők, a messze tájakon élő honfitársaink. — Valamannyije babért érdemel... Az egész nemzet háláját.

Weiss Róbert hosszu időt töltött a khinai birodalomban, vasuton és dzsunkén, teveháton és gyalogszerrel kutatva az érdekességek hazájában ujabb felfedezések után. Ezeket a tapasztalatait irta meg és mutatta be három felvonáson keresztül, kétszázötven vetitett, szines képpel. Igen tanulságos és igen gyönyörködtető: ez a darabnak összhatása. Közvetlen közelből, akár egy körutazás kényelmes módján, elvonulni látjuk szemeink előtt a khinai élet bizalmas részleteit: az utca kuliját, amint szomoru rizsebédeken tengődik és huzza a szegénység jármát; a gazdag mandarint, aki kegyetlen önzéssel népe erejét szivja; a városokat, kikötőket; az ott folyó élet legnagyobbszerü külsőségeitől az intimitások nüanszáig mindent. Tanulságosabb ez bármely könyvnél s az a szellemes mód, melylyel az Uránia-szinház vállalata a tudományt a közönség lelkébe csábitja, ebben a darabjában bizonyul a legügyesebb módnak. A kivitel oly tökélyét látjuk, aminőhöz foghatót a külföld legelőbbkelő hasonló vállalatai megirigyelhetnek tőlünk. Különös elismerést érdemelnek főként azok a müvészi gonddal és izléssel kiállitott képek, melyeket *Zitkovszky*, a szinház festőmüvésze készitett a szerző eredeti fényképfelvételei nyomán. Megannyi festői tájkép, genre- és jellemrajzok, bámulatosan szép szinösszetétellel és kitünő izléssel csoportositva, amelyek láttára valóságos fizikai gyönyört érez az ember.

—irt—

TUDOMÁNY, IRODALOM.

O **Kisfaludy-Társaság.** A nyári szünet után ma délután tartotta első felolvasó ülését a Kisfaludy-Társaság. *Beöthy* Zsolt elnök szivélyesen köszöntötte tagtársait és a társaság hü közönségét, melyet arra kért, őrizze meg továbbra is érdeklődését a társaság törekvései iránt, s eszméit terjeszszék, ápolják a maguk körében.

Vargha Gyula főtitkár jelentette ezután, hogy *Kisfaludy* Károly muzeumkerti szobrának renoválása megtörtént, s most már soká ellen tud majd állani az idő vasfogának. Majd felolvassa *Kornfeld* Gyulának egy levelét, melyben ez megköszönve a társaság könyvkiadó bizottságába történt beválasztását, tudtul adja, hogy 200 koronával alapitó tagnak belép.

Azután ismét *Beöthy* elnök emlitette fel, hogy a társaság kiállitását Párisban a zsüri egy aranyéremmel tüntette ki, ezzel honorálva a társaságnak a francia klasszikai irodalom magyarra forditása körül kifejtett munkásságát. A kiállitás rendezőinek, *Szüry* Dénesnek és *Erődy* Bélának jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak. A hirlapok közléséből értesült az elnök, hogy a Kerepesi-temető egy részletét a főváros föl akarja ásatni s a csontokat közös sirba temetni. E sirok között vannak *Kisfaludy* Károly, *Vahot*, *Garay*, *Egressy* és más nagyjaink hantjai, amiért is az elnök átirt a polgármesterhez s hivatkozva a főváros ismert kegyeletére, kéri, hogy ezeket a sirokat ne bolygassák fel. Amennyiben pedig ez a kérelem ellenkeznék a főváros statutumaival, a társaság magára vállalja a siroknak épségben tartását saját költségén. A *polgármester* éppen ma válaszolt az átiratra, értesitve az elnökséget, hogy *veszedelem nincsen* s hogy legkedvesebb kötelességének fogja tartani e sirok épségben tartását. A bejelentéseket a társaság tudomásul vette.

Az első felolvasó *Alexander* Bernát volt, aki legközelebb megjelenő müvéből, *Diderot-tanulmányok*, olvasott föl egy fejezetet, azt, amely Diderot hires müvével, *Rameau unokaöcscsével* foglalkozik. *Beöthy* Zsolt, a kiváló eszthetikus ma költeménynyel lépett a közönség elé: *Cassaquavizza.* Egy régi bucsujáró kolostor neve ez, Görz mellett, a hegytetőn. Kriptája temetőhelye Franciaország egy régi uralkodó családjának, a Bourbonoknak. A gyönyörü képekkel, költői leirásokkal pompázó verset zajos tapssal fogadta a közönség. Majd *Bársony* István lépett a felolvasó asztalhoz, hogy bemutassa *Borsa Józsi* cimü novelláját, amely szerzőjének kiváló irói kvalitásait ismét ragyogtatta. Sürü tapssal jutalmazták. Az utolsó szám egy fiatal vendégnek maradt: *Vértessy* Jenőnek, akinek *Amadé László* cimü szép költeményét mutatták be. A felolvasó ülés után zárt ülés volt.

Nyilttér.

Egyéves önkéntesek
legjobban és legolcsóbban szerezhetik be felszereléseiket az előnyösen ismert
BLUM és TÁRSA
szerb királyi udvari szállitó és ö cs. és királyi Fensége József főherceg udv. szállitó cégnél
Budapest, Sütő-utca 2. sz. Szervita-tér sarkán.
Sorozóköteleseknek folyamodványmintákkal ellátott árjegyzékünket díjmentesen küldjük és felvilágositásokkal szivesen szolgálunk.

Guber Forrás
Leghatásosabb vasas arzénes viz vérszegénység, női betegségek, ideg s bőrbetegségek stb. ellen.
Kapható az összes ásványviz-üzletekben, gyógyszertár és drogeriákban.
MATTONI ÉS WILLE, BUDAPEST.

Egyévi önkéntesek
Egyenruhákat és felszereléseket legelegánsabban és olcsóbban mint bárhol beszerezhetik
TILLER MÓR és TÁRSA
cs. és kir. udvari szállitóknál
Budapesten, IV. Váci-utca 35. sz.
Árjegyzéket kivánatra a cég ingyen küld.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

SPORT.

*** **Nemzetközi birokversenyek Budapesten.** Hogy a szórványosan fellépő kételyeknek eleje vétessék a megtartandó birokversenyek komolyságát illetőleg, a vezetőség a dij teljes összegét 5000 koronát deponált a Magyar Leszámitoló- és Pénzváltóbanknál és a döntő biróságot ugy sikerült összeállitania, hogy annak befolyásolhatatlan itéletei teljesen kizárnak minden kételyt a versenyek korrektségére és komolyságára nézve. A döntő biróság gróf Szapáry Pál és Gerenday György osztálytanácsos urak elnöklete alatt a következő urakból fog állani. Dr. Krasznay Ferenc, Nyeviczkey Antal, dr. Székely György, dr. Tatich Péter, Hirsch Sándor, Becker Zoltán, Iszer Károly, Luby Sándor, Krepelka Béla, Tasnády Endre, Kapy Miklós, Zlinszky István, Liszuyai Tihamér, Sztankovics Szilárd.

*** **A St. Leger.** Holnap lesz az őszi meeting nagy napja, a St. Legeré, mely a Derby után legérdekesebb versenye sportszempontból az egész esztendőnek. A Derby tavaszszal dönti el a hároméves közt az elsőséget; győztesét természetesen babér környezi a sportvilágban, de a Leger nem ritkán korrigálja a Derbyt és más lónak nyujtja az elsőséget a hároméves küzdelmében. És ilyenkor rendszerint a Legernek van igaza, mert nem az a legjobb ló, mely korán elkészitve, pillanatra a legjobbnak mutatja magát, hanem inkább az, amely állja őszig a trainingetés a 2800 méteres Legerdistancián nemcsak klasszisának, hanem szivósságának is tanujelét adja. A Derbynyerő *Capo Gallo* már régen letört és igy nem lesz alkalma erejét összemérni a traininget kibirt hároméves ekkel; örök titok marad tehát, hogy vajjon *Capo Gallo* jobb-e, vagy a Leger holnapi győztese. *Attilával* csak a hamburgi Derbyben találkozott *Capo Gallo*, de itt Sharpe elmanipulálta vele a versenyt; *Polónius* a Derbyben harmadik lett ugyan *Capo Gallo* mögött, de akkor köztudomás szerint nem volt rendben; a többi lovak pedig: *Boldog*, *Miss Duncan*, *Garabonciás* nem számitanak. Még *Kartal* sem, mely a Derbyben második lett s ott verte *Polóniust*. A Derby ugyanis hamis verseny volt, minden ló össze-vissza futott benne s nem kételkedünk, hogy ha *Attila* részt vett volna benne mai kondiciójában, ő lett volna a Derby-nyerő. *Polóniusról* mesés dolgokat beszélnek ugyan, mégis azt hiszszük, hogy *Attila* lesz holnap a győztes, nyilvános formája legalább az utóbbi mellett szól. *Polónius* győzelme *Kara* fölött a Trialstakesben nem jelentett semmit, mert Karának hosszu volt a távolság, a Derbyben való formája szintén nem mérlegelhető, mert az egész Derby hamis volt. Azóta pedig nem futott s igy csak az istállóhirekre támaszkodva lehet chanceairól beszélni. Azt hisszük, hogy a holnapi küzdelemből

Attila

fog győztesnek kikerülni; legveszélyesebb ellenfele *Polónius* lesz *Boldog* előtt.

A holnapi napra tipjeink a következők:

I. *Paraluie—Joubert*
II. *Mindegy—Iro*
III. *Attila—Polónius*
IV. *Fonyód—Állandó*
V. *Gallium—Son Sourire*
VI. *Vőlegény—Marie Diamond.*

*** **A St. Leger eredményéről** leggyorsabban a Telefon Hirmondó utján értesülhetnek mindazok, akik nem nézhetik végig az őszi derby lefolyását. A Hirmondó ugyanis az egyes futamok lefutása után mindjárt részletes referádát olvastat fel, s az összeredményt riadójel segélyével 6 órakor fogja felolvasni.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **Mindhalálig katona.** *Győry* Antal abonyi méneskatona nagy vigságot csapott a mult évben Mező-Tárkányon. A fél község visszhangzott a nótájától, ugy hogy *Csirke* József biró indokoltnak látta, hogy hatalmát éreztesse a legénynyel s leütötte fejéről a katona-sapkát. A részeg legényt aztán elcsukták éjszakára, de Győry Antal sehogy sem tudott megvigasztalódni s az ablakban talált mérget kiitta, ugy hogy reggelre meghalt. Az asztalon egy cédulát, a szabadságlevelét hagyta, melynek hátsó lapjára kuszált vonásokkal vetette oda:

„Halálom történt a biró miatt, mert nem viselhettem el, hogy civil megszégyenitsen. Fáj nekem, hogy igy lett szomoru végem, de ezt nem élem tul. Adósságom nincs."

A községi biró ellen hivatalos hatalommal való visszaélés vétsége miatt eljárás indult meg, de az egri törvényszék *fölmentette* a vád alól. Ezt az itéletet a budapesti tábla s *Székács* Ferenc biró előadásában ma a Kuria első büntető tanácsa is *helybenhagyta.*

TÁVIRATOK.

Montelimar, szeptember 26. *Loubet* einök reggel hetedfél órakor ideérkezett s nagy néptömeg fogadta lelkes ovációkkal.

Madrid, szeptember 26. Nulesben zavargás ütött ki, mert a rizsre fogyasztási adót vetettek. A csendőrség közbelépett s fegyverét használta. Egy csendőr s több zavargó megsebesült. Számos letartóztatás történt.

Bezieres, szeptember 26. A faugezasi pályaudvarban Bezieres mellett ma két vonat összeütközött, mely alkalommal 16 ember sérüléseket szenvedett.

Közgazdasági táviratok.

Berlin, szeptember 26. A helyzet a tőzsdén ma valamivel javult. Némely papirnál áremelkedés is állott be. Az áremelkedés azonban csak a vasipar és szénbánya-vállalatok papirjaira szoritkozott.

Bécs, szeptember 26. *(A Budapesti Napló telefonjelentése.)* Bár az üzleti forgalom három napig szünetelt, a határidőüzletben való részvétel ma is nagyon gyenge volt. Ennek következtében csendes volt a hangulat a mai tőzsdén is. Az irány a lanyha felé hajlott, mivel a new-yorki és angol piacok gyengébb jegyzéseire való tekintettel az eladásra ujból hajlandóság mutatkozott. A buza és a rozs ennek folytán 4 fillérrel, a zab és ó-tengeri 2 fillérrel esett, az uj tengeri ellenben mult szombati árát megtartotta.

Jegyzések: buza tavaszra 8.34—8.31, buza őszre 7.85—7.84, rozs tavaszra 7.97—7.91, rozs őszre 7.64—7.62, zab tavaszra 5.85, zab őszre 5.56, repce augusztus—szeptemberre 15.——15.20, tengeri 1901. május—juniusra 5.32—5.33, tengeri szeptember—októberre 6.72—6.70 koronán.

A készáru piacon sem volt képes az üzleti forgalom élénkebbé lenni. A fogyasztás erősen tartózkodó állást foglalt, mivel azonban a kinálat is gyönge volt, az irány tartós maradt. Árpában egyáltalában nem volt üzlet. Zárlatkor a jegyzések a következők voltak:

Buza tavaszra 8.30—8.31 korona. Buza őszre 7.85 korona. Rozs őszre 7.61 korona. Rozs tavaszra 7.89—7.90 korona. Zab őszre 5.57 korona.

New York, szeptember 26. (*Terménytőzsde.*) (*Zárlat.*) *Gyapot:* New Yorkban helyben 10.$^3/_4$ (10.$^3/_4$). Okt.-ra 10.02 (10.—). Decemberre 9.62 (9.58). New-Orleansban helyben 10.$^3/_{16}$, (10.$^1/_4$). — *Petróleum:* Stand white New Yorkban 7.65 (7.75). Stand white Philadelphiában 7.60 (7.70). Rafined in Cases 8.95 (9.05). Credit Balances at Oil City 1.25 (1.27). — *Zsir:* Western steam 7.52 (7.52). Rohe és Brothers 7.80 (7.80). — *Tengeri* irányzata szilárd. Szept.-re 49.$^1/_2$ (49.$^3/_4$). Decemberre 42.$^1/_8$ (41.$^3/_4$). Májusra 41.$^1/_2$ (41.$^1/_4$). — *Buza* irányzata szilárd. Piros őszi helyben 83.$^3/_8$ (82.$^7/_8$). Szeptemberre 81.$^7/_8$ (81.$^5/_8$). Decemberre 84.—. (83.$^1/_2$). Márc.-ra 86.$^7/_8$ (86.$^3/_8$). Májusra 86.$^1/_2$ (86.$^3/_8$). Gabona szállitási dija Liverpoolba 4.$^1/_2$ (4.$^1/_2$). — *Kávé:* fair Rio 7. sz. 8.$^3/_8$ (8.$^3/_8$). Szept-re 6.90 (6.95). Novemberre 6.95 (7.—). — *Liszt:* Spring Wheat clears 2.85 (2.85). — *Cukor:* 4.$^1/_8$ (4.$^1/_8$). — *Ón:* 39.02 (38.62). — *Réz:* 16.$^{13}/_{16}$ (16.$^{13}/_{16}$). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, szeptember 26. (*Terménytőzsde.*) (*Zárlat.*) *Buza* irányzata szilárd. Szeptemberre 77.$^1/_4$ (76.$^7/_8$). Októberre 77.$^1/_4$ (76$^7/_8$.). — *Tengeri* irányzata szilárd. Szept.-re 42.$^3/_4$ (41.$^3/_4$). — *Zsir:* Szept.-re 7.02. (7.05). Októberre 7.02 (7.05.) — *Szalonna* short clear 8.17 (8.17). — *Sertéshus:* Szeptemberre 11.15 (11.—). Októberre —.— (—.—.) — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

KÜLÖNFÉLÉK.

Viharban.

Hajfürteimet metsző szél zilálja,
Eső csapkodja égő homlokom,
S én csak megyek előbbre és előbbre
Egy láthatatlan, titkos nyomdokon.

Útszéli tüske megtépi ruhámat,
Szúró faág vadúl arcomba csap;
Fáradt lépésem iszap nehezíti,
Gaz és bozót elállja utamat.

S én csak megyek előbbre és előbbre,
Habár felettem meghasad az ég,
A fojtó légben villámok cikáznak,
S ereimben a kínok láza ég.

Én csak megyek előbbre és előbbre,
Remélve, küzdve, fáradt-betegen,
Ég, föld, pokol támadjon ellenem bár:
Vészes hatalmát én nem rettegem.

Lelkembe vághat durva, bősz csapással
A sorsharagnak tüzes ostora,
A seb, mit üt, lehet örök, halálos —
De visszatérni nem fogok — soha.

Erdős Renée.

+ **Utazás egy szerep körül.** A londoni közvéleményt most miss Evelin *Millard*, a Duke of York szinház starjának esete foglalkoztatja. Ennek a szinháznak Henry Arthur *Jones The Lackey's Carneval* cimü darabjával kellett volna az uj szezont megkezdenie, s a fő női szerepet miss Millardnak kellett volna játszania. Most, mikor a próbák megkezdődtek, a kisasszonynak egyszerre eszébe jutott, hogy ő csakis akkor játszik, ha szerepéből egyes részeket törölnek. Azzal indokolta kivánságát, hogy néhány héttel ezelőtt ment csak férjhez és férjének a felfogása szerint a szerep néhány passzusa fiatal menyecske szájába nem való. Igen ám, de a darab szerzője is, meg a szinház igazgatója is arra az álláspontra helyezkedett, hogy a mü karaktere lényeges változást szenved a törlések által. Természetesen most London szinházjáró közönsége másról sem beszél, a lapok szinházi rovata másról sem ir, mint hogy a szinház csillagának, vagy az igazgatóságnak van-e igaza. A kérdés törvény elé fog kerülni, a szinház oly összeg erejéig pörli a szinésznőt, mint a mekkora nyeresége lett volna, ha a darabot a megállapitott időben adhatják elő. Természetesen megindult az ügyben az intervjuk végtelen sora is s a szinházbarátok nagy örömmel olvassák a Miss Millard riválisainak a nyilatkozatait. Miss *Boubrugh* például igy szól: Valóban éppenséggel nem *fair* egy uri nőtől, ha a neki kiosztott szerepet az utolsó perben utasitja vissza, mert ezáltal egyszerüen megrabolja kollégáit és kollégaőit egy időre a jövedelmüktől. Aki a nyilvánosságnak él, az magánérzelmeit rendelje alá a köznek. Ellenben egy másik szinésznő, Florence *St. John* igy vélekedik: Néhány törlés miatt nem bukik meg egy darab. Méltányos volna ez esetben is, ha a Duke of York szinház igazgatója törölné a kivánt részeket. Miss *Pompest* elég csipősen ir: Én ugyan első elolvasásra tisztában vagyok egy szereppel s nem hagyom a kifogásokat az utolsó percre, de hisz' miss Millard asszony, már pedig az asszonyoknak mindig igazuk van. Nagyon szigoru hangon itélkezik miss *Raleigh*: Ha egy szinésznő valamely szerep eljátszására szerződést irt alá, el kell hogy játszsza minden körülmények közt, ha csak komoly betegség nem akadályozza őt. Visszalépése a közönséget sérti, a kartársakat pedig megkárositja. Szóval, ismét van miről beszélni a kulisszadolgokra éhes londoni közönségnek.

*

+ **Királyi ételrendek.** Érdekes apróságokat közöl egy angol folyóirat királyi konyha-titkokról. Igy például *Viktória* angol királynő éppenséggel nem törődik azzal, milyen ételek kerülnek asztalára. Kiválóbb alkalmakkor *Beatrice* hercegnő állapitja meg a menüt, sőt ő maga is ki-kinéz a konyhába, rendben van-e e minden. Rendes közülmények közt tizennyolc teriték kerül az angol királynő asztalára. Kétféle a menü: egyik a királynőé, a másik az udvartartásé. Régi szabály, hogy a királynő ételrendje különbözzék az udvartartásétól. A velszi herceg ételrendje rendesen hat fogásból áll; ő maga nagyon keveset eszik. Évenkint egyszer, a derby napján hogy mintegy ötven teritékes ebédet ad a velszi herceg a Marlborough-Houseban. Ezen ebéden az étlapot egy zsoké képe disziti és a menüt maga a herceg állapitja meg. Az *orosz* udvar étlapjai nap-nap után rendkivüli diszes kiállitásuak: a nyomdai termékeknek valóságos remekei. A cár, a cárnő iránti előzékenységből maga is őrködik a tölött, hogy felesége kedvenc ételei gyakorta asztalra kerüljenek. A *svéd* udvarnál keveset törődnek az ételekkel. Az ebéd mindössze levesből, halból, sültből és tésztából áll. A terités oly egyszerü, akárcsak egy polgári család házában. Legdrágább és legváltozatosabb a *szultán* háztartása. Az étlapok franciák, nagyon diszes nyomásuak s egy-egy szultáni ebéd belekerül huszonnégyezer koronába.

*

+ **Virágok szinváltozása.** Már régóta ismeretes, hogy némely virág, például a hortenzia pirossá lesz, ha a földbe timsót teszünk. *Molisch*, a hirneves német növénytudós, évekkel ezelőtt utalt már arra, hogy ugyanily szinváltoztató vegyi hatása van a timsón kivül más elemeknek is. Most pedig Miyosi japán botanikus vette a virágoknak vegyi hatások folytán beálló szinváltozásait alapos vizsgálat alá. Hetvenhárom lila, bíbor és vörös szinü virág nedvét sajtolta ki, ezeket a kivonatokat azután savakkal, aljakkal és sókkal kezelte. Természetesen a savakkal szemben a különböző virágkivonatok különböző elváltozást mutattak. Általában véve a japán tudós kisérletei azt bizonyitották, hogy a timsó a lilaszinü virágkivonatot kékre, a pirosat lilára festi, a sósav a lilát is, a világosabb pirosat is sötétpirosra. Kálival kezelve, a lila meg a piros zölddé, néha pedig sárgává lesz. Természetesen a kertészek előtt most az a kérdés fontos, hogy a virágok is igy megváltoznak vegyi hatásra, mint a kivonataik.

*

+ **A pápai áldás ára.** Egy müncheni, vallásos könyveket kiadó társaság azt hirdeti, hogy aki Mayer *Flüe*: Római utazásom cimü könyvéből ötven példányt vesz huszonöt márka értékben, annak hálából pápai áldást eszközöl ki, sőt az erről szóló okmányt is megszerzi a kiadó. Olcsónak elég olcsó!

*

+ **A francia kritika.** A *Nouvelle Revue* legutóbbi számában Camille *Mauclair* nagyon hevesen kikel a francia kritikusok ellen és a szenvedélyes hangon tartott cikkben nyiltan kimondja, hogy francia irodalmi kritikáról manapság beszélni sem lehet. A soronkint fizetett reklám lépett a tisztességes kritika helyébe különösen a francia napilapokban. A *Temps* és a *Journal des Débats* kivételével nem foglalkozik egy napilap sem komolyan az uj könyvekkel. Igy például a *Figarót* emliti Mauclair, amelyben néhány sorban letárgyalnak egy tucat uj irodalmi müvet. Megkritizálja a cikkiró a francia kritikusokat is. Szól a legismertebb nevekről, mint: Brunetière, Lemaître, Deschamps, Doumic. Valamennyinek azt hányja szemére, hogy vagy nagyképüsködik, vagy ki-ki a saját külön elvei alá akarják hajtani az egyes irók müködését, de mindnyájan megegyeznek egyben, hogy: az irodalmi munkákat agyonesztétizálják. Keserüen fejezi be Mauclair a kritikusokról szóló kritikáját azzal, hogy minden megváltoznék, ha a magukat szuverénnek tartó francia mübirálók Taine, Carlyle, Lessing, Nietzsche, Mallarmé nyomdokait követnék a sok póz helyett.

*

+ **A kis szórakozott.** Egy hires amerikai professzorról beszélik ezt a vidám kis történetet. A tudós felesége egy reggel apróbb cikkek bevásárlására kérte a férjét. A professzor készséggel megigérte feleségének, hogy pontosan elvégzi a bevásárlásokat, és a nagy (?) megbizatás tudatában komolyan és felemelt fővel lépett be a legelső üzletbe, amely utjába került. Az üzletbe lépésekor is még mindig a felesége által megnevezett cikkek nevét mormogta s a kereskedőségéd kérdésére mintegy álmából felrezzenve szólt:

— Öt méter babát kérek...

A kereskedő bámulva kérdi.

— Babát?

REGÉNY.

QUO VADIS?

(27) — REGÉNY —

Irta: SIENKIEWICZ HENRIK

De a leány oly halkan, hogy Acte alig érthette, ismét csak ugy felelt:

— Inkább a lygiaiakhoz akarok menekülni.

— És két könnycsepp gördült le lehunyt pillái alól.

A beszélgetést közelgő léptek zaja szakitá meg és még mielőtt időt vehetett volna Acte, hogy megnézze, ki jön, kis rabszolgacsapat kiséretében Sabina Poppaea tünt elő. Az őszi napfénytől óvandó, két rabszolganő aranybotokra erősitett structoll-legyezőt tartott a feje fölé, előtte pedig dagadó keblü aethiopiai leány lépegetett, aki a karján aranyrojtos biborba burkolt gyermeket hordott. Acte és Lygia fölemelkedtek, ámbár azt hitték, hogy Poppaea figyelemre se méltatva őket, elmegy a pad mellett; de az megállott és igy szólt:

— Acte, a harangocskák, melyeket az Ikunkula-bábura varrtál, rosszul voltak megerősitve; a gyermek leszakitott közülük egyet és a szájába dugta; — jó szerencse, hogy Lilith még idejekorán észrevette.

— Bocsáss meg, istennő — felelé Acte, karjait mellén keresztbetéve s fejét meghajtva.

De Poppaea figyelmét időközben Lygiára forditotta.

— Miféle rabszolganő ez? — kérdé.

— Nem rabszolganő, isteni Augusta, hanem Pomponia ápoltja és a lygiai király leánya, akit annak idején tüszul adtak.

— Látogatásodra jött?

— Nem, Augusta. Tegnapelőtt óta a palotába lakik.

— Résztvett a tegnapi lakomán?

— Igen, Augusta.

— Kinek a parancsára?

— A császár parancsára.

Poppaea egy második vizsga pillantást is vetett Lygiára, aki lehajtott fejjel állott előtte, majd kivánesian felemelve sugárzó szemeit, majd pilláival befödve azokat. Hirtelenül ránc támadt Augusta szemöldökei között. Féltékenyen aggódva hatalmáért, állandóan avval a gonddal élt, hogy egy szép napon valamelyik szerencsés vetélytársnője kiszoritja, — éppen ugy, mint a hogy ő kiszoritotta Oktaviát. Minden szép arc a palotában felköltötte gyanuját. Szakismerettel nézegette Lygia formáit, sőt arcának minden egyes vonását méltatta — és megijedt. Valóságos nympha, — mondá magában. — Venus szülte őt. — És ami még soha, egy szépségnek a látásánál sem tünt fel neki, most átcikkázott agyán: tudniillik, hogy ő már tetemesen idősebb! A sértett hiuság remegett meg benne, nyugtalanság fogta el — és a legkülönfélébb sejtések villantak meg agyában. Nero talán még nem látta őt, avagy smaragdján keresztültekintve, nem méltatta eléggé. De ha nappal, napfénynél meglátja, — mi lesz akkor? — Halhatatlan istenek! Éppen oly szép mint én vagyok és fiatalabb! — A ránc a szemöldökei között még mélyebb lett és szemei hideg ragyogással fénylettek aranyos pillái alatt.

Lygiához fordult és látszólag nyugodtan kérdé:

— Beszéltél a császárral?

— Nem, Augusta.

— És mért vagy szivesebben itt, mint Aulusnál?

— Nem vagyok szivesebben itt, fenséges asszony. Petronius beszélte rá a császárt, hogy otthonról elvigyenek, de akaratom ellenére vagyok itt, fönséges asszony.

— És visszakivánkozol Pomponiához?

Ezt az utóbbi kérdést Poppaea lágyabb, gyöngédebb hangon tette és Lygia szivében uj remény kelt.

— Fönséges asszony, — mondá feléje nyujtva kezeit. — A császár megigérte, hogy rabszolganőül kiszolgáltat Viniciusnak, de lépj te kegyesen közbe érettem, és küldj vissza az enyéimhez.

— Petronius tehát rábeszélte a császárt, hogy téged Aulustól elvegyen és Viniciusnak odaajándékozzon?

— Ugy van, fönséges asszony. Vinicius talán még ma értem küldi rabszolgáit. De ugy-e bár, te jóságos, megkönyörülsz rajtam?

Igy szólva leborult és Poppaea ruhájának szélét megragadva, leste ajkairól a szót. Poppaea vizsgálódva mérte végig, gonosz mosoly világitá meg vonásait és aztán csendesen igy szólt:

— Helyes, szavamat adom reá, hogy még ma Vinicius rabszolganője leszel.

Evvel eltünt, mint valami gonosz, de szép álomkép.

Lygia és Acte füleit már csak a gyermek sirása ütötte meg, aki egyszerre csak sirni kezdett.

Lygia szemébe is könnyek gyültek, de nemsokára megragadta Acte kezét és mondá:

— Menjünk. Segitséget csak onnan lehet várni, a honnan jöhet.

Visszatértek az atriumba, melyet estig el sem hagytak. Amint sötétedett és a rabszolgák négyágu lámpákat hoztak be, mindketten elhalványodtak. Minden pillanatban megszakadt a társalgásuk és folytonosan arra figyeltek, nem közeledik-e valaki. Acte lázasan szedett össze annyi ékszert, amennyit csak tudott és mialatt ezt a peplum egyik sarkába bekötötte, kérte Lygiát, hogy ne utasitsa vissza ezt az ajándékot, mely eszközt nyujt szökéséhez. Időről-időre mély csend állott be, de mindkettőjüknek ugy tetszett, hogy majd suttogást hallanak a függöny mögül, majd egy gyermek sirását a távolból, majd pedig kutyaugatást.

(Folytatása következik.)

— Bocsánat, öt méter szalagot a kis recézett baba...

— Recézett baba?...

— Pardon, öt méter vörös baba...

— Érthetetlen...

— Igaz, tehát öt vörös babát... — azaz: öt vörös métert, — kérem, igazán nem tudom, mit is kérek.

Teljes félórába került, míg végre ki tudta fejezni a professzor ur, hogy öt méter recézett vörös szalag kell neki a kis baba számára.

*

+ **Schiller — anarkhista.** Egy német lap most azt akarja bebizonyitani, hogy a modern anarkhia ősapja: Schiller. A lap különben engedékeny. Azt mondja, hogy ha már nem is volt anarkhista Schiller, de versei legalább is szociál-demokratára vallanak. Példával is bizonyitja az állitását. Citál a *kis leány panasza* cimü versből, amelyben egy helyen igy szól a költő: Barátaim, a földi boldogság az enyészet. A földi boldogság nem vonatkozhatik másra a lap szerint, mint csakis (?) az anarkhiára. Milyen nagy is a német alaposság!

Napirend.

Naptár. Csütörtök, szeptember 27. — Római katolikus: Koz. és Demj. — Protestáns: Kozm. és Demj. — Görög-orosz: (szeptember 14.) Ker. felm. — Zsidó: Tisri 4. — Nap kél 5 óra 39 perckor. — Nyugszik 5 óra 30 perckor. — A hold kél 9 óra 16 perckor délelőtt. — Nyugszik 6 óra 52 perckor délután.

A miniszterelnök és belügyminiszter fogad délután 4 órakor.

A közoktatásügyi miniszter fogad délután 4 órakor.

A honvédelmi miniszter fogad déli 12 órakor.

Az igazságügyi miniszter fogad délután 1 órakor.

A sah elutazása délelőtt 11 órakor a Keleti pályaudvarról.

Az osztrák-magyar bank igazgató tanácsának ülése.

Őszi lóversenyek harmadik napja délután fél 3 órakor.

Az osztálysorsjáték huzása délelőtt 9 órakor.

A főváros törvényhatóságának rendkivüli közgyülése délután 4 órakor.

Igazgató beiktatás a Magyar Szinházban délután hat órakor.

A magyar heraldikai és genealogiai társaság ülése délután 5 órakor a Magyar Nemzeti Muzeumban.

Nemzeti Muzeum. Természetrajzi tár, nyitva délelőtt 9 órától délután 1 óráig. — Többi tárai 1 korona belépődij mellett tekinthetők meg.

Iparmüvészeti muzeum és iparmüvészeti társulat állandó bazárja nyitva délelőtt 9 órától délután 1 óráig.

Technológiai Iparmuzeum nyitva délelőtt 9—12-ig és délután 3—5-ig.

Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körut 19.) nyitva délelőtt 9—1 óráig.

Központi statisztikai hivatal könyvtára délelőtt 10 órától 1 óráig.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12-ig és délután 3—7-ig.

Muzeumi könyvtár nyitva d. e. 9—1-ig.

Akadémiai könyvtár nyitva délután 3—8-ig.

Iparmüvészeti muzeumi könyvtár nyitva délelőtt 10—12 óráig és este fél 7 órától fél 9 óráig.

Földtani Muzeum (Stefánia-ut 14.) nyitva délelőtt 10 órától 1 óráig.

Magyar Kereskedelmi Muzeum. Igazgatóság: VII. kerület Kerepesi-ut 20. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-től délután 2 óráig. Tudakozó osztály és kereskedelmi szakkönyvtár VII. Kerepesi-ut 22. sz. Hivatalos órák délelőtt 9—12 óráig és délután 3—5 óráig. A hazai termékek állandó kiállitása, (a Keleti mintatár és kereskedelemtörténeti gyüjtemény, továbbá a házi-ipari kiállitás, melyben az üzletvezetőség árusitásokat is eszközöl) a városligeti iparcsarnokban nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 2 órától 4 óráig. A külföldi kirendeltségek központi üzletvezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V., Váci-körut 32. szám alatt.

Szórakozó helyek.

Hanusz kávéház Király-utca sarkán, esténkint a magy. kir. honvéd zenekar hangversenye.

Ehm János éttermében Nemzeti Szinház épület minden este Banda Marci és fiai hangversenye.

Putzer György éttermében Deák-tér, minden este Schreier hegedü-hangversenye.

Somossy Orfeum. Éden szinház.

Ferenczi kávéház. Csóka nemzeti zenekarának hangversenye.

Folies Caprice esténkint uj müsor.

Tátra kávéház Király-utca Tordajo női zenekarnak hangversenye.

Keleti kávéház. Csömöri-ut Kiss János balatonfüredi hirneves zenekara hangversenyez.

Otthon kávéház minden este 8 órakor Banda Marci veje Dajna Balogh Rudi hangversenye.

KÖZGAZDASÁG.

Ipar- és kereskedelem.

A Magyar Jelzálog-Hitelbank 1900 első félévi mérlege a következő adatokat tünteti fel:

Bevételek: 1899. évről áthozott nyereség 616.688 K. 30 f. (a mult évi 675 877 K. 32 f.-rel szemben); jutalékok és egyéb jövedelmek a jelzálog- és községi kölcsönüzletből stb. 1.299.669 K. 38 f., kamat-jövedelmek 1.490.121 K. 28 f. Összesen 3,406.478 K. 96 f. *Kiadások:* Igazgatási és kezelési összes költségek 299.858 K. 44 f., adók és illetékek 263.883 K. 79 f., a felügyelő bizottság illetménye 12.065 K. 60 f. Összesen 575.807 K. 83 f. A tiszta jövedelem tehát az 1899. évről áthozott nyereséggel együtt 2,830.671 K. 13 f.-t tesz ki, a mult évi 2,873.439 K. 98 f.-rel szemben.

A fenti mérleget a mostani viszonyok közt igen kielégitőnek kell tekinteni. A tiszta jövedelem ugyan számszerüleg valamivel csekélyebb, mint a mult esztendőben volt, de tekintetbe véve a mult évi nagyobb nyereségáthozatalt, a mérleg még mindig körülbelül 20.000 koronával kedvezőbb a tavalyinál.

A jelzálog- és községi kölcsönügyletekből, jutalékokból stb. származó bevételek megmaradtak 1·3 millió összegben, a kamatjövedelmek 1·5 millióban, — mindez olyan időben, amikor a zálogleveleket elhelyezése tudvalevőleg általában nagy nehézségekbe ütközik. Kétségtelen, hogy az intézet első sorban ugy a kül- mint a belföldön fennálló szilárd és hatalmas összeköttetéseinek köszönheti, hogy cimletei, e nehézségek daczára, mindig oly könnyen találnak elhelyezésre, ami lehetségessé teszi, hogy a Magyar Jelzálog-Hitelbank a kölcsönt keresők kérelmeit megszakitás nélkül elintézhesse és igy állandóan eleget tehessen fontos közgazdasági hivatásának.

Fizetésképtelenségek. A *bécsi Creditoren-Verein* a következő fizetésképtelenségeket jelenti: Dimitriu és Theodoru Bukarest, Savuleanu E. Bukarest, Jonescu Scarlat Bukarest, Abramovici M. Bukarest, Weinberg M. Mina Braila, *Engländer* Mózes füszerkereskedő *N.-Szombat*, *Kemény* Lajos kereskedő *Nyiregyháza*, Fogyasztási szövetkezet Ebreichsdorf, Krampner Salamon Lemberg, Basler Róbert szappankereskedő Reichenberg, Zimmert József Hohenau, *Janoly* János kereskedő *Losonc*, *Hubert* Sámuel kereskedő *Székesfehérvár*, *Handel* Móric kereskedő Budapest *Kovács* Zsigmond *Rimaszombat*, *Herczog* Dezső bőrkereskedő *Budapest*. (Csömöri-ut 29.)

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára *Budapesten* 40.50 korona pénzben, 41.— korona áruban. *Bécsben* a kontingentált készáru 45.20 korona pénzben, 46.— korona áruban.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál jövő székes-fővárosi sertés-konzumvásár árjegyzése 1900. évi szeptember 26. Készlet 222 darab. Erkezett 645 darab. Összesen 867 darab. Eladatott 600 darab. Maradt 267 darab. — Napi árak: 120—180 kilogramm sulyban 64—82 koronáig, 220—280 kilogramm sulyban 96—100 koronáig. 3 0—380 klgr. sulyban 96—100 K.-ig. Öreg nehéz páronkint 400—500 kilós ——— koronáig. Malac 64—82 korona 100 kilónkint. **A vásár** lanyha volt.

A budapesti gabonatőzsde.

Budapest, szeptember 26.

A buzaüzlet ma nyugodt hangulatban nyilott meg. Waggon-árukban sürgős volt a kinálat és a keresletben csak néhány malom vett részt. A forgalom 40.000 métermázsát tett. A waggonáruk néhány fillérrel olcsóbb árakon, hajórakományok változatlanul kerültek eladásra. Egyéb gabonanemüekben csekély volt a forgalom. A rozs irányzata nyugodt.

Eladatott:

Buza. Tiszaviděki: 100 mm. 80 k. 7 K. 70 f., 100 mm. 80 k. 7 K. 80 f., 100 mm. 80 k. 7 K. 80 f., 100 mm. 78·5 k. 7 K. 80 f., 200 mm. 79·5 k. 7 K. 80 f., 900 mm. 80 k. 7 K. 92½ f., 1200 mm. 77 k. 7 K. 92½ f., 1500 mm. 79 k. 7 K. 92½ f., 200 mm. 79 k. 7 K. 80 f., 100 mm. 79·5 k. 7 K. 75 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 75 f., 200 mm. 78·7 k. 7 K. 75 f., 450 mm. 79·5 k. 7 K. 85 f., 200 mm. 80 k. 7 K. 85 f., 100 mm. 79·2 k. 7 K. 65 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 65 f., 100 mm. 79·5 k. 7 K. 70 f., 100 mm. 78·9 k. 7 K. 80 f., 500 mm. 79 k. 8 K. — f., 100 mm. 79 k. 7 K. 80 f., 500 mm. 79 k. 8 K. 87 f., 200 mm. 79 k. 7 K. 80 f., 200 mm. 79·5 k. 7 K. 80 f., 200 mm. 79·5 k. 8 K. — f., 100 mm. 79 k. 8 K. — f., 100 mm. 79 k. 7 K. 77½ f., 100 mm. 78·5 k. 7 K. 75 f., 100 mm. 78·6 k. 7 K. 80 f., 300 mm. 78·5 k. 7 K. 60 f., 200 mm. 78·5 k. 7 K. 70 f., 100 mm. 78·3 k. 7 K. 75 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 70 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 75 f., 200 mm. 78 k. 7 K. 70 f., 100 mm. 78·7 k. 7 K. 75 f., 500 mm. 78·5 k. 7 K. 65 f., 200 mm. 78 k. 7 K. 55 f., 400 mm. 78 k. 7 K. 65 f., 700 mm. 77 k. 7 K. 95 f., 200 mm. 78 k. 7 K. 82½ f., 100 mm. 78·4 k. 7 K 75 f., 100 mm. 78·3 k. 7 K. 60 f., 100 mm. 77 k. 7 K. 60 f., 100 mm. 78·3 k. 7 K. 62 f., 100 mm. 78·6 k. 7 K. 80 f., 100 mm. 78·5 k. 7 K. 75 f.,

A rádzsa nyaklánca

— REGÉNY —

Irta: **RUDYARD KIPLING**

(62)

Hanem azt a mély részvétet, amelyet Tarvin az agyongyötrött gyermek iránt érzett, elnyomta szivének vad kalapálása: — az aranyszöveten, amely a maharádzsakunvár mellét födte, ott pihent a Naulakha.

Tarvinnak senkitől sem kellett megtudakolnia, hogy vajjon a valódi-e. Nem ő nézte a nyakláncot, az nézte őt, nagy szemekkel meredt ő rá. Tüzet szikrázva meredt feléje, a rubin mélységes pirossága, a smaragd haragos zöldje, a szafir hideg kékje, a gyémánt szenvedélyes fehér sugara. De mindezt a pompát tulragyogta és elnyomta egy kő, amely a nagy metszett smaragd fölött a csatt közepében pihent. Ez a fekete gyémánt volt — fekete, mint a Styx árja, szikrázó, mint a pokol izzása.

Mint valami lángoló járom, ugy feküdt az ország talizmánja a fiu vállán. Tulragyogta az indiai égbolt reszkető csillagait, borusan sárga foltokká változtatta a lobogó fáklyalángokat, magába szitta az aranyszövetnek, amelyen volt, minden fényét.

Gondolkozásra, megitélésre, megbecsülésre, ámulatra nem volt Tarvinnek ideje; alig volt ideje még csak arra is, hogy a puszta tényre eszméljen, mert a kagylók ujra zörögtek és nyikorogtak, a maharádzsa-kunvár a homályba lépett vissza, az ajtószárnyak bezárultak.

TIZENÖTÖDIK FEJEZET.

Lángoló arccal és kiszáradt nyelvvel érkezett Tarvin a lakoma-sátorba. Látta hát, csakugyan megvan; valóság és nem mese. És kellett, hogy az övé legyen, haza kellett vinnie. Mutriené szépen formált nyakára fogja tenni, amely olyan elragadóan bájos szokott lenni, amikor nevet és a Központi-Colorado-Californiai vasut Topazba kerül. O volt istápolója és megmentője a városnak, a fiatalemberek majd kifogják a lovait és futólépésben viszik a kocsiját a Pennsylvania-utcán.

Mindez elég jutalom a várakozásért, akár száz folyónak a levezetéséért, évtizedekig való pasihi játékért és ezer mérföldes bivaly-szekéren való rázódásért. Amikor Tarvin a lakomán a maharádzsa-kunvár egészségére üritette a poharát, magában megismételte fogadalmát, hogy nem nyugszik mindaddig, mig célját el nem éri, még ha az egész nyarat is fel kellene áldoznia. A sikereibe vetett hite az utóbbi időben kissé megrendült és ingadozott, most azonban, miután a győzelem díját látta, azt hitte, hogy már a kezében is van, éppen ugy, mint ahogy Topazban is biztosra vette, hogy Ketty az övé, mert ő szereti!

Másnap reggel azzal a homályos tudattal ébredt, hogy nagy cselekedeteknek a küszöbén áll, mikor azonban később ott ült a hideg fürdőjében, már nem tudta megmagyarázni magának, honnan támadt tegnap benne az a győzelemben való bizonyosság. Persze látni látta tegnap a Naulakhát, de a templom kapui az álomlátást elnyelve, bezárultak utána és kérdés, vajjon a templom és maga az a nyaklánc valóság-e, vagy pedig csak fantáziának a szüleménye. És Tarvin, amint igy izgatottan visszaemlékezett, már félig a városban volt, a nélkül, hogy valójában tudta volna, hogy a lakását odahagyta. Mikor azonban fölszmélt erre, akkor már egészen jól tudta, hová is akar menni és mi is a célja. Hogy a Naulakhát látta, ez is ért már valamit, most azonban arról volt már szó, hogy a kincset szemmel tartsa. A templomban tünt el, oda akart hát menni.

Elégett fáklyadarabok, széttiport virágok hevertek a templom lépcsőin elöntött olajnak apró tócsái között, hervadtan lógtak ki a gyürüvirág koszoruk a fekete kőből való kövér bikatörzsekről, amelyek a belső udvar őrizték. Tarvin levette fehér parafasisakját, mert noha csak két órával mult el napkelte, már is tikkasztó volt a meleg, ritkás haját felsimitotta magas homlokáról és nézegette az ünnepség maradványait. A városban siri volt a csend; az ünnepi zajgást aludta ki. A templomajtók tárvanyitva voltak. Tarvin fölment a lépcsőkön és belépett a nélkül, hogy valaki megpróbálta volna, hogy visszatartsa.

Isvaranak, a négyfejü istennek idomtalan szobra, amely az épület közepében állott, tömjénpárától és olvasztott vajtól volt mocskos. Tarvin kivánesian nézegette, félig-meddig abban bizakodva, hogy a Naulakhát ott látja meg valamelyik nyakán. Mögötte, a templom sötétebb részeiben még más több fejü és sok karu istenségek voltak, amelyek ezekkel a karokkal a levegőbe nyultak, vagy pedig nyelvüket kiöltve egymásra vigyorogtak. Aldozatok maradványai hevertek rajtuk és körülöttük és noha sötét volt, Tarvin észre vette, hogy az egyik istennek térde száradt vértől feketéllett. A sötét tető hindu kupolában végződött és Tarvin röpködő denevérek suhanását és kapargálását hallotta a feje fölött.

Sisakját erősen a nyakára tolva, kezét kabátja zsebébe mélyesztve, halkan fütyörészve, alapos szemlét tartott Tarvin. Most már négy hete volt már Indiában, hanem templomnak a belsejében nem járt még. Ebben a templomban ujra csak az a tudat merült fel benne, mennyire távol van ez az idegen nép életnézetekben, szokásokban, hagyományokban mindattól, amit ő tart jónak és helyesnek és valami düh fogta el arra a gondolatra, hogy ezeknek a borzalmas bálványoknak a szolgái a birtokukban őriznek egy nyakláncot, amely hatással lehet egy keresztény civilizált városnak, Topaznak a sorsára.

(Folytatása következik.)

100 mm. 78 k. 7 K. 70 f., 100 mm. 78·5 k. 7 K. 65 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 60 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 60 f., 200 mm. 78 k. 7 K. 65 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 80 f., 200 mm. 78 k. 7 K. 65 f., 100 mm. 77 k. 7 K. 57½ f., 700 mm. 77 k. 7 K. 60 f., 200 mm. 78 k. 7 K. 77½ f., 100 mm. 77 k. 7 K. 77½ f., 100 mm. 79·4 k. 7 K. 87½ f., 100 mm. 78 k. 7 K. 55 f., 800 mm. 78 k. 7 K. 75 f., 100 mm. 78·5 k. 7 K. 65 f., 100 mm. 76 k. 7 K. 65 f., 400 mm. 78·8 k. 7 K. 67½ f., 400 mm. 77 k. 7 K. 67½ f., 300 mm. 77·3 k. 7 K. 55 f., 100 mm. 77·5 k. 7 K. 55 f., 100 mm. 78·5 k. 7 K. 65 f., 100 mm. 77·5 k. 7 K. 70 f., 200 mm. 77·3 k. 7 K. 65 f., 100 mm 77 k. 7 K. 65 f., 200 mm. 77·4 k. 7 K. 60 f., 100 mm. 76·5 k. 7 K. 60 f., 100 mm. 77 k. 7 K. 70 f., 300 mm. 77 k. 7 K. 65 f., 200 mm. 77 k. 7 K. 45 f., 100 mm. 77·5 k. 7 K. 70 f., 100 mm. 77 k. 7 K. 57½ f., 100 mm. 77·5 k. 7 K. 77½ f., 200 mm. 77·5 k. 7 K. 65 f., 100 mm. 76·5 k, 6 K. 55 f., 100 mm. 76 k. 7 K. 55 f., 100 mm. 76·5 k. 7 K. 50 f., 200 mm. 76·5 k. 7 K. 60 f., 100 mm. 76·8 k. 7 K. 60 f., 100 mm. 76·6 k. 7 K. 65 f., 200 mm. 76·8 k. 7 K. 55 f., 200 mm. 76·5 k. 7 K. 50 f., 100 mm. 76·5 k. 7 K. 50 f., 200 mm. 75·3 k. 7 K. 50 f., 200 mm. 75 k. 7 K. 45 f., 100 mm. 74·5 k. 7 K. 45 f., 100 mm. 74·5 k. 7 K. 45 f., 100 mm. 75 k. 7 K. 45 f.

Erdélyi: 200 mm. 78 k. 7 K. 60 f., 200 mm. 78·5 k. 7 K. 60 f., 400 mm. 78·5 k. 7 K. 60 f., 500 mm. 77·4 k. 7 K. 55 f., 100 mm. 76·7 k. 7 K. 55 f.

Hódmezővásárhelyi: 4600 mm. 78 k. 9 K. 92½ f.

Felsőmagyarországi: 300 mm. 77 k. 7 K. 50 f., 100 mm. 77 k. 7 47½ f., 100 mm. 75 k. 7 K. 47½ f.

Mohácsi: 2170 mm. 74·8 k. 7 K. 33½ f.

Bihari: 400 mm. 77·3 k. 7 K. 55 f., 200 mm. 76·8 k. 7 K. 50 f., 200 mm. 78·5 k. 7 K. 65 f.

Szentesi: 1400 mm. 78·3 k. 7 K. 85 f.

Bácskai: 100 mm. 76 k. 7 K. 55 f.

Ó-Becsei: 5300 mm. 75·6 k. 7 K. 70 f.

Mind három hónapra.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktőzsde szokásai szerint, készpénzben 50 kilogrammonkint. — A minőség hektoliterenkint és kilogrammonkint.

Buza		Kilós	50 kilogramm ára K.-tól	K.-ig	Kilós	50 kilogramm ára K.-tól	K.-ig
Tiszavidéki	ó	75	7.25	7.40	79	7.70	7.85
"	"	76	7.40	7.55	80	7.80	7.90
"	"	77	7.50	7.65	81	—.—	—.—
"	"	78	7.65	7.75	82	—.—	—.—
Fehérmegyei	"	75	7.20	7.40	79	7.70	7.85
"	"	76	7.40	7.55	80	7.80	7.90
"	"	77	7.50	7.65	81	—.—	—.—
"	"	78	7.65	7.75	82	—.—	—.—
Pestvidéki	"	75	7.20	7.30	79	7.60	7.70
"	"	76	7.30	7.45	80	7.70	7.80
"	"	77	7.45	7.55	81	—.—	—.—
"	"	78	7.55	7.65	82	—.—	—.—
Bánsági	"	74	7.25	7.35	78	7.65	7.80
"	"	75	7.35	7.45	79	—.—	—.—
"	"	76	7.45	7.55	80	—.—	—.—
"	"	77	7.55	7.65	81	—.—	—.—
Bácskai	"	73	7.15	7.30	78	—.—	—.—
"	"	74	7.30	7.40	79	—.—	—.—
"	"	75	7.45	7.55	80	—.—	—.—
"	"	76	7.50	7.60	81	—.—	—.—

Egyéb gabonaneműek			Kilós	50 kilogramm ára K.-tól	K.-ig
Rozs	uj	elsőrendü	70—72	6.90	7.10
"	"	másodrendü	—	6.85	6.95
Árpa	"	takarmány	60—62	5.90	6.10
"	"	égetni való	62—64	5.50	5.80
"	"	sörfőzésre való	64—66	—.—	—.—
Zab	"	—	39—41	5.30	5.50
Tengeri	ó	bánsági	—	5.10	5.25
"	"	másnemü	—	6.40	6.60
Repce	uj	káposzta	—	13.50	14.—
"	"	bánsági	—	—.—	—.—
Köles	"	—	—	5.70	5.80

A határidőüzlet folyamán a következő kötések történtek:

Buza októberre . . 7.65—7.60
Buza áprilisra . . . 8.08—8.05
Rozs októberre . . 7.16—7.11
„ áprilisra . . . 7.45—7.48—7.43
Tengeri szeptemberre —.—
Tengeri májusra (1901.) 5.01—4.99—5.—
Zab októberre . . . 5.19—5.20
Zab áprilisra . . . —.—
Repce augusztusra . —.———.—.

Déli egy órakor a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Buza októberre	7.59	pénz	7.60	áru
Buza áprilisra	8.04	„	8.05	„
Rozs októberre	7.11	„	7.12	„
Rozs áprilisra	7.43	„	7.44	„
Zab okbtóberre	5.20	„	5.21	„
Zab áprilisra	5.50	„	5.51	„
Tengeri szeptemberre	6.80	„	6.85	„
Tengeri májusra (1901.) . .	4.99	„	5.—	„
Repce augusztusra	—.—	„	—.—	„

Délután fél 5 órakor zárul:

Buza októberre . . . . 7.60— 7.61
Buza áprilisra . . . . 8.06— 8.07
Rozs októberre . . . . 7.14— 7.15
Rozs áprilisra . . . . 7.46— 7.47
Tengeri októberre . . . . 0.—— 0.—
Tengeri májusra (1901.) . . . . 5.=— 5.01
Zab októberre . . . . 5.18— 5.19
Zab áprilisra . . . . . . , . 5.48— 5.48
Repce augusztusra . . . . . . —.———.—

A budapesti értéktőzsde.

A mai előtőzsde határozottan kedvező irányzatunak mondható. Az Amerikából érkező kedvező hirekre megszilárdult és mindvégig megtartotta szilárdságát, bár Khinából rossz hirek jöttek, de azokat tőzsdénken figyelembe sem vették.

A helyi értékek piaca korlátolt forgalmu volt. Valami kis üzlet fejlődött ugyan ki Közutiban, Rimamurányiban és Salgótarjániban, miga többi értékek el voltak hanyagolva.

A déli tőzsde még nagyobb szilárdságot ért el a berlini kedvező hirekre és a bécsi vételekre.

A valuták és éreváltók mozdulatlanok.

Az előtőzsde kedvező irányzatu.

Jegyeztek: Magyar hitelrészvény prompt 676.—. Osztrák htelrészvény 650.——652.75. Osztrák-Magyar államvasuti részvény 663.50—665.—. Rimamurányi 530.25—532.50. Közuti vasut halasztva 602.50—603.—. Közuti vasut prompt 600.— korona.

A déli tőzsde szilárdabb irányzatu volt.

Jegyeztek: Magyar hitelrészvény 668.——669.—. Osztrák hitelrészvény 651.75—653.—. Osztrák-magyar államvasuti részvény 663.——664.50. Rimamurányi 531.——535.—. Közuti vasut 602.——604.— korona.

Forgalomba került: Angol-osztrák bank 273.50—274.50. Fiumei hitelbank részvény 158.——160.—. Hazai bank részvény 218.——220.—. Fővárosi takarékpénztár részvény 2115.——2125.—. Magyar jég és viszontbiztositó részvény 236.——240.—. Salgótarjáni kőszénbánya részvény 648——652.—. Király serfőző 14.——16.— korona árfolyammal.

Utótőzsde. A 4 órai zárlatkor maradt:

Osztrák hitelrészvény 654.—. Magyar hitelrészvény 668.—. Leszámitoló bank részv 440.—. Rimamurányi vasmürészvény 535.—. Osztrák-Magyar államvasut 664.50. Közuti vaspálya részvény 602.—. Városi villamos vasut részvény 288.—. korona árfolyammal.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonzerü hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyzőbizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapitotta meg:

Jegyzések: Heremag: lucerna magyar —.——.— korona, vörös aprószemü —.———.— korona, vörös erdélyi —.——— korona, vörös bánsági —.———.— korona, középszemü —.———.— korona, nagyszemü —.——— korona. Disznózsir: budapesti: 61.——61.50 korona, vidéki —.———.— korona. Táblaszalonna: légenszáritott vidéki —.———.— korona, városi 4 darabos 53.50—53.— korona, 3 darabos 54.——55.— korona, füstölt —.———.— korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség —.———.— korona 120 darabos —.———.— korona, 100 darabos —.———.— korona, 85 darabos —.———.— korona, azonnali szállitásra. Szerbiai szokás szerinti minőség —.———.— korona, 100 darabos —.———.— korona, 85 darabos —.———.— korona. Szilvaiz: szlavóniai —.———.— korona, szerbiai 18.——18.50 korona, azonnal való szállitásra.

A bécsi értéktőzsde.

Az *előtőzsde* nyugodtabb és szilárdabb Berlinre.

Déli tőzsde élénk.

Zárlat szilárd.

Bécs, szeptember 26. *(Magyar értékek zárlata.)* 4%-os aranyjáradék 114.25. Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegy 142.—. Magyar vasuti kölcsön ezüstben 98.10. Magyar keleti vasuti állami kötvény 116.50. Magyar leszámitoló- és pénzváltóbank 440.—. Rimamurányi vasmürészvény 534.—. Magyar koronajáradék 90.80. 4%-os Magyar földteherm. kötvény 89.65. Magyar hitelbank részvény 665.—. Magyar nyeremény kölcsön sorsjegy 153.—. Kassa-oderbergi vasuti részvény 350.—. Magyar kereskedelmi bank 2573.

Bécs, szept. 26. *(Osztrák értékek zárlata.)* 4·2%-os papirjáradék 97.10. 4%-os osztr. aranyjáradék 115.70. 1860-iki sorsjegy 132.—. Osztrák hitelsorsjegy 390.—. Angol-osztrák bank 213.50. Bécsi bankegyesület 488.—. Osztrák-magyar bank 1706. Déli vasut 109.50. Dunagőzhajózási részvény 769.—. Dohányrészvény 295.—. Császári és királyi arany 11.48. Német bankváltók 118.32. 4·2%-os ezüst járadék 96.90. Osztrák koronajáradék 97.40. 1864-iki sorsjegy 195.—. Osztrák hitelintézeti részvény 654.—. Unionbank 546.—. Osztrák Länderbank 416.—. Osztrák-magyar államvasut 665.—. Elbavölgyi vasut 460.—. Alpesi bányarészvény 464.50. 20 frankos arany 19.31. Londoni váltóár 242.05. Bécsi Tramway Litt A. 269.—. Bécsi Tramway Litt B. 265.—. Lipót kohó —.—. Az irányzat szilárdult.

Bécs, szept. 26. (A *Budapesti Napló* tudósitójának telefonjelentése.) A *délutáni magánforgalom*ban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 654.—. Magyar hitelrészvény 665.—. Angol-Osztrák bank 273.50. Bécsi bankegyesület 488.—. Union bank 546.—. Länderbank 416.—. Osztrák-magyar államvasut részvény 665.25. Lombard —.—. Elbavölgyi vasut 461.—. Északnyugati vasut részvény 450.—. Dohányrészvény 295.—. Rimamurányi vasmü 534.—. Alpesi bányarészvény 465.25. Májusi járadék 97.10. Magyar koronajáradék 90.80. Török sorsjegyek 105.75. Német birodalmi márka 118.40. Napoleon d'or 19.31.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, szeptember 26. *(Tőzsdei tudósitás.)* Fedezések, amelyek összefüggésben állottak az ultimólebonyolitás előkészitésével, a tőzsde magatartásának a szilárdság jellegét kölcsönözték. Ugy bankok, mint bányaértékek 1—2 százalékkal emelkedtek. Egyébként a forgalom csekély volt a vállalkozási kedv állandó hiánya mellett. Vasutak közül Henrik herceg-vasut 10791 frank több-bevételre szeptember második harmadában javult. Transvaal-vasut részvények is emelkedők. Hajózási részvények is szintén valamivel magasabbak. Magánleszámitolási kamatláb 4½%. Ultimopénz 5¼%.

Berlin, szeptember 26. *(Zárlat.)* 4·2%-os papirjáradék —.—. 4%-os osztrák aranyjáradék 97.10. Elbavölgyi vasut —.—. Magyar koronajáradék 90.10. Osztrák-magyar államvasut 141.—. Kassa-oderbergi vasut —.—. Bécsi váltóár 84.45. Magyar vasuti beruházási kölcsön 101.10. Alpesi bányarészvény —.—. Disconto-Commandit 169.25. Általános villamossági Edison 201.25. Gelsenkircheni 186.40. Laura-kohó 191.50. 4·2%-os ezüstjáradék 96.10. 4%-os magyar aranyjáradék 95.30. Osztrák hitelrészvény 203.75. Déli vasut 25.25. Károly Lajos vasut —.—. Orosz bankjegyek 216.35. 4%-os uj orosz kölcsön 96.10. Török dohányrészvény —.—. Olasz járadék 93.80. Magyar hitelbank —.—. Dynamit Trust 149.10. Harpeni 176.50. Az irányzat szilárd.

Berlin, szeptember 26. (A *Budapesti Napló* tudósitójának távirata.) *Esti forgalom.* 4%-os magyar aranyjáradék 95.30. Magyar koronajáradék 90.10. Osztrák hitelrészvény 203.50. Osztrák-magyar államvasut 140.90. Déli vasut 24.75. Északnyugati vasut —.—. Elbavölgyi vasut —.—. Orosz bankjegy készpénz 216.35. Buschtieuhradi —.—. Orosz bankjegy —.—. (Ultimo.) Lombard —.—.

Hamburg, szeptember 26. *(Zárlat.)* 4·2%-os ezüstjáradék 96.—. 1860. sorsjegy 132.75. Déli vasut 25.75. 4%-os osztrák aranyjáradék 98.—. Osztrák hitelrészvény 203.60. Osztrák-magyar államvasut 140.50. Olasz járadék 93.70. 4%-os magyar aranyjáradék 95.10. Az irányzat nyugodt.

Frankfurt, szeptember 26. *(Zárlat.)* 4·2%-os papirjáradék —.—. 4%-os osztrák aranyjáradék 97.40. Magyar koronajáradék 90.10. Osztrák-magyar bank 121.30. Déli vasut 25.10. Elbavölgyi vasut —.—. Londoni váltóár 204.45. Bécsi bankegyesület 122.50. Villamos részvény 125.90. 3%-os magyar aranykölcsön 77.30. 4·2%-os ezüstjáradék —.—. 4%-os magyar aranyjáradék 95.20 Osztrák hitelrészvény 203.20. Osztrák-magyar államvasut 141.10. Északnyugat. vasut —.—. Bécsi váltóár 84.40. Párisi váltóár 813.83. Unionbank —.—. Alpesi bányarészvény —.—. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, szeptember 26. (A *Budapesti Napló* tudósitójának távirata.) Árfolyamok januárra. *Esti forgalom* Osztrák hitelrészvény 203.50 Osztrák-magyar államvasut —.—. Déli vasut 25.—. Osztrák aranyjáradék —.—. Olasz járadék —.—. Laura-kohó 191.40. Harpeni 176.50. Discont —.—. Alpesi —.—. Bécsi bankegyesület —.—. Az irányzat csendes.

Páris, szeptember 26. *(Zárlat.)* Osztrák-magyar államvasut 706.—. 4%-os osztrák aranyjáradék 98.50. Osztrák Länderbank —.—. 3%-os francia járadék 99.97. Ottomanbank 535.—. 3½%-os francia járadék 102.—. Alpesi bányarészvény —.—. Déli vasut 132.—. 4%-os magyar aranyjáradék 97.10. Párisi bankrészvény 1190. Olasz járadek 93.40. Francia törleszth. járadék —.—. Osztrák földhitelintézeti részvény 1275.—. Török dohányrészvény 323.—. Az irányzat határozatlan.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Szeptember 26. A sertésüzlet irányzata kellemesebb.

A) *Hizott sertések ára:* I. A) Magyar elsőrendü: Öreg nehéz (páronkint 400 kilogrammon felüli sulyban) ——— fillérig. Öreg közép (páronkint 300—340 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. Fiatal nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) 97—98— fillérig. Fiatal közép (páronkint 251—320 kilogrammig való sulyban 96—97— fillérig. Fiatal könnyü (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban) 98—99— fillérig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 kilogrammon felüli sulyban) 96—97— fillérig. Közép (páronkint 240—260 kilogramm sulyban) 95—96 fillérig. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. — III. Romániai: Nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban ——— fillérig, Közép (páronkint 250—320 kilogrammig terjedő sulyban ——— fillérig. Könnyü (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. IV. Romániai eredeti (Stachl). Nehéz (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. Könnyü (páronkiut 250 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. — V. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kilogrammon felüli sulyban) 96—97— fillérig. Közép (páronkint 240—260 kilogrammig terjedő sulyban) 95—96— fillérig. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) 94——95 fillérig.

Sertésl étszám 1900. szeptember 24. napján volt készlet 38.253 drb. — 1900. szeptember 25. napján felhajtatott 282 darab. 1900. szeptember 25. napján elszállittatott 392 darab. 1900. szeptember 26. napjára maradt készletben 38.143 darab.

Időjelzés.

— Az Országos Meteorologiai Intézet hivatalos jelentése. —

Budapest, szeptember 26.

A kontinens déli felét magas légnyomás boritja, melyben Franciaország fölött, Olaszország fölött és a Fekete tenger táján kisebb intenzitásu maximumok vannak. Északon a nyomás alacsony és minimumát Finnország fölött mutatja.

A nyugatról behatolt maximumot Franciaországban esők előzték meg, azonkivül esős még az idő északi Európában, mig egyebütt száraz és jobbára derült. A hőmérséklet Európaszerte magas.

Hazánkban állandóan derült, száraz és enyhe idő uralkodik.

Kilátás: Enyhe és tulnyomóan száraz idő várható elvétve — inkább csak az ország nyugati részén — (zivataros) esőkkel.

Vizállás.

		Szept. 25. méter	Szept. 26. méter			Szept. 25. méter	Szept. 26. méter
Inn	Schärding	0.84	0.84	Tisza	M.-Sziget	0.20	0.20
Duna	Passau	1.43	1.42	"	Tokeháza	0.02	0.02
"	Linz	1.17	1.19	"	V.-Namény	1.08	1.10
"	Bécs	1.13	1.16	"	Tokaj	0.06	1.01
"	Pozsony	0.92	0.90	"	Tisza-Füred	0.90	0.92
"	Komárom	1.34	1.35	"	Szolnok	1.12	1.14
"	Budapest	0.87	0.89	"	Csongrád	1.53	1.36
"	Paks	0.27	0.25	"	Szeged	0.91	0.96
"	Mohács	1.10	1.07	"	Török-Becse	0.96	1.01
"	Gombos	1.57	1.73	"	Titel	0.—	0.85
"	Ujvidék	0.82	0.98	Ondova	Bártfa	0.27	0.30
"	Pancsova	0.07	0.23	Topolya	Hoór	1.05	0.—
"	Orsova	0.94	1.10	Bodrog	Zemplén	0.02	0.—
Morva	Magyarfalva	0.24	0.17	Sajó	Zsolca	1.36	1.37
Vág	Zsolna	0.19	0.20	Hernád	H.-Németi	0.02	0.03
"	Trencsén	0.17	0.28	Berettyó	Margitta	0.22	0.18
"	Szered	0.44	0.46	"	B.-Ujfalu	0.28	0.29
Rába	Sz.-Gotthárd	0.24	0.20	Körös	Csucsa	0.08	0.—
"	Sárvár	0.18	0.20	"	N.-Várad	0.22	0.24
"	Győr	1.70	1.72	"	Belényes	0.—	0.32
Dráva	Pettau	0.70	0.70	"	Tenke	0.08	0.07
"	Zákány	0.46	0.46	"	Gurahonc	0.—	0.—
"	Barcs	0.16	0.17	"	Borosjenő	0.20	0.20
"	Eszék	0.86	0.90	"	Békés	0.06	0.06
Mura	M.-Szerdah.	0.20	0.30	"	Gyoma	0.56	0.49
Száva	Zágráb	0.20	0.30	Maros	Gy.-Fehérvár	0.30	0.31
"	Sziszek	0.73	0.70	"	Branyicska	0.10	0.20
"	Mitrovica	1.02	1.06	"	Soborsin	0.—	0.—
Szamos	Dées	0.46	0.41	"	Arad	1.35	1.36
"	Szatmár	0.06	0.10	"	Makó	0.36	0.27
Kraszna	N.-Majtény	0.04	0.02	Temes	K.-Kostély	0.02	0.—
Latorca	Munkács	0.12	0.12	Béga	Kisztó	0.61	0.70
Laborca	Homonna	0.—	0.—	"	Temesvár	0.62	0.52
Ung	Ungvár	0.08	0.08	"	Becskerek	0.42	0.42

Szinházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.
Csütörtök, 1900. szeptember hó 27-én.

Bohémek.

Opera négy felv. Szövegét (Murger nyomán) irta és zenéjét szerzette Leoncavallo Ruggiero.

Személyek:

Marcel	Alberti V.	Colline	Várady
Rudolf	Beck	Musette	Szilágyiné
Schaunard	Takáts	Mimi	Kaczér M.

Kezdete 7 órakor.

NEMZETI SZINHÁZ.
Csütörtök, 1900. szeptember hó 27-én.

Mészáros Gizella első fellépte.

A nagymama.

Vigjáték 3 felvonásban. Irta Csiky Gergely.

Személyek:

Szerémíné	Prielle K.	Mártha	Mészáros
Ernő	Zilahi	Tódorka	Vizvári
Örkény	Gyenes	Nevelőnő	Rákosi
Kálmán	Horváth	Lelkész	Hetényi
Piroska	Vizvári M.	Galambosné	Vizváriné
Timár Karolin	Boér H.	Pincér	Faludi

Kezdete 7 órakor.

VIGSZINHÁZ.
Csütörtök, 1900. szeptember hó 27-én.

A takácsok.

Szinmü 5 felvonásban. Irta Hauptmann Gerhart. Forditotta Komor Gyula.

Személyek:

Dreissiger	Szathmáry	Anna	Varsányi
Dreissigerné	Rostagni	Wiegand	Szerémy
Pfeifer	Tapolczai	Schmidt	Vendrei
Neumann	Győző	Hornig	Gyöngyi
Gyakornok	Erdősi	Wittig	Kazaliczky
Weinhold	Győző	Wenglerné	Szerémy G.
Kittelhaus	Mátrai	Baumert	Kereszturi
Kittelhausné	Mátrainé	Hilsené	Nikó
Bäcker	Fenyvesi	Reimann	Nánásy
Baumert	Gál	Heiber	Kassay
Ansorge	Balassa	Weber	Kovács
Hilse	Hegedüs	Fiedler	Mezei
Gottlieb	Bihari	Ullrich	Gyárfás
Lujza	Jászai	1. fiatal takács	Erdélyi
Milka	Halász	2. „ „	Ács
Jäger Móric	Góta	3. „ „	Kardos
Baumertné	Hunyady	I. takácsassz.	Jeney V.
Emma	Berzétei	II. „	Báthori
Berta	Nógrády	Utazó	Bárdi
Frici	Soltész	János	Kassay
Heide	Dayka	Emmy	Kapossi
Kutsche	Rónaszéky	Takácsfiu	Bodnár
Welzel	Vendrei	Földmives	Nánásy
Welzelné	Makróczyné	Erdész	Lévay

Kezdete 7½ órakor.

NÉPSZINHAZ.
Csütörtök, 1900. szeptember hó 27-én.

Blaha Luiza asszony mint vendég.

Másodszor:

A mit az erdő mesél.

Népszinmü 3 felvonásban. Irta Géczy István. Zenéjét szerzette Mocsári Imre.

Személyek:

Bacsó János	Szabó	Sütő Ferenc	Kiss M.
Kató	Blaha	Dóka Jancsi	Szerdahelyi
Ficzere	Németh	Basa János	Horváth
Ignác	Vidor	Basáné	Siposné
Zsuzsika	Gazsi	Tür e Tóbiás	Ujvári

Kezdete 7 órakor.

MAGYAR SZINHÁZ.
Csütörtök, 1900. szeptember hó 27-én.

L. Komáromi Mariska assz. bucsufelléptével.

Szulamit.

Zsidó daljáték 4 felvonásban. Kövessy Albert átdolgozásából irták: Beöthy László és Makai Emil, zenéjét szerzette: Davidsohn Emánuel.

Személyek:

Monaóh	Mátrai	Szulamit	Komáromi
Áron	Sarlai	Abigail	Rózsa
Absolon	Beöthy	Cingitang	Kardos

Kezdete 7½ órakor.

Jegyek a M. kir. Operaház, Nemzeti és Magyar Szinházelőadására kaphatók és előjegyezhetők Bárd Ferenc és Testv. zenemükereskedéseiben Kossuth Lajos-utca 4. sz. és Andrássy-ut 42. sz. a., valamint a New-York kávéházban. (Telefon.)

FOLIES CAPRICE.

Előkészületben:

Aphrodite.

9 órakor Ma uj müsor. 9 órakor

Eine grosse Kinderei.

Bohózat

10 órakor 10 órakor

Báró és bojár.

Bohóság.

11 órakor 11 órakor

Hotel Narrenhaus.

Bohózat. Irta: **LEITNER H.**

Ma és mindennap este 8 órakor a magyar királyi **honvédzenekar hangversenye** karnagy úr személyes vezetése alatt

Grand Café Hanusz Béla nagykávéházában.
VII., Erzsébet-körut 53., a körúti fürdő palotájában.

Ehm János éttermei a Nemzeti Szinház épületében
Ma és mindennap **Bandi Marci és fiai** kedvelt zenekara hangversenyez.
Szinház után friss étlap.

KELETI KÁVÉHÁZ
VII., CSÖMÖRI-UT 14. SZ.
Ma és minden este hangversenyez a Balaton-Füredi hirneves zenekar **KISS JANCSI** vezetése alatt.

GROSS ÖDÖN Ferenci kávéházában
Ujvilág és Rostély-u. sarok.
Csóka közkedveltségü zenekara esténkint hangversenyez.
Figyelmes kiszolgálat. Separék.
Mérsékelt árak.

PUTZER pince-éttermeiben Deák-tér.
Ma és minden este **SCHREYER**, II. Vilmos császár által kitüntetett **hegedümüvész hangversenyez.** — Számos látogatásért esedezik
Putzer György vendéglős.

Ma és minden nap az
OTTHON KÁVÉHÁZBAN
Kerepesi-ut 9. szám. Banda Marci vezetése **Dajna Balogh Rudi**
debreceni közkedvelt zenekara hangversenyez. Tisztelettel Jellinek B.

TÁTRA NAGYKÁVÉHÁZ. Családok szórakozó helye
VII., Király-utca 77.
Ma és mindennap . . hangversenyez **Torjado** remek hölgyzenekar **Rosenzweig** kedvelt karmester vezetése alatt . . .
Külön szobák. Hideg buffet. Mérsékelt árak.
Grüner Jacques, kávés.

76525/III. 1900. szám.

Árlejtés.

A magy. kir. állatorvosok részére szükséges vésett rézbélyegzők, az azokhoz tartozó festékdobozok, vésett réz pecsétnyomók és pléhre festett cimtáblák szállitására nyilvános ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

Ugy a bélyegzőknek és a festékdobozoknak, mint a pecsétnyomóknak és cimtábláknak szükséges mennyisége egyelőre 500 darab.

A szállitás feltételei és a szállitandó bélyegzők, pecsétnyomók és cimtáblák alakja, méretei stb. felől részletes tájékozást ad a m. kir. földmivelésügyi ministerium állategészségügyi osztálya (földmivelésügyi ministeriumi palota I. em. 54. sz.)

Pályázni kivánók felhivatnak, hogy szabályszerüen lepecsételt s „Ajánlat a m. kir. állatorvosok részére szükséges bélyegzők, festékdobozok, pecsétnyomók, illetve cimtáblák szállitására" felirattal ellátott ajánlatukat, melyhez a megajánlott összeg 5%-ának megfelelő bánatpénznek készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban a budapesti IX. ker. m. kir. állampénztárnál (Vámház palota) történt letételét igazoló elismervény is csatolandó a m. kir. földmivelésügyi ministeriumban **Petzrik János segédhivatali igazgatóhoz** (földmiv. minist. palota I. 49. sz.)

f. é. október hó 8-án d. e. ½12 óráig

nyujtsák be.

Az ajánlatok külön teendők a bélyegzők, festékdobozok és pecsétnyomók és külön a cimtáblák szállitására.

Bánatpénzül az ajánlatokhoz készpénz vagy értékpapir nem csatolható.

Az ajánlatoknak bizottságilag való felbontása, amelynél az ajánlattevők is jelen lehetnek, a jelzett napon déli 12 órakor a földmivelésügyi ministerium II. emeleti tanácstermében (98. szám) fog megtörténni.

A m. kir. földmivelésügyi minister fenntartja magának a jogot arra nézve, hogy a beérkezett ajánlatok közül bármelyiket elfogadhassa, avagy azokat visszautasithassa.

Budapest, 1900. szeptember hó 22-én.

M. kir. földmivelésügyi minister.

Nemzetközi birokversenyek az állatkerti circusban

a budapesti nagy dijért.

5000 kor.

(Deponálva a magyar leszámitoló és pénzváltobanknál.)

Szenzációs sikerrel megtartva **Párisban** (Folies Bergeres és Casino). **Bécs** (Busch circus). **Berlin** (Wintergarten.) **Hamburg** (circus).

A birokversenyek kezdete szombaton e hó 29-én este 8-kor.

A döntő-biróság elnökei:

Gróf Szapáry Pál, Dr. Gerenday György osztálytanácsos.

Tagok:

Dr. Krasznay Ferenc, Nyeviczkei Antal, Dr. Székely György, Dr. Tatich Péter, Hirsch Sándor, Becker Zoltán, Iszer Károly, Luby Sándor, Krepelka Béla, Tasnády Endre, Kapy Miklós, Zlinszky István, Lisznyay Tihamér, Sztankovics Szilárd.

Ezen egészen **egyedül álló versenyekre** a következő a világ kétségtelenül legnevesebb birkozói bocsáttatnak:

Pons Pál, Franciaország championja. **Kara Achmed**, a világ championja. **Georg Hackenschmiedt**, Oroszország championja. **Dirk van der Berg**, Hollandia championja. **Charles Feugler Muldon**, Amerika Championja. **Charles Poirée**, Belgium championja. **Kreindl**, Ausztria championja. **Heinrich Weber**, Németországból. **Michael Hitzler**, Németország championja. **Célestin Moret**, Franciaországból, **Lassartesse**, Bordeaux mestere. **Raoul Cohort**, Franciaországból. **Kollys Ignác**, Belgiumból. **Pibens**, Belgiumból. **Raicevici**, Olaszországból. **Clement le Terassier** Belgiumból. **Pietro le Belge**, Belgiumból. **Sandorfi Mayer**, Magyarországból.

Helyárak:

Páholyülés 2 frt. Zártszék és tribünülés 1 frt 50 kr. I-ső hely 1 frt. II-ik hely 60 kr. Karzat 30 krajcár.

Jegyek előre válthatók a Patzik Kertész Lujza-féle tőzsdében, Szervita-tér.

Szinházak, szórakozó helyek.

URÁNIA SZINHAZ
Csütörtök, 1900. szeptember hó 27-én.
Khina.
Irta Weisz Róbert.
Kezdete 1/28 órakor.

FŐVÁROSI NYARI SZINHÁZ.
(Budán, a Krisztinavárosban.)
Csütörtök, 1900. szeptember hó 27-én.
Több mint királynő.
Szinmü 5 felv. Irta E. Bergerat. Ford. Makó Lajos.
Kezdete 7 órakor.

VÁROSLIGETI SZINKÖR.
Csütörtök, 1900. szeptember hó 27-én.
Otthon.
Dráma 3 felvonásban. Irta Sudermann.
Kezdete 7 1/2 órakor.

EDEN Szinház
Somossy mulatóban.
Utolsó hét. Continental
Fantasztikus látványosságok vállalata.
Ma és mindennap este 8 órakor
fényes előadás.
Csütörtökön délután 1/24 órakor
utolsó családi és gyermekelőadás.
Szellemek és kisértetek eredeti idéztetése.
Don Juán a pokolban, fantasztikus némajáték titokzatos idéztetésekkel. — Casztroi vár romjaiban. — Az ördög játéka. — Kisértetek táblája. — Flamina, a pokol leánya. — Repülő fejek.
Az élő metamorfózis. Signorina Berteletti eredeti fellépte.
American Bioskop uj műsora.
Opera comique, előadják a **misztikus törpék.** Troubadour, Cavaleria Rusticana stb. stb.
Az illuziók palotája. A csillagok álma vagy a férfiak a holdban. Páris, London és Chikago legszebb hölgyei.
The Ghost Cabinet. Hölgyek és urak rögtöni eltünése.
A rémes müterem.
Verner Amoros nagy némajátéka.
A tüz és lángtengerben.

Alapittatott 1865.

Alapittatott 1865.
Heckenast Gusztáv
Budapest, most IV., Gizella-tér 2. sz.
A legjobb bel- és külföldi zongorák föraktára
Legnagyobb kölcsönző intézet.
Árjegyzék ingyen. Árjegyzék ingyen.

KÁVÉ TEA
Első budapesti kávémagazin
KÁVÉ
elvámolva és bérmentve postán utánvéttel

4 1/2 kg.	Portorico kávé	6 frt	50
4 1/2 „	Cuba kávé ...	7 frt	—
4 1/2 „	Mocca kávé...	7 frt	—
4 1/2 „	Gyöngy kávé	7 frt	50
4 1/2 „	Jáva kávé ...	7 frt	50
1/4 „	Csász. kev. tea	1 frt	50

BELÁK ISTVÁN
BUDAPEST,
VII., Rottenbiller-utca 4.
TEA KÁVÉ

Zsebórák
Diszes ingaórák
5 évi jótállás mellett
részletfizetésre
kaphatók
Polgár Kálmán
órás- és ékszer-üzletében
Budapest, Erzsébet-körut 29. sz.
Vidékre árjegyzék bérmentve.
Divatos ékszerek.

Szilárdan épitett, egy nyomban járó uj könnyü kocsik
alkalmi eladása.

Használt kocsik legolcsóbban javitatnak, esetleg magas árért becseréltetnek.
STUMPF
Budapest IX. ker., Liliom-utca 8. sz.

Zombori m. kir. folyammérnöki hivatal.

1310 számhoz 1900.

Versenytárgyalási hirdetmény.

A dunaszekcsői, mohácsi és dályai partvédezetek helyreállitási munkálatainak vállalat utján való biztositása céljából a következő munkákra, illetve szállitásokra, ugymint:

I. Duna-Szekcsőn:

1650 köbméter első osztályu kőburkolati kőanyagnak szállitására és beépitésére;
200 köbméter első osztályu kőburkolati kőanyagnak szállitására;
22 köbméter megrostált bányakötörmeléknek szállitására és terv szerinti beépitésére;
1255 négyzetméter megrongált kőburkolat helyreállitására
24 négyzetméter kőburkolat lépcső készitésére
24 négyzetméter lépcső hézagainak portland cement habarcscsal való kiöntésére.

II. Mohácson.

1347 köbméter földfeltöltés létesitésére
855 köbméter első osztályu kőburkolati kőanyagnak szállitására
2850 négyzetméter kőburkolat elkészitésére
428 köbméter megrostált kőtörmelék szállitására
596.5 köbméter másodosztályu kőhányási kőanyagnak szállitására és tervszerü beépitésére
102 négyzetméter lejáró lépcső elkészitésére és javitására
1444 négyzetméter lépcső hézagainak portland cement habarcscsal való kiöntésére.

III. Dályán.

300 köbméter másodosztályu kőhányási kőanyagnak szállitására és beépitésére
300 köbméter első osztályu kőburkolati kőanyagnak szállitására
255 köbméter megrostált kőtörmelék szállitására
1700 négyzetméter megrongált kőburkolat javitására
24 négyzetméter kőburkolati lépcső készitésére és azok hézagainak portland cement habarcscsal való kiöntésére és kikenésére;

vagyis összegezve:

1347 köbméter földfeltöltésre,
1650 köbméter első osztályu kőhányási kőanyagnak és
896.5 köbméter másodosztályu kőhányási kőanyagnak szállitására és beépitésére
1355 köbméter elsőrendü kőburkolati kőanyagnak szállitására,
705 köbméter megrostált kőtörmeléknek szállitására,
5805 négyzetméter kőburkolat helyreállitására
150 négyzetméter kőburkolati lépcső készitésére és végül
192 négyzetméter lépcső hézagainak portland cement habarcscsal való kiöntésére

f. évi október hó 6-án délelött 10 órakor

a zombori m. kir. folyammérnöki hivatal helyiségében zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

Megjegyeztetik, hogy csakis azon bányákból származó kövek fogadnak el, melyek a nagyméltóságu földmivelésügyi m. kir. miniszter ur által kiadott kőosztályozó kimutatásban felsorolva vannak.

A szabályszerüen kiállitandó ajánlatok, melyek akár az egyes partvédezetekre külön-külön, akár mind a háromra együttesen tehetők és melyekhez az ajánlati összeg 5%-ának megfelelő bánatpénznek valamely kir. adóhivatali pénztárnál történt letételéről szóló elismervény is csatolandó, a jelzett napon délelött 10 óráig a zombori m. kir. folyammérnöki hivatalnál nyujtandók be.

A vállalatot szabályozó szerződési és ajánlati minta, általános és részletes feltételek, tervek, kőosztályozási kimutatás és egyéb tájékoztató adatok a zombori m. kir. folyammérnöki hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Zombor, 1900. szeptember hó 22-én.

M. kir. folyammérnöki hivatal.

Vegyen iskola
Szabott árak.
öltönyt
5 frttól
kezdve tiszta gyapjuszövetből Kohn Heilmann és fiai az „**Angol szabóhoz**" czimzett legnagyobb férfi és gyermekruha áruházában Budapest, Károly-körut 12.

Haszonbérlet.

Ngs. Ugron Ákosné urnő tulajdonát képező, mintegy 2400 magyar hold kiterjedésü, ezideig házilag kezelt Tab-Torvaji (Somogy megye) uradalom zárt irásbeli ajánlat utján **haszonbérbe adó.**

Az irásbeli ajánlatok a tulajdonosné megbizottja **Dr. Pletnits Ferenc ügyvédhez** — kinél a részletes feltételek is betekinthetők —

folyó évi október hó 15-éig

küldendők.

Ajánlatban kijelentendő, hogy vállalkozó a haszonbérleti feltételeket ismeri s azokat kötelezőnek elfogadja. Tulajdonos a beérkezett ajánlatok felett teljesen szabadon határoz.

Kis-Celi, 1900. szept. 23-án.

Dr. Pletnits Ferenc, ügyvéd.

HEIM-féle Meidinger-kályhák.
A feltaláló dr. Meidinger tanár által kizárólag jogosított
HEIMH., BUDAPEST ÉS BÉCS,
cs. és kir. udv. szállitó.

Kitünő hirnevü cs. és kir. kiz. szabad. kályháink
MEIDINGER OFEN H. HEIM
eredetiben csakis üzletünkben
Budapesten, Thonet-udvarban kaphatók.

Vigyázz!

és bámuld, mire képes Magyarország legnagyobb cipőgyára. Minden oly megrendelő, ki az osztálysorsjáték huzási napjáig, azaz nov. 17-ig 10 forintig terjedő bevásárlást teszi, ez 1/8 osztálysorsjegyet kap ingyen.
20 frtos bevásárlásnál 1/4 sorsjegyet kap ingyen
25 „ „ 1/2 „ „ „
85 „ „ 1 egész „ „ „
A sorsjegy az első megrendelésnél rögtön elküldetik. — Minden nálam vásárolt cipők tartósságáért 6 havi felelősséget vállalok, elszakadás esetén ingyen megcsinálom. Nem tetszés esetén a pénz rögtön visszaküldetik.

Férfi sima vix cipő egy darabból, 3-szoros talppal	3.—
Posztó cipő borjubőr boritással, dupla talppal, meleg béléssel	3.40
Posztó cipő legf. oroszlak boritással, erős talppal, eleg. kivitel	4.—
Legf. vixbőr, fűzős cipő, eleg. erős kiv. meleg v. vászonbélés	3.50
Lf. oroszlak fűz. cipő, kesztyűbőr szár, dupla talp, melegen bél.	4.—
Valódi orosz bagaria czizma. 1 darabból, teljesen vizmentes 3-szoros talppal, jótállás mellett	6.50
Teljesen vizmentes Halina-czizma, csuklóig bőrboritással, halinával bélelve, 3-szoros talppal, téridig érő, nagyon meleg	7.—
Orosz bagaria cugos v. fűzőcipő egész vastag talppal, bárány-bőr béléssel, nagyon meleg kivitelben	4.50
Női borjubőr cipő meleg béléssel, erős talppal	3.—
Női posztócipő, bőr boritással, meleg béléssel, erős talp	3.30
Női posztócipő, oroszlak boritással, elegáns kivitelben	3.50

Fűzőcipő legf. zergebőrből, prémmel beszegve, báránybőr bél. 4.—
Mértéknek elegendő a lábtalp egy papiri-ra való lenyomása. — Nem megfelelő cipőket saját költségemen kiseszem. — Árjegyzék több száz árpával ingyen és bér mentve.
AGULÁR DÁVID fia BUDAPEST, Deák-tér 6. sz.

HAZAI IPARTERMELŐK ISMERTETŐJE.

Ruházati ipar.

Egyévi önkéntesek egyenruhát és felszereléseket legelegánsabban és a legolcsóbban beszerezhetik **Tiller Mór és Társa** cs. és kir. udvari szállitóknál Budapesten. Árjegyzéket ingyen küld a cég.

Szombathelyi magyar pamutipar, Doctor Hermann S. Szombathely. Gyárt nyers, fehéritett és szines pamutárukat.

Első magyar pamut-, teveszőr- és balata hajtószij-gyár. Levy James, Pozsony. Elsőrendü szin-bőrszijak, pamut- és kenderfelhuzószijak.

Gyapjuszövő szövetkezet, Nagydisznód. Legjobb halinaposztó, lábpokróc, lábszőnyeg és katonatakaró gyártása. Megrendelések a nagydisznódi gyapjuszövő-szövetkezet árulási raktárához, Temesvárott intézendők.

Wolfner Gyula és társa gyapjumosó Ujpesten.

Gép ipar.

Sangerhauseni gépgyár magyarországi gyártelepe. **Budapest, Külső Váci-ut 1443.** Gyárt az összes mezőgazdasági iparok számára szükséges gépeket, főleg cukorgyári és szeszgyári berendezésekhez.

Röck István Budapest, IX., Soroksári-utca 24 és Kelenföld. Gőzgépek, gőzkazánok, szivattyúk, hütők, jéggépek, vizmü-, gőzmalmi, gőztégla-, olajgyári- és borászati berendezések.

Herczeg testvérek rézárugyárai Pécs „legjobb és legolcsóbb bevásárlási forrás“ beszerezhető náluk az összes szijgyártó, kárpitos, nyerges és kocsiépitkezési cikkek. Galvanizálnak, nikeleznek, aranyoznak, ezüstöznek bármely kicsiny és nagy tárgyakat, mindezek a leggyorsabban és legpontosabban eszközöltetnek. Raktáron van dus választékban: bel- és külföldi nemezek, kész izzasztók, szóval az összes a szakmába vágó cikkek.

Kühne E. mezőgazdasági gépgyára Mosonban. Főraktár: Budapesten VI., Váci-körut 57/a. **„Hungaria—Drill“** és mindennemü gazdasági gépek.

Hirmann Ferenc fémöntöde és ércáru gyár. Budapest, VII. Csányi-u. 9.

Ganz és társa vasöntő és gépgyár részvénytársaság **Budapesten,** ajánl: Gépeket kőszén vagy ércek fejtésére; keresztezéseket és kerekeket; kéregöntésü hengereket és golyós zuzómalmokat; Hengerszékeket és egész malomberendezéseket; Gépeket papir, farost és cellulose gyártására; Turbinákat; Gázmótorokat; Frictiós kapcsolókat és dynamó méreteket.

Varrógépek, Kerékpárok. Az első magyar varrógép és kerékpárgyár részvénytársaságnál, Budapest, X., Tisztviselőtelep.

Seltenhoffer Frigyes fiai, Sopron. Harangok, vas harangállványok, tüzoltófelszerelések, kutak, szivattyuk.

Miklóssy-féle acélmügyár Polsüc. Gyárt mezőgazdasági, bányászati és vasuti szerszámokat. Árjegyzék kérendő.

Faipar.

Az Apatini kosárfonók szövetkezete, mint az „Országos központi hitelszövetkezet“ tagja, késziт mindennemü kosárárut és butordarabot, mint egy- és kétfedelü női **kar-kosarakat, piaci-kosarakat, kézi-bőröndkéket, virágkosarakat, virágasztalokat, munka-kosarakat munka-állványokat és kazettákat** a legcsinosabb kivitelben; továbbá **kerti-székeket, ülőkéket, zsöllyeket, padokat, asztalokat és egész szobaberendezéseket bambusból; gyermek-, ülő- és babakocsikat, papir-kosarakat és utazóbőröndöket.** Nagy választék. **Árjegyzékek ingyen és bérmentve.**

Épitő ipar.

Benczúr testvérek cementgyára, **Mogyoróskán** (Zemplénmegye) készit portland- és román cementet kitünő minőségben.

Neuschlosz Károly és fia Budapest, VI., Andrássy-ut 19. Gőzfürésztelepek: Budapest, Szepes-Remete, Gereblye, Bodoka, Gyalu, Topletz. **Puha- és keményfából füreszelt anyagok.**

Neuschlosz Ödön és Marcel. Parkétgyár, ácsüzlet és épitési vállalat, **Budapest, felső-rakpart 10.** Állandó nagy készlet mindennemü egyszerü és díszes **parkétákból** és **puhafapadolatokból.**

Papir ipar.

Spiegel Vilmos és társa papirgyára, **Kis-Szeben.** Készit minden minőségü légenszáritott és meritett csomagoló papirt, szines- és egyoldalt simitott papirt és papirlemezt.

Kanitz C. és fiai Budapest, V., Vadász-utca 28. Üzleti könyvek, másolókönyvek, rajztömbök és iskola-füzetek.

Első magyar acélirótoll, tollszár- és indigó másolópapir-gyár. Schuler József, Budapest. Gyártelep és iroda VI., Dalnok-u. 26. sz. Gyárt vegyi osztályában: Fényérzékeny negativ és pozitiv másolópapirt és vászonat. Szabadalmazott indigó és szines másolópapirt. Rajzmásolópapirt és olajlapokat. Fénymásolatok azonnal eszközöltetnek: egy □ méter negativ 1 kor. 30 fill., pozitiv 1 kor. 70 fill.

Kunossy Vilmos és fia Budapest, VI., Teréz-körut 38. Hangjegymetsző intézet, zenemü, könyv- és kőnyomda, ellenőrzési és menetjegyek, vám- és helypénz bárcák tömeges gyártása.

Hangszer ipar.

Thék Endre egyedüli magyar zongoragyáros. **Budapest, Üllői-ut 66.** hol nagy választék áll a t. közönség részére, különböző bel és külföldi fanemekből, német, francia és angol gépezettel a legmesszebbmenő jótállás mellett. Raktárak vidéken is.

Betüöntőde.

Első magyar betüöntőde részvénytársaság Budapest, Dessewffy-utca 32. sz. Folyton dus raktárt tart magyar, német, horvát, szerb, román, cseh és bolgár ékezetü könyv- és cimirásokban. Körzetek, kizárások, különféle ékitmények és egyéb nyomdai fölszerelvényekben. Rézlénia-gyártás. Mechanikai mühely. Galvanoplasztika. Tömöntőde. Ólomzár. Telefon 23—70.

Bányászat és kohászat.

Magyar általános kőszénbánya részvénytársulat, Budapest, V., Erzsébet-tér 19. Bányák: Putnok, Sajó-Szent-Péter, Tata.

Salgótarjáni kőszénbánya részvénytársaság Budapest, V., Erzsébet-tér 16.

Agyag és üvegipar.

Első magyar chamotte és agyagárugyár, **Deutsch Bertalan, Losonc.** Tüzálló nyers agyag, quarz és homok; égetett tüzálló-, quarz-, chamotte- és dynastéglák; alagcsövek.

Léderer Márton, Élesd (Biharm). Tüzálló (chamotte) tégla, disztéglák piros és fehér, alagcsövek, gyári kemény téglák, francia hornyolt tetőcserép, kitünő mész.

Róth Miksa üvegfestészeti müterme, Budapest, VIII., Kender-utca 24.

Müszerek.

Polgár Sándor, m. kir. szab. nyert orvosi mü- és kötszerésznél, **Budapest, VII., Erzsébet-körut 50. sz.** jutányosan beszerezhetők „hazai“ saját gyártmányu **sérvkötők, hátegyenestartók, ortopaediai-készülékek, müláb, mükéz** stb. betegápoláshoz szükséges eszközök és tárgyak. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Testegyenészeti müintézet. Tám- és járógépek. Hessing-rendszerü mümellfüzők, mükezek-müиlábak stb. haskötők elhizás és vándorvese ellen, **görcsérharisnyák, kezesség mellett készittetnek KELETI J. orvos-sebészi müszerek gyárában, Budapest, IV., Koronaherceg-utca 17.** Állandó nagy raktár **irrigatorokban és bidékben. Képes árjegyzék ingyen.**

Vegyészeti ipar.

Wertheimer és Frankl Budapest. „Excelsior“ pörkölt kávé és fügekávé. Gyár: **VII., Csengery-utca 13/b.** Főraktár: **V., Nagykorona-u. II.**

A **Müller testvérek**-féle hazai gyártmányu iró- és másoló-tinták, **tusok,** vegytinta, pecsétviasz, mézgaoldat stb. a legjobbak. Kaphatók minden papir- és irószerkereskedésben.

Legjobb minőségü svédfajta gyujtó az Emke-gyujtó, minden részében magyar gyártmány. **Temesvári gyujtógyár Részvény-Társulat.**

Magyar gyártmány tengerentuli termékekből praeparalt természetes pálmák, sirkoszoruk pálmaágakból összeállitva, parafa és nyirfakéregből stb. különlegességek gyártása. **Fodor József, Szabadka.**

Bőr ipar.

Wolfner Gyula és társa bőrgyára Budapest. Gyár: **Ujpest.** Iroda: **VII., Károly-körut 3.** Ló-, juh-, gépszij és kipsbőr, talp-, blankbőr, hajtó-, **varró-** és kötőszijak, hadfelszerelési cikkek.

Élelmi szerek.

Kőbányai polgári sörfőzde részvénytársaság vendéglője Budapest, Kőbánya. Városi iroda: VIII., Népszinház-utca 22. sz.

Littke L. cs. és kir. udvari szállitó pezsgőbor-gyártelepe, Pécs.

Butor ipar.

Thék Endre mübutorasztalos Budapest, **VIII., Üllői-út 66.** Saját és idegen rajzok alapján bármily izlésnek megfelelőleg késziт a világ bármely fanemeiből butorokat a legmesszebbmenő jotállás mellett.

Tornatermek teljes berendezését és felszerelését vidékre is, elvállal a legelőnyösebben **Seffer Antal** ipartelepe **Budapest IV., Károly-utca I, boltszám 12.** (Központi városház épület). **Árjegyzék kivánatra ingyen.**

Kwizda-féle szab. szoritó-szárvédő-szallag gummiból

A szab. szoritó-szárvédő szallagok szürke fekete, barna és fehér szinben, 4 nagyságban készülnek és pedig **bal és jobb** lábnak. A szoritó a—b-nél megmérve

20—22 cm. átméretn. megf. az 1-ső sz. nagyság
22—24 „ „ „ a 2-ik „ „
24—27 „ „ „ a 3-ik „ „
27—30 „ „ „ a 4-ik „ „

A szab. szárvédő szallagok árai:

Szürke szinben darabonkint 1. sz. 5 kor. 50 fill., 2. sz. 5 kor. 90 fill., 3. sz. 6 kor. 40 fill., 4. sz. 7 kor. 30 fill.

Fekete, barna vagy fehér szinben: 1. sz. 5 kor. 50 fill., 2. sz. 6 kor. 40 fill., 3. sz. 6 kor. 80 fill., 4. sz. 7 kor. 70 fill.

Kwizda-féle szab. védői gummiból lólábak számára.

Képes katalógus ingyen és bérmentve.

FŐRAKTÁR:

Kwizda Ferenc János

cs. és kir. osztr.-magy., kir. román és bolgár fejdl. udv. szállitó

Kerületi gyógyszertár Korneuburg, Bécs mellett.

Titkos betegségek ellen

25 évi, részben katonaorvosi (a bécsi és budapesti katonakórházakban), részben magánorvos tapasztalatai után legmelegebben ajánlható

Dr. KAJDACSY,

v. cs. és k. ezredorvos.

Electrotherapiai rendelő intézete

Budapest, Váci-körut 4. sz. I. em.

A legelhanyagoltabb hugycsőfolyásokat, legsulyosabb hugyhólyagbajokat, bujakóros sebeket, syphilist, az önfertőztetés utóbajait

Elgyengült férfierőt

az orvosi világ által legujabban olyannyira felkarolt és hatásában páratlan sikerü

Electro-Massage vagy Psychrophor

által, magömléseket, nőknél fehérfolyást befecskendezés nélkül, a legmakacsabb bőrbetegségeket, valamint ifjukori bünök következtében beállott ideg és ennek utókövetkezményeképp létrejött hátgerincbajokat gyógyit a legujabb gyógymód szerint alaposan és biztos, állandó sikerrel.

Rendel: délelőtt 9 órától 4 óráig; este 7—8 óráig Nőknek ugy mint férfiaknak külön be és kijárat Külön várótermek.

Levelekre dijtalanul azonnal válaszoltatik; esetleg gyógyszerekről is gondoskodva lesz.

Faeladási hirdetmény.

A sztancsófalvai kincstári birtokhoz tartozó A. üzemosztály IV. tag 48, 49, 51, 53, 54. és 55. számu osztagaiból képezett 606.729 k. hold kiterjedésü vágásterület fatömege 1904. évi szeptember hó 30-áig terjedő kihasználási kötelezettséggel

f. évi október hó 15-én

fog **15.000** (tizenötezer) **korona** kikiáltási ár mellett zárt irásbeli ajánlatok utján az aradi m. kir. jószágigazgatóságnál eladatni.

Vevő köteles a megvásárolt fát dönteni, a vágásterületet a tuskókkal együtt gyökerestül kihasználni és irtás által szántásra teljesen alkalmas kitisztitott állapotban átadni, viszont vevőnek szabadságában áll a vágásterületet legeltetésre és kapásnövények, valamint gabonafélék termelésére ingyen felhasználni a kihasználási idő tartama alatt.

Az ajánlatok 2000 (kettőezer) korona bánatpénzzel felszerelendők és f. évi október 15-én, déli 12 óráig a m. kir. jószágigazgatóságnál benyujtandók, a hol a szerződési feltételei a hivatalos órákban megtekinthetők. Az ajánlatokban kiteendő számokkal és betükkel a megajánlott ár és az ajánlattevő azon nyilatkozata, hogy a szerződési feltételeket ismeri és azoknak magát aláveti.

Későn benyujtott vagy kellően fel nem szerelt ajánlatok, valamint táviratok figyelembe nem fognak vétetni.

Budapest, 1900. szeptember hó.

M. kir. földmivelésügyi minister.

Legszebb Legjobb Legolcsóbb PAPlan PAPlan PAPlan

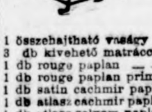

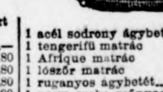

	frt
1 összehajtható vaságy 3 db kivehető matráccal	10.—
1 db rouge paplan	1.80
1 db rouge paplan prima	2.80
1 db satin cachmir paplan	3.80
1 db atlasz cachmir paplan	4.80
1 db atlasz selyem paplan	8.—
1 db fodros atlasz selyem paplan	12.—
1 db jó vászon ágy lepedő	1.30
1 db jó „ paplan „	2.—
1 db flanel ágy pokróc	1.80
1 db gyapju ágy pokróc	4.50
1 db jó lópokróc	1.70
1 db szegett lópokróc	4.50
1 levarrott szalmazsák	2.20

	frt
1 acél sodrony ágybetét	5.—
1 tengerifü matrác	4.50
1 Afrique matrác	5.50
1 lószőr matrác	12.—
1 ruganyos ágybetét	16.—
1 nagy szoba szőnyeg	2.50
Futó szőnyeg 25 krtól feljebb	
1 ablak tunis függöny	1.50
1 ablak Kongó „	6.50
1 esztergályozott függönytartó	1.50
1 ablak csipke függöny	3.50
1 bouret ágyteritő	2.50
2 gyapju ágy- és 1 asztalteritő	11.—

GICHNER JANOS és TÁRSA

paplan, matrác és kárpitosáru gyárosok, szőnyeg, függöny- ágy- és asztalteritő stb. nagy választékban.

Budapest, VII. ker., Erzsébet-körut 20. szám.

Árjegyzéket kivánatra ingyen és bérmentve küldünk. Nem tetsző árukat kicserélünk, vagy a pénzt visszaadjuk

Csak V., Deák Ferenc- tca 10. sz.

A legfinomabb francia és angol **Gummi** különlegességek, valódiak jótállás mellett.

Roulé eredeti dobozban, tucatja 3, 4, 6 és 8 frt. Roulé egyenként csomagolva, tucatja: 3, 4, 6 és 8 frt. Capotte americ. (rövid) fehér szinü tucatja 3 és 4 frt, narancs szinü 5 és 6 frt. Viktoria, tucatja 4, 6 és 8 frt.

Halhólyag (hosszu) tucatja: 3, 4, 6, 8 frt. Halhólyag (rövid) tucatja 4 és 6 frt. Pely Porus Haase drbja 2 frt. Pely Porus Mensingar drbja 2.50 frt. Párisi óvspongya tucatja 4 és 6 frt.

Nőknek legujabb: DIANAOV Teufel-féle, 3—8 frtig.

Csakis: **Pollitzer Mór és Fiánál,** BUDAPEST, Deák-utca 10

Tessék a cimre figyelni!

Valódi párisi gyártmány, jótállás mellett, eredeti csomagolásban.

Gummi és halhólyag tucatonkint . . 1 frttól 6 frtig
Párisi női szivacska . . . . 2 „ 6 „
Irrigator . . . . 1.80 „ 5 „

Eredeti pessarium oclusivum (Peliporus) Menzinga tanár szerint vezetővel 1.80 frttól 2.50 frtig. Szabad. havibaj elleni kötelék „Diana-öv“ 3.50 krttól 5 frttig. — Gyüjtemény uraknak 8 frttól 10 frtig. **10 frtnyi megrendelésnél 15% árkedvezmény.**

Megrendelések pontosan és diskréten eszközöltetnek.

KELETI J. cs. és kir. szab. kötszer-gyártó Budapest, IV., Koronaherceg-utca 17.

Külön bejárat az udvarból. Árjegyzék ingyen, zárt boritékban

Minden szó egyszeri beiktatása nonpareille betükből 4 fill. **Vastagabb betükből 8 fillér.**

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetésekre dijmentesen ad felvilágositást a kiadóhivatal: József-körut 18. szám.

Levélbeli tudakozódásra ingyen adunk felvilágositást, csak a válaszra szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozódásoknál a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

Hirdessen mindenki mindent.

Hirdessen mindenki mindent.

Hirdessen mindenki mindent.

Olcsón vásárolni mindent

Drágán eladni mindent

az apró hirdetések utján lehet.

Alkalmazást kapni

Munkaerőt találni

az apró hirdetések utján lehet.

Potom pénzen

veheti most már mindenki hasznát a nyilvánosságnak, mert eltörölték a hirdetési bélyeget.

Például:

Ez a hirdetés csak 20 fillérbe kerül:

Keresek ócska konzoltükröt. Fejér, József-u. 9.

Ez 28 fillérbe:

Olcsón kinálok jól konzervált varrógépet. Zimmermann, Váci-ut 117.

Ez 32 fillérbe:

12 olcsó nádszéket veszek. Schwarz, Nádtelep-utca 12.

Ez is 32 fillérbe:

Keresek hüvös hónapos szobát. Ligeti, Vörösvári-ut 8.

Ez 48 fillérbe:

Elmennék nevelőnek, kitünően képesitett tanárjelölt vagyok, igényeim szerények. Hegyesi, Rákosárok-utca 1.

Apró hirdetéseket
központi irodánkban és eredeti nyugta mellett még a következő fiókokban lehet föladni:

Breuer nővérek dohánytőzsdéje, Teréz-körut 54. szám alatt.

Engelmann Mór gyorssajtónyomda, IV. ker., Kálvin-tér 2. szám.

Franke Pál könyvkereskedése, IV., Gróf Cziráky-féle palota. (Kossuth Lajos-utca, Kigyó-tér, Koronaherceg-utca sarkán.)

Jambrikovits dohánytőzsdéje, Kerepesi-ut 50. (Takarékp. épül.)

Eckstein Bernát hirdetési iroda, V. ker., Fürdő-utca 4. szám.

Fischer J. D. hirdetési iroda, IV., Zsibárus-utca 7. szám.

Goldberger A. V. hirdetési iroda, IV., ker., Váci-utca 9. szám.

Haasenstein és Vogler hirdetési iroda, V. ker., Dorottya-utca 9. szám.

Leopold Gyula hirdetési irodája, VII., Erzsébet-körut 14.

Mosse Rudolf hirdetési iroda, VII. ker., Károly-körut 9. sz.

Mezei Antal hirdetési irodája V., Gizella-tér (Haas-palota).

Schwarcz József hirdetési iroda, V. ker., Marokkói-utca 4. sz.

Tenczer Gyula hirdetési iroda, IV. ker., Szervitatér 8. szám.

Sikray Samu hirdetési irodája Budapest, Váci-körut 33.

Kernberg Rozália dohánytőzsdéje, VIII. ker., Muzeum-körut 18. sz.

Ifj. Nagel Ottó könyvkereskedő, Muzeum-körut 2. sz. (Nemzeti Szinház bérháza.)

Nemetsek A. J. ujság-árudája, Petőfi-tér 3. szám.

Rohonczi Ilona dohánytőzsdéje, Andrássy-ut 48. szám.

Szántó Mór dohánytőzsdéje, IV., Kecskeméti-utca 14. szám.

Sopronyi V. dohánynagyárus, VIII. ker., Kerepesi-ut 1. szám.

Toldi Lajos könyvkereskedése, II. ker., Fő-utca 2. szám alatt.

Zipser és König könyvkereskedése, Andrássy-ut 4. szám alatt.

Benda Józsefné, Andrássy-ut 59.

Blockner J. hirdetési iroda, IV. ker., Sütő-utca 6. szám.

Deutsch Miksáné, Andrássy-ut 35.

Weitzenfeld Jakab, Király-utca 1.

Goldgruber Mór könyvkereskedő Buda II., Fő-utca 17. szám.

Minden apró hirdetés, melyet **itt este 6 óráig föladnak,** mar másnap **megjelenik a Budapesti Naplóban.**

A szokásos 30 krajcáros bélyegilletéket megfizetni nem kell. Tehát ezentul a cimmel ellátott

apró hirdetések

is bélyegmentesek.

Kis kigyó!
T. Cz. p. r. miért?? és ha már! miért használtál **valótlanságot?** és nem közölted velem **az igazságot,** erre nézve kérek mindnyájunk **érdekében sürgős feleletet.** K. O. V. Cs. 3198

Házasság.
27 éves fess fiatalember, 2000 frt évi jövedelemmel, 10.000 frt vagyonnal, nőül vesz 16—20 év körüli, művelt szép leányt 6000 frt hozománynyal. Ajánlatok „Elegáns" cimen Goldberger A. V. hirdetési irodájába Budapest, IV. Váci-utca 20. cimzendők.

KERESLET.

Hangjegymetsző
tanonc, erős testalkotásu, zeneileg képzett azonnal felvétetik. Kunossy nyomda Teréz-körut 38. szám.

Lakást keresek
a Csömöri-ut környékén, mely áljon 2 utcai, egy udvari szobából, minden mellékhelyiséggel. Ajánlatok „H. V." jelige alatt a kiadóhivatalba küldendők.

Három szobából
álló lakást keresek nov. 1-ére I. emeleten, lehetőleg a központi pályaudvar közelében. Az ár megjelölésével ajánlat „L. H." alatt a kiadóba küldendő.

KINÁLAT.

Dame française
diplomée cherche leçons dans familles distinguées Adresse Hernád-utca 30. II. ét. 26. porte. 3165

Egy csak kis
ideig használt, csinos boltberendezés eladó Braun Ádámnál Borsod-Keresztesen. 3164

Teljes ellátást
kaphat 2—3 intelligens fiatal ember distingvált urnőnél, Kerepesi-ut 13. II. 16. 3086

Egy használt
de jó karban lévő politirozott szobaberendezés olcsón azonnal eladó. Cim a kiadóban. 3113

2 forintért
10 kiló legédesebb szőllőt szállit bérmentve **Erényi** gyógyszerész **Szabadszállás.**

Szép üzlethelyiség
a Dorottya-utca 12. szám alatt azonnal kiadó. Tudakozás ugyan ott a házmesternél. 3197.

Dorottya-utcában
legjobb helyen, kép- vagy régiségüzletnek, esetleg butorkereskedésnek nagyon alkalmas helyiség kiadó. Kivánatra azonnal is kapható. Cim a kiadóban. 3195.

Pénzkölcsönt
kizárólag fővárosi **honoráciorok, közhivatalnokok** és **katonatisztek** részére 500 koronáig rögtön közvetitek. Jelentkezés 2—5-ig ügynöki irodámban, Guttmann, Kerepesi-ut 16. II.

Egy ház
1 emeletes VII. ker. Csömöri-uton, kültelek, 600 □ öl telek, igen **szép gondozott kerttel,** jutányos áron azonnal is eladó. Cim a kiadóhivatalban. 3163

Eladó Lancaster-fegyverek. Egy kitünő 14-es Lancaster-fegyver (Bernát-damasc), mely 250 frt volt 100 frtért, egy 12-es (Rózsa-damasc), mely 160 frt volt, 70 forintért eladó. Mindkét fegyver Springer J. bécsi puskamüvestől való és legjobb karban van. Továbbá eladó egy vadásztáska (előállitási ár 16 forint). Külön nyulzsákkal 10 frtért. Cim: Pádua Gy. Budapest, Lövölde-tér 4. sz.

Kerékpár
pénzszükség miatt sürgősen bámulatos olcsón eladó. Füszerüzlet Hernád-utca 27. 7347

Szeminarista
korrepetitornak ajánlkozik Reisz Vilmos. Akácfa-u. 10. sz. I. 6. 7348

Cserép kályhák
átrakását és minden e szakba vágó javitást, valamint uj kályhák szállitását szolid kivitelben jutányos árban ajánl Foris J. kályhásmester, Budapest, Dob-utca 18. 7349

Csinosan butorozott
különbejáratu utcai szoba fürdőszobahasználattal október 1-re 10 frtért kiadó, Szentkirályi-utca 22. II. 26.

Bölcsészettan-hallgató instruktornak ajánlkozik középiskolai tanuló mellé. Cim a kiadóhivatalban. 3199

Nevelőnők,
nevelők, korrepetitorok, tanitónők, gyermekkertésznők és bonneok ajánlása és elhelyezése **Keleti** nemzetközi tanerő-ügynöksége, Váci-körut 22. 7351

Csemegeszőlő
kiváló minőségü 1 frt 80 krért **bérmentve** Vidovszky Ferencnál Gyomán Békésmegye. 7343

Álmatlanságnak
„orvosszer nélküli gyógyitásáról" cimü könyvecskére, különösen a hosszu téli éjjeken mindenkinek szüksége van. Ára 1 forint, ismételadóknak: 100 drb 25 forint, 500 drb 100 frt, 1000 drb 150 forint. Csak Szalay Miklósnál kapható Eger (Hevesmegye). 7250

Váltókölcsönt
mely törleszthető, ajánl földbirtokosoknak vagy kereskedőknek „Lloyd" intézet, Budapest, Vörösmarty-utca 15. Kölcsön bejelentőlapot levélbélyeg ellen.

Butorozott
utcai szoba külön bejárattal, ugyanott egy udvari szoba is kiadó. Kerepesi-ut 13. II. 16. 3087

Kitünő szabónő
elfogad leányokat szabni és varrni tanitásra, elvállal munkát a legegyszerübbtől a legjobb kivitelig mérsékelt árban. Kender-utca 3. I. 10. 3104

Csemegeszőlőt
5 kgos postakosarakban legfinomabb Chasselas fajokból 1 frt 50 kr. Muskatályokból 1 forint 70 krért utánvét mellett szállit Hets Ödön ügyvéd szőllőszete Soroksáron. 7255

Jobb uri
házakhoz szakácsnőnek ajánlkozik, esetleg gazdasszonynak is elmenne egy a háztartás minden ágában jártas fiatal hölgy, szives megkereséseket „S. E" jeligével e lap kiadóhivatala továbbit. 3137

Butorozott szoba
szépen butorozva, egy utcai egy udvari szoba 2—2 ur részére, fürdőszoba használattal intelligens családnál kiadó. József-körut 69. III-ik udvar földszint 6. 3106

Hegyi borokat
ajánl természetes, tiszta és jó minőségben, szavatosság mellett, alulirott termelőkből álló szövetkezet. Fehér- és vörösborok hektonként 40 koronától fölmenő árban, kor és minőség szerint nagy választékban kaphatók. Árjegyzék kivánatra dijmentve küldetik. Hordók jutányos árban számittatnak, vagy kölcsön is adatnak, bérmentes visszaküldés mellett. A borászati egyesület igazgatósága, Esztergomban. 7329

A kitünőnek
bizonyult Kristyory-féle „Erő és egészségi gyógykenyér," mely gyomorbetegek, rossz étvágyuak, és székbajban szenvedőknek fölülmulhatatlanul jó tápszer, naponta frissen készül, megrendelhető 20 és 30 filléres darabokban, 10 vagy 20 darab 1 postacsomag bérmentes szállitással Müller R-nél Arad Kápolna-utca 28. Elárusitók kerestetnek és árengedményben részesittetnek. 11413

Uj korszak.

Valamikor megeshetnék az a csoda, hogy az apró hirdetések hölgyei és urai elhagyva inkognitójukat, ismerkedési estélyre gyülnének a Vigadó nagytermében. Azt hiszem, ez volna az álarc nélküli álarcosbál legtipikusabb formája, — ez volna az élet börzéje, ahol boldog házasságokat vennének és adnának, siró özvegyeket vigasztalnának s ah! minden kiadó és elegánsan butorozott szobába kerülne egy intelligens ur, a szobaur.

S ha a gazdasági élet hőmérője lehet az a börze, ahol árpát, zabot és kukoricát árulnak, a modern társadalmi élet hőmérője ez a börze volna. Mert az apróhirdetéseknek ma már gazdag tanulságai vannak s századunk kulturhisztorikusának ezt a fejezetet semmiképpen sem szabad elhanyagolnia, ha minden modern szerelemnek, minden modern gyönyörnek, szomoruságnak, szenvedésnek és boldogulásnak hüséges képét akarja megfesteni.

A házasságközvetitők fejezete a mult század történetébe való. Olyasfélék ezek az urak az apróhirdetések házassági közvetitéseihez képest, mint a régi ekhós szekér az automobilhoz képest. Amaz döcögően járt s nagysokára ért a célhoz. Az automobil pedig. . . . . Tessék megnézni a főváros utcáin, hogy mire képes az automobil! Sokan vannak, akik arról beszélnek, hogy az apró hirdetések apró betüivel elővarázsolt szerelem nem az erkölcsös szerelmek közül való. A modern élet azonban megcáfolja ezt az állitást. Ha az a bizonyos börze csakugyan megalakulhatna, sok száz házaspár beszélné el a másik száznak, hogy mennyi boldogságot köszönhetnek az ujságok legutolsó lapjának.

A szobaasszonyok apró, kapukra kifüggesztett cédulái is eljátszották már szerepüket. A hónapos szobát most már nem az utcán keresik, hanem az ujságban, azon az utolsó lapon, amelyen a modern élet börzéje van. Aki a régi, kopott koronáját megakarja aranyozni, az apró betükhöz fordul, akinek butor kell, akinek elveszett a pincsi kutyája, akinek nem nő a szakálla és aki a jövőbe akar látni és jóslatot akar hallani, az apró hirdetéshez fordul.

A nagy vásár, a nagy kinálatok és gyors keresletek vására ez az apró hirdetés. Az élet eleven börzéje. . .

És ezt a börzét fölszabaditotta most a hirdetési bélyeg eltörlése. Hogy ugy mondjam: Most szabad a vásár! A Budapesti Napló pedig ugy hivja most a nagyközönséget erre a vásártérre, hogy apró hirdetéseit mindenütt, a főváros hirdető oszlopain, a főváros egész területén kifüggeszti.

A vidékieket pedig az ügyek gyors és pontos lebonyolitásával iparkodik kielégiteni.

Tessék! Szabad a vásár.

Elegánsan
butorozott, nagy, 2 ablakos utcai szoba, zongora és fürdőszoba használattal és esetleg teljes ellátással kiadó. Andrássy-ut 51. sz. II. em. 17. sz. 3192

Eladó bőrgyár,
megye székhelyén, folyó partján, hasitó gépekkel és minden a bőrgyártáshoz szükséges eszközökkel, kedvező feltételek mellett szabadkézből eladó. A nyersanyag helyben beszerezhető és a készitmény, mely jelenleg 80 drbra tehető hetenként, ugyancsak helyben eladható. Cimet közöl **„Bőrgyár"** jelige alatt a kiadóhivatal. 7281

Szabadalmakat Értékesitő Vállalat

Bpest, Erzsébet-körut 17.

Kieszközöl szabadalmakat, financiroz találmányokat és belajstromoz védjegyeket és mustrákat.

Felvilágositás dijtalan.

Nélkülözhetetlen
minden budapesti lakos valamint idegenre nézve a legujabban megjelent **Budapest székes fővárosi képes útmutató,** tervezte és rajzolta: Jaurnik Nándor Budapest legujabb kivitelü szinnyomatu tervrajza, melyen minden kerület külön szinnel van nyomtatva. A tervrajzon a főváros nevezetességei számokkal vannak jelölve és a magyarázatban magyar, német és francia nyelven feltüntetve. Meg vannak végül jelölve az összes villamos vasuti vonalak. Az Utmutató el van látva a fő- és székváros teljes leirásával és a következőket tartalmazza: 1. Érkezés a fővárosba, 2. Közlekedési eszközök, 3. Szállodák, 4. Vendéglők és éttermek, 5. Kávéházak, 6. Kioszk kávéházak, 7. Czukrászatok, 8. Szinházak, 9. Mulató helyek, 10. Fürdők, 11. Muzeumok, képtárak és egyéb látványosságok, 12. Közkönyvtárak. 13. Nevezetesebb épületek, 14. Hidak, 15. Szobrok, 16. A nyilvános kertek és ültetvények, 17. Kiránduló helyek. Ezenkivül el van látva az Útmutató 29 pompás szinnyomatu képpel, a melyek Budapest látványosságait ábrázolják. Ára csak 40 fillér. Póstai küldéssel 50 fillér. Ugyszintén most jelent meg: **Az utcák és terek betürendes névjegyzéke.** A közigazgatasi kerület, a dülő, az utca kezdete és végének megjelölésével. Ara 30 fillér. Póstai küldéssel 40 fillér. Megjelent Lampel R. (Wodianer F. és Fiai) cs. és kir. udvari könyvkereskedésében Andrássy-ut 21. szám alatt és kapható minden könyvkereskedésben.

Arany- és ezüst eladás. Alkalmi nászajándékok, 13 latos ezüst evőkészletek 12 személyre 140 frt, 6 személyre 65 frttól kezdve és följebb. Mindennemü finom ezüsttárgyak barok és francia stilusban. Nagy raktár **arany férfi-láncokból,** massziv aranygyürük 6 frt 40 kr., arany férfi órák 12 frt, arany női órák 9 frttól kezdve, 12 darab massziv evőeszköz 6 frt 50 kr. Veszünk zálogházi cédulákat. Képes árjegyzéket bérmentve és ingyen. Grünberg Ármin Béla örökösei Budapesten, Városház-tér 9., I. em. 23., uj szám Váci-utca 30.

Fiu-öltönyök

Iskola-öltönyök 6 frt. Matróz-öltönyök 6 frt. Havelok 5 frt, Sajkakabát 5 frt.

Rothberger Jakab
cs. és kir. udvari szállitónál Budapesten, IV., Váci-utca 6,

Használt ruhák ujakra kicseréltetnek és a legmagasabb árban beszámittatnak.

Üzleteladók
és vevők felkéretnek, megbizatás esetén bizalomteljesen, a már 14 év óta fennálló, előnyösnek általánosan elismert és törvényszékileg bejegyzett, Niemetz Gyula üzletek adásvételi ügynöksége irodájához, József-körut 22. szám, fordulni sziveskedjenek.

Ménesgyoroki
csemege szőlő nagyságos Avarffy Géza ur terméséből, válogatott nemes fajokból vegyitve 5 kilogrammos postakosarakban 1 frt 40 kr. utánvétellel szállit Kemény Izidor csemege-kereskedő Budapest Damjanich-utca 23. 7277

Részletfizetésre

eladunk kedvező feltételek mellett

butorokat,

szőnyegeket, lámpákat, előszoba- és konyha-butorokat, olajfestményeket stb. a legfinomabb és legegyszerübb kivitelben.

Butorokat ugyancsak bérbe adunk hosszu és rövid időtartamra.

Gömöri és Tsa,
Kerepesi-ut 64.

Hölgyeim!

Nem csodálom, ha a t. hölgyek **a** sok hirdetett arccrém és pipereclkkekből nehezen választanak. Legyenek tovább is bizalommal és kisértsék csak **egyszer** meg én általam készitett cikkeket, az **eredmény biztos.** Mille fleur créme könyvvel 50 kr., szappan 40 kr., poudre bármily szinbe 60 kr., kapható Török gyógyszert. kitünő kézipaszta vörös felrepedt kezek ellen próbatégely 35 kr. Szőrirtó biztos eredmény, próbatégely 60 kr. Homlokkötőim szenzációt keltenek, a redőket végképp kisimitja, darabja 1 frt 50 kr. Hajvizem páratlan! 1/4 óra alatt bármily ősz hajnak eredeti szinét visszaadja, sohase lehet lemosni, 2 üveg 3 frt (3 hóig elegendő). Korpa és hajhullás ellen 1 üveg 60 kr. Számos elismerő levelekkel bizonyithatom. Utánvéttel bárhova küldöm. Mandl Ida, Budapest, Bethlen-utca 12. sz.

Várkonyi Dezső

Szegény legények.

A régi betyár romantikából való néhány elbeszélés ez, amelyet a régi ujságirók gárdájának ezen tehetséges tagja gyönyörü namisitatlanul magyar nyelven annyi közvetlenséggel irt meg, hogy igen élvezetes olvasmányul szolgál. Ara 2 korona, bérmentes küldéssel — a pénz előzetes beküldése esetén 2 kor. 20 fillér. Kapható a „Budapesti Napló kiadóhivatalában József-körut 18.

Köznép-osztály

Felöltő	**4 frt**
Ferenc József-kabát	4 frt
Jaquet	3 frt
Frack	5 frt
Nadrág	2.50.

Rothberger Jakab,
Kristóf-tér 2. 1-ső emelet.

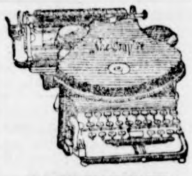

EMPIRE
legjobb
IRÓGÉP.

Vezérképviselőség:

„Fairbanks"
mérleg és gépgyár r.-t.

Budapest, Andrássy-ut 14. szám.

Idei akácméz,
elsőrendü pergetett méz, **5 kilós bádogbödön, bérmentve, postán 6 korona. Országos méhészeti egyesület, Budapest, IX., Köztelek.**

Nincs ember ki a KHINAI események iránt nem érdeklődnék! Egész Khinát s annak népét ismertető gyönyörü könyv jelent meg a napokban Cholnoky Jenőtől

Sárkányok országa
cim alatt 200 eredeti képpel.

Kapható lapunk kiadóhivatalában füzve 10, diszkötésben 13 koronáért utánvét vagy az összeg beküldése ellenében.

Butort olcsón
eladok, hogy mindenkinél bámulatot kelt azért butort ne vásároljon senki, mig meg nem tekintette azon faragott háló szobát, kredencet, szőnyeg divánt, valódi bőrszéket, szalon garniturt és konzol tükröt, mely minden árban eladó. Gyár-u. 25. a kárpitos mesternél. 7339

VALÓ-di francia különlegességek (gummi és halhólyag, ugyszintén összes női óvszerek) F. Berguerand fils leghirnevesebb párisi gyárostól legelőnyösebben beszerezhetők:

POLGAR SANDOR-nál
BUDAPEST,
VII., Erzsébet-körut 50

Részletes képes árjegyzék ingyen, zárt boritékban. Ezen hirdetés beküldése esetén 15% engedmény.

Kivágatott: a „Budapesti Napló"-ból.

Kisiparosok,
kik móterüzemmel kivánnak dolgozni, **olcsó és modern berendezésü műhelyeket** bérelhetnek az erzsébetfalvai közmühelytelepen. Bérelhetők ugyanott a műhelylyel együtt **elektromótorok és munkagépek olcsó hajtóerő.** Bővebb felvilágositás nyerhető. **A Magyar közmühelytelep részvénytársaság** irodájában, Budapesten, **V., Fürdő-utca 10. sz. I. em.**

A Budapesti Napló apró hirdetései naponkint falragaszokon is megjelennek a főváros egész területén.

Nyomatott a „Pátria" irodalmi és nyomdai vállalat részvénytársaság körforgógépén, Budapest, IX. Üllői-ut 25.